

Školní vzdělávací program

Mateřské školy „Jablůňka“, Liberec, Jabloňová 446/29, příspěvková organizace

„Vyrůstáme s Jablůňkou“ aneb Jablůňka a roční období od podzimu do léta.

Vydala: Bc. H. Piňková, ředitelka mateřské školy

 <p>Mateřská škola „Jablůňka“, Liberec, Jabloňová 446/29, příspěvková organizace</p>	Název dokumentu:		Čj.: Jab/0150HK48/2016ŘŠ		
	Školní vzdělávací program MŠ Jablůňka		Skar.zn. S10 spis.znak 10		
			Revize: 1		
	Typ dokumentu:		Strana: 1 z 85		
veřejný dokument					
<p>Ředitelka Mateřské školy „Jablůňka“, Liberec, Jabloňová 446/29, příspěvková organizace (MŠ Jablůňka) uvolňuje text Školního vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání k šíření tiskem pro potřeby výše uvedené mateřské školy.</p> <p>Anotace: Tento veřejný dokument s celoškolskou působností vymezuje podmínky pro předškolní vzdělávání a zahrnuje v sobě aspekty výchovné i vzdělávací – týká se zajištění zdravého rozvoje a prospívání každého dítěte, jeho učení, socializace i společenské kultivace. Dokument je vydán v souladu s hlavními principy RVP PV a doporučením MŠMT ČR k některým oblastem RVP PV. ŠVP PV zpracovala ředitelka mateřské školy s týmem zaměstnanců Mateřské škola Jablůňka, Liberec, Jabloňová 446/29, příspěvková organizace. Aktualizace č. 1 školního vzdělávacího programu „Vyrůstáme s Jablůňkou aneb Jablůňka a roční období od podzimu do léta“, doplňuje a podporuje rodinnou výchovu a v úzké vazbě na ni pomáhá zajistit dítěti prostředí s dostatkem mnohostranných a přiměřených podnětů k jeho aktivnímu rozvoji a učení. Přehled změn: 1. Právní východiska Aktualizaci zpracovala Bc. H. Piňková, ředitelka mateřské školy ve spolupráci s týmem zaměstnanců, v souladu se zásadami a principy Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání (RVP PV) – Opatření ministryně školství, mládeže a tělovýchovy, kterým se mění Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání - čj: 22405/2016-2 MŠMT ČR a v souladu s obecně právními předpisy a na základě analýzy podmínek školy a vlastního hodnocení uplynulého období a to za období 2013 – 2016. Úprava RVP PV byla provedena na základě ustanovení zákona č. 82/2015 S. a zákona č. 178/2016 Sb., kterými se mění zákon č. 561/2004 Sb., školský zákon, ve znění pozdějších předpisů. Upravený RVP PV nabývá účinnosti od 01. 09. 2016.</p> <p>Přehled změn: Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami...str. 16 Systém péče o děti s priznanými podpůrnými opatřeními ....str. 17 Bod 4.Organizace vzdělávání .... str. 18 - 19</p> <p>2. Působnost a zásady aktualizace 2.1 Změny v aktualizaci ŠVP MŠ Jablůňka reagují na aktualizaci RVP PV, účinný od 01. 09. 2016 Vydáním tohoto veřejného dokumentu končí platnost školního vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání Mateřské školy Jablůňka, Liberec, Jabloňová 446/29, příspěvková organizace, pod názvem „Vyrůstáme s Jablůňkou“ aneb Jablůňka a roční období od podzimu do léta Jab/1500252013ŘŠ</p>					
	Zpracovatel:	Přezkoumal:	Schválil: Pedagogická rada		25. 08. 2016
Jméno:	Bc. H. Piňková		Schválil:	Bc.H.Piňková	
		Seznámení rodičů	Podpis zástupce rodičů:		
Funkce:	ředitelka školy		Originál uložen:	u ředitelky školy	
Datum:	28.08.2016		Hlavní distribuční místo - ředitelna	Datum:	01.09.2016
Podpis:				Podpis:	
Platnost od:	01.09.2016			Platnost do:	31. 08. 2019

			Číslo výtisku/číslo kopie: 0		
Účinnost od:	01.09.2016			Účinnost do:	31. 08. 2019

Preamble

Změny ve vzdělávání pro XXI. století úzce souvisí se změnami společnosti. Vzdělávání je nutné přizpůsobit a zaměřit se na osobnost dítěte.

RVP PV vychází z nové strategie vzdělávání, která zdůrazňuje klíčové kompetence, jejich provázanost se vzdělávacím obsahem a uplatnění získaných vědomostí a dovedností v praktickém životě. RVP PV je formulován tak, aby definoval kvalitu předškolního vzdělávání z hlediska cílů vzdělávání, podmínek, obsahu i výsledků, které má přinášet a zaměřoval se na vytváření základů klíčových kompetencí dosažitelných v etapě předškolního vzdělávání.

Britský sociolog a filosofa H. Spensera:

„Účelem vzdělávání není pouze vědět, ale především umět používat“.

Obsah

1	<u>IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE</u>	5
2	<u>OBECNÁ CHARAKTERISTIKA ŠKOLY</u>	6
3	<u>PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ</u>	7
4	<u>ORAGANIZACE VZDĚLÁVÁNÍ</u>	18
5	<u>CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU</u>	22
6	<u>VZDĚLÁVACÍ OBSAH</u>	26
7	<u>EVALUAČNÍ SYSTÉM ŠKOLY</u>	55
8	<u>PŘÍLOHY</u>	63
9	<u>INFORMAČNÍ ZDROJE</u>	85

1 Identifikační údaje

Předkladatel školního vzdělávacího programu

Název: Mateřská škola „Jablůňka“, Liberec, Jabloňová 446/29, příspěvková organizace

Sídlo: PSC 460 01, Liberec 12, Jabloňová 446/29

Právní postavení: příspěvková organizace

Identifikační číslo (IČO): 72743140

IZO: 600079112

Kontakty:

Telefon: +420 485 123 401; mobil: + 420 602 223 183

E-mail: ms53.lbc@volny.cz

Ředitelka právního subjektu: Bc. Hana Piňková

Kapacita mateřské školy: 112 dětí

Provozní doba: 6:30 – 16:30 hod.

Zřizovatel

Statutární město Liberec

Sídlo: Liberec 1, Nám. Dr. Edvarda Beneše 1, 460 59

Právní postavení: Obec, IČO: 00 262 978

Kraj: Liberecký

Kontakt: tel. 485 243 111

Zaměstnavatel

Mateřská škola „Jablůňka“, Liberec, Jabloňová 446/29, příspěvková organizace

Hlavní účel a předmět hlavní činnosti dle zřizovací listiny je:

- ☒ Předškolní výchova a vzdělávání dětí.
- ☒ Stravování dětí předškolního věku a pracovníků předškolního zařízení.
- ☒ Prezentace výsledků dětských prací.

Platnost dokumentu:

Od **01. 09. 2016 do 31. 08. 2019** (jeho účinnost je plánována na období 3 let s pravidelnou aktualizací na základě dílčích evaluačních činností ŠVP MŠ Jablůňka).

Zpracovatelé Školního vzdělávacího plánu

Na přípravě, zpracování a realizaci se podílela ředitelka školy s kolektivem učitelek a provozních zaměstnanců.

2 Obecná charakteristika školy

Provoz Mateřské školy Jablůňka, Liberec, Jabloňová 446/29, příspěvková organizace (MŠ Jablůňka), byl zahájen 30. 08. 1979. MŠ Jablůňka provozuje svoji činnost ve třech pavilonech. (2 pavilony jsou určeny pro výchovu a vzdělávání dětí a 1 pavilon = provozní, kde se nachází školní kuchyň) a je typickou sídlištní mateřskou školou v oblasti Liberec - Pavlovice. V jednotlivých pavilonech se nachází nejenom prostory pro děti (třídy, herny, ložnice, příruční kabinety na hračky a didaktický materiál, přípravné kuchyňky pro výdej stravy, sociální zařízení a šatny pro děti i pedagogický personál), ale také prostory pro provozní zázemí školy (kuchyně, sklady potravin, čistících prostředků a prádla, jiné příruční sklady, bramborárny, prádelny, sušárny, kotelny, kanceláře, sociální zázemí, šatny a ostatní provozní prostory.

Vzrůstající demografická křivka v celé oblasti a dobrá dopravní obslužnost v blízkosti školy napomáhá využitosti školy i do budoucna.

V okolí mateřské školy se nachází 2 základní školy, kam také většina dětí po absolvování školy odchází plnit povinnou školní docházku.

Děti jsou rozdělené do 4 kmenových heterogenních tříd (po 28 dětech), kdy každá třída má svoji kmenovou třídu i svůj samostatný vchod. Škola je centrálně vytápěna.

Další učebny a místnosti, školní zahrada

V současné době jsou vytvořeny dobré podmínky pro předškolní vzdělávání, přestože součástí školy nejsou specializované (odborné učebny - počítačové, výtvarné, jazykové, pohybové), ale v rámci organizačních změn se třída B2 využívá k různým aktivitám – např.: seznamování s anglickým jazykem a zároveň se zde mohou odehrávat kulturní a mimoškolní vzdělávací akce. Probíhá zde i výuka na interaktivní tabuli. V přízemních prostorách školy se nachází keramická pec a postupně se zde budují prostory pro výtvarnou dílnu.

2.1 Vize školy:

- ☒ Vytvořit moderní mateřskou školu, která doplňuje a podporuje rodinnou výchovu a respektuje dítě, jeho potřeby a životní styl.
- ☒ Vytvořit moderní mateřskou školu fungující na základě otevřené komunikace, pozitivním klimatu, spolupráci a kooperaci uvnitř i vně.
- ☒ Mateřská škola jako zázemí a odborná podpora rodiny pro výchovu a vzdělávání dítěte.
- ☒ Vytvořit moderní mateřskou školu podporující zdravý životní styl s vysokou úrovní školního stravování dle moderních poznatků o výživě.
- ☒ Zajistit, aby estetika prostředí mateřské školy se stala jedním z pilířů výchovy a vzdělání nejen dítěte.
- ☒ Pedagogické alternativní přístupy jsou inspirací nikoliv dogmatem.

3 Podmínky vzdělávání

3.1 Věcné podmínky

Všechny základní podmínky, které je třeba při předškolním vzdělávání dětí dodržovat, jsou legislativně vymezeny příslušnými právními normami (zákony, vyhláškami, prováděcími právními předpisy). Všechny podmínky vzdělávání popisují konkrétní podobu předškolního vzdělávání v naší mateřské škole v dílčích třídních programech předškolního vzdělávání (dále TVP PV).

Materiální a technické podmínky v naší mateřské škole jsou řešeny ve dvou rovinách

1. **Na úrovni ekonomických a provozních možností mateřské školy**, tzn. že konkrétní požadavky zaměstnanci řeší pravidelně s ředitelkou školy na základě krátkodobých a střednědobých plánů (zajištění a obnova dětského nábytku podle antropometrických požadavků, tělocvičného nářadí a náčiní, vybavení pro odpočinek dětí – lehátka, ložní prádlo, relaxační koutky, pomůcky, hračky, materiály a doplňky, jejich umístění, přístupnost, uložení, estetický, nezávadný a bezpečný vzhled, vybavenost zahrady, efektivní využívání pedagogy i dětmi, zajištění čistoty a bezpečnosti).
2. **Na úrovni spolupráce ředitelky školy se zřizovatelem**, kdy jsou případné nedostatky průběžně a plánovaně odstraňovány, tzn. na základě „Plánu oprav na příslušný školní rok“, rekonstrukcí a investičních akcích (vyhovující prostorové podmínky a uspořádání pro skupinové i individuální činnosti dětí ve třídách, hernách, přilehlých prostorách, na zahradě, jejich vybavenost a bezpečnost, sociální vybavenost, nezávadnost podlahových materiálů, omítek a jiných stavebních materiálů, zdravotně nezávadné hygienické zařízení, prostorové uspořádání, bezbariérový přístup do budovy, hluchosti, teploty a vlhkosti vzduchu, eliminace alergizujících či jedovatých rostlin v areálu školy (bříza, údržba trávníků a sekání travin na zahradě).

Ředitelka školy operativně a bez zbytečných časových průtahů zajišťuje na obou úrovních splnění věcných podmínek pro kvalitní poskytování předškolního vzdělávání.

3.2 Životospráva

MŠ Jablůňka propaguje zdravý životní styl se zaměřením na celkovou pohodu prostředí, zdravé a smysluplné učení a vzájemnou otevřenost – partnerství. V mateřské škole je zajištěn pravidelný denní rytmus a řád, který vychází ze Školního řádu a z dílčích provozních řádů, jenž vychází z místních podmínek. Řády jsou provázány tak, aby byly zároveň natolik pružné a flexibilní, a aby současně umožňovaly organizaci činností v průběhu dne přizpůsobit potřebám a aktuální situaci v každodenním vzdělávání (aby rodiče mohli své děti přivádět podle svých možností, aby bylo možné reagovat na neplánované události v životě školy, apod.). Děti se také podílejí na přípravě ke stolování.

Naším cílem je, aby stolování dětí vnímaly také jako společenský akt, proto většinou děti stolují společně najednou.

Jídelníček školy, stravování:

Strava je poskytována podle výživových norem, které upravuje příloha č. 1 k vyhlášce č. 107/2005 Sb., a dále podle finančních limitů stanovených přílohou č. 2 k vyhlášce č. 107/2005 Sb. ve znění pozdějších předpisů.

Mateřská škola učí děti správným stravovacím návykům. Zdravé stravování je nedílnou součástí vize školy. Tomu je přizpůsobena skladba jídelního lístku. Ve stravě je zařazen zvýšený podíl čerstvého ovoce a zeleniny, ovocných a zeleninových salátů, luštěninových salátů a pomazánek, cereálního pečiva a mléčných výrobků (kefíry, neslazené jogurty). Je dodržován pitný režim - čaj

ovocný, bylinný, mošty, ovocné a zeleninové šťávy.

Doporučené frekvence v měsíci :

Polévky :	preferujeme zeleninové z čerstvé zeleniny
	2 – 3x luštěninová
	1x drožděvá
	2 – 3x rybí
Hlavní jídla :	preferujeme drůbež (maso kuřecí, krůtí, kachní, slepičí)
	2 – 3x ryby
	dále zařazujeme vepřové, hovězí, telecí, králíčí i zvěřinu, nezařazujeme uzeniny, uzené maso
	3 – 4x bezmasé jídlo
K hlavním jídlům přikládáme zeleninové oblohy, zeleninové saláty a ovocné kompoty.	
Přílohy :	4 – 5x brambory + bramborová kaše
	3 – 4 x těstoviny (kuskus, tarhoňa, semolinové těstoviny, jáhly, pohanka)
	4 – 5x rýže (parboiled, divoká rýže, ochucená rýže)
	1x houskové knedlíky +1x jiné knedlíky (chlupaté, bramborové, šumavské, halušky)
	2 – 3x luštěniny (čočka, hrách, cizrna, sója, fazole)
Svačinky :	převažují pomazánky (tvarohová, luštěninová, rybí, zeleninová, s bílým jogurtem, se zakysanou smetanou), tvarohové sýry i s příchutí - bylinkovou, zeleninovou, plátkové sýry
	1x vepřová šunka v pomazánce
	1 – 2x kaše (krupicová , jáhlová, ovesná)
	4 – 5x jogurty, ovocné tvarohy

Každý den zařazujeme ke svačinám ovocnou mísu a zeleninový talíř s různými druhy čerstvého ovoce a zeleniny.

Pečivo : preferujeme chléb, zařazujeme i celozrnné pečivo, cereálie, knuspi- grahamový chléb, zcela jsou vyřazeny bílé rohlíky, housky a sladké pečivo průmyslově upravené. Sladké pečivo je pečeno čerstvé. Nepoužíváme mražené pečivo.

Mléko : podáváme každý den čerstvé i v podobě melty, acidofilního a kefirového mléka, kakaa i ochuceného mléka.

Snažíme se o minimum smažení (max.1x za měsíc) maso je převážně připravované v troubě.

Pitný režim je dětem k dispozici po celý den, používáme pitnou vodu, kvalitní čaje ovocné, bylinné.

Používáme minimum soli, nejsou používány polotovary.

Kuchařky dbají na složení používaných potravin a sledují moderní trendy stravování.

Doporučeno je omezení cukrů a živočišných tuků.

3. 3. Ostatní

Děti si smějí do mateřské školy, vyjma zbraní, nosit vlastní hračky (např. spací plyšovou hračku). Jsou vytvořena pravidla pro nošení hraček z domova, která jsou součástí ŠVP MŠ Jablůňka. (viz. příloha č.) Je dbáno na to, aby byl vyvážen poměr volné hry a řízené činnosti. Učitelky zařazují do denního programu každodenní pobyt venku (formou pobytu na zahradě, vycházkami do blízkého

okolí, pravidelnými polodenními výpravami dětí). Denně je v kritických obdobích (podzim, zima) zjišťován stav rozptylových podmínek. Děti mají k dispozici papírové kapesníky.

Do naší mateřské školy přijímáme děti zdravé, bez zjevné známky onemocnění. Pedagogové nesmí dětem podávat jakékoliv léky, pouze ve výjimečných případech, a to na základě písemného souhlasu zákonných zástupců (např. diabetes). V rámci zdravého životního stylu dětem poskytujeme dostatek prostoru pro pohyb a pobyt venku.

3.4. Psychosociální podmínky

V MŠ Jablůňka vytváříme harmonické, estetické a bezpečné prostředí v heterogenních třídách (maximálně 28 dětí na třídu, průměrně 23 dětí na třídu), s rovnocenným a ohleduplným zacházením za jasně nastavených pravidel, se zachováním vlastního soukromí. Podporujeme nadané a talentované děti v jejich nadání formou nadstandardních aktivit (angličtina, keramika, individuální péče a přístup pedagoga).

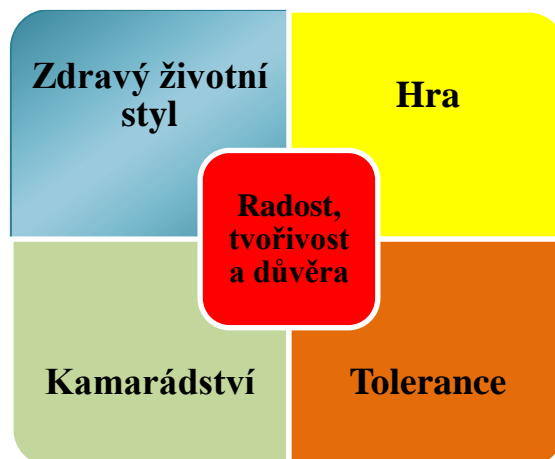
MŠ Jablůňka je tak pro dítě zdrojem radosti, pohody, spokojenosti, ohleduplnosti, důvěry a bezpečí, místem jeho příjemných osobních zkušeností, místem se vzájemnou tolerancí a pomocí, s rovnocenným zacházením, nezesměšňováním a nepodceňováním osobnosti dítěte, s individuálním přístupem vedoucí k uspokojování jeho potřeb. Snahou všech našich zaměstnanců je, aby se děti v Mateřské škole Jablůňka cítily dobře, spokojeně a jistě. Velmi se nám při tom osvědčuje heterogenní uspořádání tříd, kdy je možná i nenásilná a postupná adaptace dítěte na novou skupinu dětí. Děti nejsou neúměrně zatěžovány či neurotizovány spěchem a chvatem. Zároveň všechny děti mají rovnocenné postavení a žádné z nich není zvýhodňováno ani znevýhodňováno. Jakékoli projevy nerovností, podceňování a zesměšňování jsou nepřijatelné. Učitelky se programově věnují neformálním vztahům dětí ve třídě a nenásilně je ovlivňují prosociálním směrem (prevence šikany a jiných sociálně patologických jevů u dětí). Pracovní problémy mezi pedagogy a vedením jsou řešeny na pravidelných pedagogických a pracovních poradách. Rodičovské schůzky se konají dle potřeby, nejméně 3x ročně.

3.5. Organizace

V souladu se zřizovací listinou je mateřská škola čtyřtřídní, určená dětem od 3 do 6 let a dětem s odkladem školní docházky. Děti jsou přijímány ředitelkou školy dle kritérií pro přijímání dětí předškolního věku a v souladu s platnou legislativou. MŠ Jablůňka není speciálně zaměřena na některou oblast výchovy a vzdělávání. V rámci organizace mateřské školy může docházet ke slučování tříd v době poledního odpočinku a to děti ze tříd A1 a A2 a děti ze tříd B1 a B2.

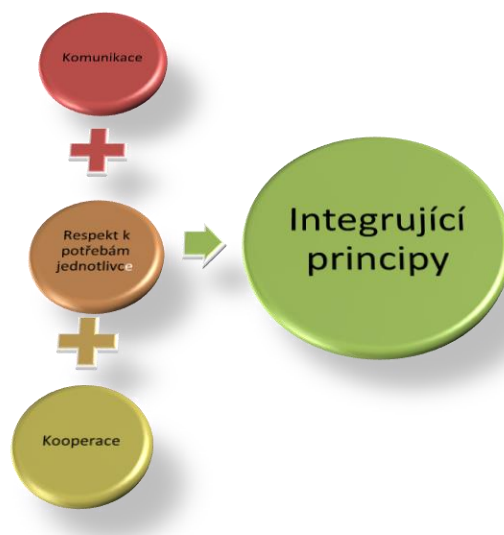
Děti věkově starší mohou plně odpočívat (spát) či využívat klidové činnosti. Vzhledem k rozpisu pracovní doby učitelek, lze děti organizovat do menších celků a dětem tak „umožnit“ větší individuální péči a vzájemné propojování tříd během vzdělávacího procesu.

Snahou vedení mateřské školy je, aby v pracovním týmu školy vládly partnerské a liberální vztahy, a kde by panovalo příznivé klima se vstupem invence a nové dynamiky. ŠVP MŠ Jablůňka je částečně organizován na principech komunitního vzdělávání a otevřenosti pro další aktivity dětí v mateřské škole, ale i mimo mateřskou školu.

Filozofie MŠ Jablůňka na období 2016 - 2019 vychází z motta J. A. Komenského : „**Není důležité to, co dítě umí, ale jak se cítí a co prožívá**“.

Zásady vzdělávání : (Komunikace + respekt k potřebám jednotlivce + kooperace = Integroující principy)

3.6. Řízení mateřské školy

Řízení je založeno na demokratických principech s vnitřní hierarchií, určenými kompetencemi a je postaveno především na každodenních osobních kontaktech, otevřené komunikaci, vzájemném akceptování a dohodě. Komunikace v kolektivu vychází i z neformálních mimopracovních setkávání pracovníků – je rovnocenná – probíhá všemi směry – zdola a nahoru i opačně. Pracovnice spolu komunikují vstřícně, flexibilně se řeší veškeré nejasnosti. Plánování pedagogické práce vychází z předchozí analýzy a hodnocení výsledků práce školy. Povinnosti a pravomoci všech pracovníků jsou stanoveny v pracovním a organizačním řádu školy. Všem zaměstnancům je ponechán dostatek pravomocí, je respektován jejich názor a jejich podněty a návrhy na zlepšení podmínek jsou pozitivně přijímány a dle možností realizovány. Velký důraz je kladen na chování a vystupování všech zaměstnanců, nezbytný je odpovědný přístup k sobě i k práci. Práce všech zaměstnanců je vyhodnocována na pravidelných poradách, které jsou 3-4x ročně.

MŠ má vytvořený vlastní informační systém, rodiče jsou pravidelně informováni prostřednictvím každodenního styku s učitelkami, vyvěšováním na nástěnky v šatnách dětí a v neposlední řadě jsou všechny informace k nalezení na webových stránkách školy, které jsou pravidelně aktualizovány. K informovanosti rodičů je používán email - program „Škola na dlani“.

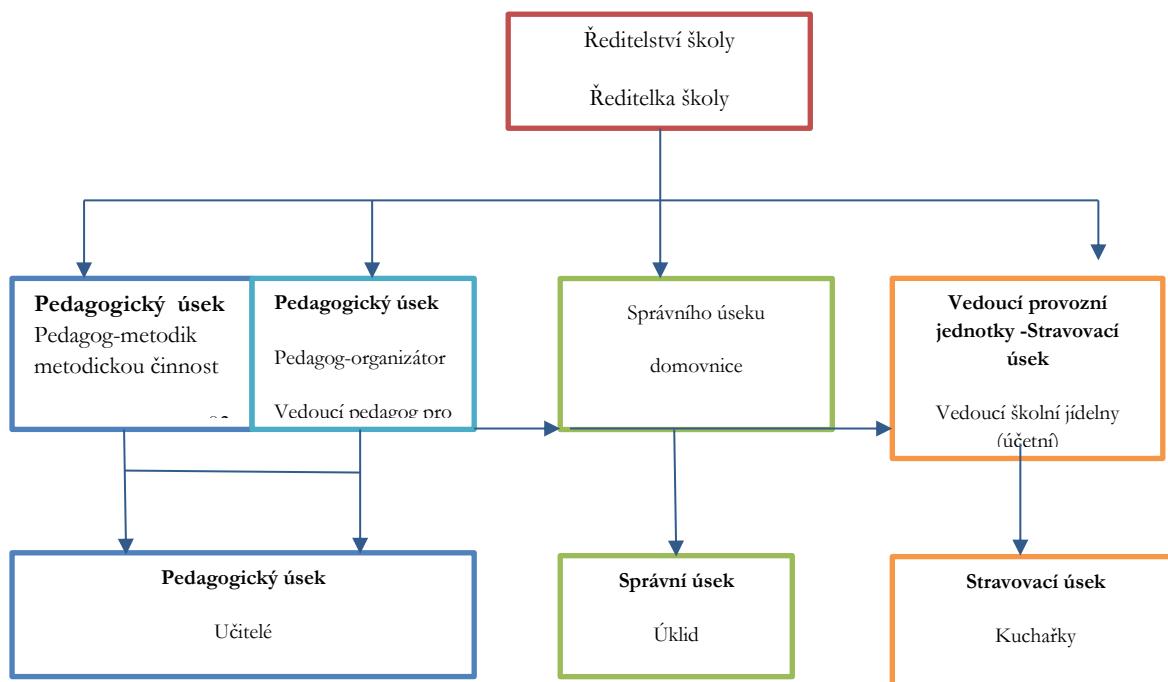
Povinnosti a pravomoci všech pracovníků jsou jasně vymežovány – jmenovitě v ročním plánu školy. Ředitelka školy podporuje kooperativní styl práce, motivuje jednotlivce, podporuje účast na vzdělávacích akcích – dle potřeby školy a zájmu pracovníků.

Všechny pracovníky plní a respektují ŠVP MŠ Jablůňka, jeho cíle, úkoly i obsah, stejně jako všechny pracovní povinnosti a vnitřní směrnice.

Manažerský tým školy

Organizační schéma

Vnitřní organizační schéma Mateřské školy „Jablůňka“.

Komentář k organizačnímu schématu

Ředitelství školy: ředitelka školy – pracovní úvazek 1, pracovní pozice 1

Pedagogický úsek: pedagog pro metodickou činnost – pracovní úvazek 1 a pracovní pozice 03, pedagog pro organizaci výuky s pracovním úvazkem 1 a pracovní pozicí 04 a pedagogové s pracovním úvazkem 6 a pracovní pozicí – 05, 06, 07, 08, 09, 10.

Stravovací úsek: Vedoucí provozní jednotky (VPJ a účetní) – pracovní pozice 02, pracovní úvazek 1 a kuchařky s pracovním úvazkem 2 a pracovní pozicí 13, 14.

Správní úsek: úklid – s pracovním úvazkem 2 a pracovní pozice 11, 12. (školnice a uklízečka)

Ředitelka školy – Nejvyšším řídicím článkem v mateřské škole je ředitelka školy. Řízením zajišťuje především prostřednictvím směrnic, vnitřních předpisů a pokynů, které vydává písemně a formou ústních příkazů.

Vedoucí pracovníci – Řídí podřízené pracovníky svého organizačního úseku. V případě potřeby zastupují ředitelku školy v rozsahu a kompetencích určených ředitelkou školy. Během nepřítomnosti vedoucího zaměstnance jej zastupuje na úseku pověřená pracovnice, kterou určí vedoucí zaměstnanec se souhlasem ředitelky školy.

Porada vedení – Porada vedení je základním poradním orgánem ředitelky školy a koná se pravidelně 1 za 14 dnů. Členy vedení jsou- vedoucí provozní jednotky, metodik pro pedagogickou činnost a metodik pro organizaci vzdělávání. O jednání se vyhotovuje zápis, kde jsou uvedeny úkoly, stav jejich řešení a termíny dokončení, kdo je za řešení příslušného úkolu zodpovědný.

Pedagogická rada – Pedagogickou radu zřizuje ředitelka školy jako svůj poradní orgán, členy pedagogické rady jsou všichni učitelé mateřské školy. Pedagogické rady se konají každé čtvrtletí školního roku, dále se pedagogická rada jako příprava školního roku a pedagogická rada hodnotící celý školní rok. Podle potřeby se pedagogické rady konají i mimořádně. O jednání se vyhotovuje zápis, se kterým se prokazatelným způsobem seznamují všichni zaměstnanci školy.

Provozní porady – Provozní porady jsou věnovány otázkám organizačním a provozním, jsou určeny pro pedagogické i provozní zaměstnance školy. Konají se podle potřeby.

Rozdělení řídicích kompetencí v pedagogickém procesu:

Ředitelka školy:

- ☞ koordinace provozu školy – strategické plánování, vyhodnocování,
- ☞ řízení ekonomického a personálního chodu školy,
- ☞ koordinace grantové politiky školy, sponzoringu,
- ☞ hledání zdrojů a podpory v projektech podpořených z prostředků ESF,
- ☞ spolupráce se zřizovatelem, rodiči,
- ☞ řízení propagace,
- ☞ organizace dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků,
- ☞ koordinace tvorby evaluačních nástrojů, organizace vlastního hodnocení školy,
- ☞ koordinace údržby a provozního rozvoje školy, BOZP, PO.

Pedagog pro metodickou činnost:

- ☞ učení podle ŠVP MŠ Jablůňka – koordinace a metodické vedení pedagogů,
- ☞ ve spolupráci s ředitelkou školy vyhodnocování „průběhu“ (práce učitele při vzdělávání) a „výsledků“ (to, co je pozorovatelné na dítěti),
- ☞ organizace DVPP na podporu rozvoje ŠVP MŠ Jablůňka,
- ☞ koordinace školních projektů, soutěží, olympiád,
- ☞ kontrola pedagogické dokumentace a používání evaluačních nástrojů (mapování, sebehodnocení dětí a učitele), iniciace vzniku dalších a proměny současných nástrojů pro vyhodnocování,
- ☞ uvádění začínajících učitelek do praxe ve spolupráci s ředitelkou školy,
- ☞ organizace porad – program, zápisy.

Pedagog pro organizační činnosti ŠVP MŠ Jablůňka:

- ☞ rozpis služeb učitelek – jeho stavba a průběžné úpravy,
- ☞ řízení a organizace školních akcí školy,
- ☞ organizace porad – termín, čas.

Ostatními vedoucími pracovníky jsou:

vedoucí provozní jednotky, metodik pro organizační řízení pedagogického úseku a metodik pro pedagogickou činnost. Vedoucí zaměstnanci jsou oprávněni řídit a kontrolovat práci podřízených pracovníků příslušného organizačního úseku.

Vedoucí provozní jednotky zodpovídá za

- ☒ Za vedení provozu školní jídelny a za činnost provozních zaměstnanců školní jídelny.
- ☒ Za vedení účetnictví.
- ☒ Za evidenci a inventarizaci majetku.
- ☒ Za hospodářskou činnost.
- ☒ Za hospodárnost a bezproblémovost provozu.
- ☒ Za správu email-programu „Škola na dlani“.

Metodik pro pedagogickou činnost odpovídá za

- ☒ Za organizaci a kontrolu výchovně vzdělávacího procesu.
- ☒ Za výkaznictví v pedagogické oblasti, za správnost pedagogické dokumentace.

Metodik pro organizační činnost odpovídá za

- ☒ Za organizaci výchovného procesu.
- ☒ Za podklady pro mzdové účetnictví.

3.7. Personální a pedagogické zajištění

Pracovní kolektiv školy představuje 14 žen – 9 pedagogů (včetně ředitelky školy) a 5 provozních pracovníků. 9 pedagogických pracovníků je plně kvalifikovaných a splňují podmínky stanovené zákonem č. 563/2004 Sb. pro pedagogické pracovníky. Ředitelka školy podporuje profesionalizaci pracovního týmu, sleduje udržení a další růst profesních kompetencí všech učitelů. Učitelé mateřské školy jednají, chovají se a pracují profesionálním způsobem v souladu se společenskými pravidly a pedagogickými a metodickými zásadami výchovy a vzdělávání předškolních dětí. Snahou vedení mateřské školy je, aby v pracovním týmu školy vládly partnerské a liberální vztahy, a kde se vstupem invence a nové dynamiky by panovalo příznivé klima.

Řízení je založeno na demokratických principech s vnitřní hierarchií a určenými kompetencemi. Školní vzdělávací program je částečně organizován na principech komunitního vzdělávání a otevřenosti pro další aktivity dětí v mateřské škole, ale i mimo mateřskou školu.

Učitelka v každé činnosti sleduje rámcové cíle předškolního vzdělávání

1. Rozvíjení dítěte a jeho hodnot učení a poznání.
2. Osvojení základů hodnot, na nichž je založena naše společnost.
3. Získání osobní samostatnosti a schopnosti projevit se jako samostatná osobnost působící na své okolí (RVP PV, ve znění pozdějších předpisů).

Povinnosti, dovednosti, nabídka učitelky a vztah k rodičům

Povinnosti

- ☒ Učitel MŠ Jablůňka, který zpracovává ŠVP a TVP MŠ Jablůňka odpovídá za to, že vzdělávací program, který zpracovává, je v souladu s požadavky RVP PV.
- ☒ Program pedagogických činností je cílevědomý a je plánován. Je pravidelně sledován průběh předškolního vzdělávání a hodnoceny jeho podmínky i výsledky.

Učitel mateřské školy vykonává tyto odborné činnosti:

- ☒ Analyzuje věkové a individuální potřeby dětí a v rozsahu těchto potřeb zajišťuje profesionální péči o děti, jejich výchovu i vzdělávání.
- ☒ Realizuje individuální i skupinové vzdělávací činnosti směřující cílevědomě k rozvoji dětí, rozšiřování jejich kompetencí (schopností, dovedností, poznatků, postojů).

- ☒ Samostatně projektuje výchovné a vzdělávací činnosti, provádí je, hledá vhodné strategie a metody pro individualizované a skupinové vzdělávání dětí.
- ☒ Využívá oborové metodiky a uplatňuje didaktické prvky odpovídající věku a individualitě dětí.
- ☒ Projektuje (plánuje) a provádí individuální výchovně vzdělávací činnosti s dětmi se speciálními vzdělávacími potřebami.
- ☒ Provádí evaluační činnosti - sleduje a posuzuje účinnost vzdělávacího programu, kontroluje a hodnotí výsledky své práce, sleduje a hodnotí individuální pokroky dětí v jejich rozvoji a učení, monitoruje, kontroluje a hodnotit podmínky, v nichž se vzdělávání uskutečňuje.
- ☒ Výsledky evaluace samostatně uplatňuje v projektování (plánování) i v procesu vzdělávání.
- ☒ Provádí poradenské činnosti pro rodiče ve věcech výchovy a vzdělávání jejich dětí v rozsahu odpovídajícím pedagogickým kompetencím předškolního pedagoga a mateřské školy.
- ☒ Analyzuje vlastní vzdělávací potřeby a naplňuje je sebevzdělávacími činnostmi.
- ☒ Eviduje názory, přání a potřeby partnerů ve vzdělávání (rodičů, spolupracovníků, základní školy, obce) a na získané podněty reagovat.

Učitel MŠ Jablůňka povede vzdělávání tak, aby:

- ☒ se děti cítily v pohodě (po stránce fyzické, psychické i sociální);
- ☒ se děti rozvíjely v souladu se svými schopnostmi a možnostmi a současně byl podněcován jejich harmonický rozvoj;
- ☒ děti měly dostatek podnětů k učení a radost z něho;
- ☒ bylo posilováno sebevědomí dětí a jejich důvěra ve vlastní schopnosti;
- ☒ děti měly možnost vytvářet a rozvíjet vzájemné vztahy a cítit se ve skupině bezpečně;
- ☒ byl dostatečně podporován a stimulován rozvoj jejich řeči a jazyka;
- ☒ se děti seznamovaly se vším, co je pro jejich život a každodenní činnosti důležité;
- ☒ děti mohly pochopit, že mohou prostřednictvím vlastních aktivit ovlivňovat své okolí;
- ☒ děti obdržely speciální podporu a pomoc, pokud ji dlouhodobě či aktuálně potřebují.

Ve vztahu k rodičům má učitel MŠ Jablůňka:

- ☒ usilovat o vytváření partnerských vztahů mezi školou a rodiči;
- ☒ umožňovat rodičům přístup za svým dítětem do třídy a účastnit se jeho činností;
- ☒ umožňovat rodičům účastnit se na tvorbě programu školy i na jeho hodnocení;
- ☒ umožňovat rodičům aktivně se podílet na adaptačním procesu;
- ☒ vede s rodiči dítěte průběžný dialog o dítěti, jeho prospívání, rozvoji a učení.

Nadstavba – komunitní program školy – aktivity, které rozvíjí a podporují hlavní činnost. Ty mohou současně přinášet další rozvoj školy, zviditelnovat její jméno a kvalitu a budovat image školy. (např. akce pořádané ve spolupráci s rodiči, spolupráce s okolními školami). ŠVP MŠ Jablůňka je zaměřený na děti a vyžaduje úzkou spolupráci všech pedagogů mateřské školy, zákonných zástupců dětí, provozních zaměstnanců, ale i širší veřejnosti (zřizovatel, česká školní inspekce, okolní mateřské a základní školy, odborníci z pedagogicko-psychologické poradny v Liberci a další odborníci).

3.7. Spoluúčast rodičů

S rodiči je navazován dialog podle zásad oboustranné vstřícnosti a partnerství, ochoty vzájemně naslouchat a spolupracovat. Snažíme se získat důvěru především svým jednáním, informovaností, ochotou vyhovět potřebám dětí i jejich rodičů. Učitelé MŠ Jablůňka jednají diskrétně, ohleduplně a nezasahují zbytečně do soukromých záležitostí rodin. Rodiče mají možnost podílet se na dění v MŠ, jsou pravidelně a dostatečně informováni o všem, co se v MŠ děje. Pro informace rodičům

máme vyčleněny nástěnky, informativní nástěnky, odborně zaměřené nástěnky (prevence úrazů, připravenost na vstup do MŠ i ZŠ), pravidelně aktualizujeme webové stránky a rodičům jsme k dispozici v případě potřeby konzultací. Třídní schůzky jsou pořádány 3-4x ročně. Děti pod vedením učitelů MŠ Jablůňka připravují pro své nejbližší besídky s ukázkou výsledů práce (vánoční, jarní), ukázkové hodiny zájmových kroužků.

Část rodičů se zapojuje do chodu MŠ tím, že pomáhají např. při vybírání kulturních akcí, zajišťování dozoru, brigádnickou a sponzorskou pomocí.

Jsmo otevřená mateřská škola, která spolupracuje s dalšími partnery.

Nejdůležitějšími a nejvýznamnějšími partnery jsou rodiče našich dětí. Spolupráci s rodiči chápeme jako základ naší činnosti. Spolupráci zahajujeme již při vřazování dětí do tříd – konzultujeme je s rodiči. Následně v adaptačním období – kdy mohou rodiče s dětmi ve škole zůstat, účastnit se výchovného procesu a také zvolit potřebnou délku adaptace. V dalším průběhu pobytu dítěte ve škole se mohou při ranních i odpoledních činnostech účastnit činnosti svých dětí. S výsledky prací dětí jsou rodiče pravidelně seznamováni na nástěnkách a výstavkách.

Rodiče mají možnost podílet se na dění a akcích ve škole. Mnoho rodičů pomáhá mateřské škole materiálně, finančně i technicky zajišťovat provoz školy.

Základem výchovy dítěte je výchova v rodině, veškeré informace o rodině a jejím výchovném stylu škola respektuje.

Systém rodičovských schůzek je promyšlený: na začátku školního roku proběhne informační schůzka, na které jsou rodiče seznámeni s plánem práce v daném školním roce. V budoucnu se rodiče budou moci k plánu práce vyjádřit, popřípadě ho doplnit. Důležité jsou individuální pohovory s rodiči. Výsledkem je jednotné působení na dítě, úspěšné společné řešení problémů. Snažíme se, abychom svým jednáním získali důvěru rodičů a vzbuzovali pocit, že o jejich děti máme zájem.

Plánované dopolední či odpolední akce s rodiči nám umožňují naopak poznávat vztahy v rodině i z jiných úhlů. Žádné informace získané o rodině nejsou zveřejňovány, slouží pouze pro interní výchovnou a vzdělávací potřebu.

☞ Tematické akce v MŠ – Tvořivé dílny- (např. vánoční zdobení perníčků, společné besídky či setkávání s rodiči, výroba draka,...apod.).

☞ Den matek.

☞ Pasování na školáka.

☞ Zapojení rodičů při různých aktivitách školy (výlety do přírody, soutěže,... apod.).

☞ Návrhy na rozšíření spolupráce budou realizovány za aktivní účasti kolektivu školy, dětí a rodičů.

3.8. Spolupráce s institucemi

Spolupráce se základními školami v okolí naší mateřské školy

Naším hlavním cílem je vytvoření plynulého, přirozeného a nestresujícího přechodu do základní školy. Společně s rodiči i základní školou se snažíme připravit děti na vstup do základní školy a na práci v ní. Zajímáme se o pedagogickou práci základní školy, způsob výuky i hodnocení žáků.

☞ poznáváme prostředí základní školy při návštěvě s dětmi v 1. třídě

☞ spolupracujeme s učiteli prvního stupně ZŠ

☞ vyměňujeme si zkušenosti z individuální práce s dětmi

☞ účastníme se programů pořádaných pro děti (svátek dýní, lampiónový průvod aj.)

☞ účastníme se vánočních a velikonočních trhů

☞ žáci 9. tříd vystupují pro naše děti s programem k Mikuláši

☞ žáci 9. tříd sestavují a realizují program pro naše děti ke svátku MDD

Spolupráce se ZŠ Sokolovská:

- ☞ děti se mohou zúčastnit v ZŠ Sokolovská jednou týdně nepovinného kroužku Předškoláček, kam je doprovází rodiče či sourozenci, mají možnost se seznámit s prostředím této ZŠ
- ☞ využití velkého hřiště u ZŠ k tělovýchovným činnostem - v červnu k případné školní olympiádě (nutná spolupráce učitelek z MŠ a ZŠ) či využití tělocvičny (dle možností školy)

Spolupráce se ZŠ Jabloňová:

- ☞ spolupráce s dr. Prchalem při vyhledávání talentů na hudební výchovu a nabídky rodičům k návštěvě a docházce dětí do této ZŠ s hudebním zaměřením
- ☞ využívání tělocvičny k pohybovým aktivitám (dle možností školy)

Veškerou spolupráci během roku zajišťují třídní učitelé MŠ Jablůňka předškolních dětí - termíny návštěv, úkoly atp.

Spolupráce s pedagogicko - psychologickou poradnou v Liberci:

- ☞ Probíhá každoročně při návrzích dětí na odklad školní docházky a dětí s podezřením na určité vývojové poruchy během školního roku. V návrhu na odklad školní docházky rodiče informujeme již o schůzce s rodiči předškolních dětí, která se koná vždy v lednu tradičně před zápisem do ZŠ;
- ☞ Je na svobodné vůli rodičů, zda se rozhodnou o OŠD u svého dítěte a u jehož návrhu jsou jako prvopočátek právě učitelky školy, které děti během školního roku sledují nejen ve skupině, v rámci veškerých činností ve škole, ale i individuálně.

Spolupráce se zřizovatelem je na dobré úrovni. U mateřské školy došlo k výměně oken a k zateplení celé budovy. Vybavení MŠ je zastaralé a je nutná rekonstrukce a postupná výměna vybavení, budou nutné zvýšené investice zřizovatele do provozu mateřské školy. Realizace těchto akcí je závislá na finančních možnostech zřizovatele.

3.9. Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

Všechny učitelky se snaží vytvářet optimální podmínky k rozvoji osobnosti dětí, k jejich učení i ke komunikaci s ostatními a pomáhají jim dosáhnout co největší samostatnosti jak u dětí se speciálními potřebami tak i u dětí mimořádně nadaných nebo dětí, které speciálně vzdělávací potřeby nemají.

Inkluzivní vzdělávání

Inkluzivní vzdělávání je v naší mateřské škole zaměřeno tak, aby byly v hlavním vzdělávacím proudu vytvořeny podmínky pro všechny děti, tedy také pro vzdělávání dětí zdravotně postižených, zdravotně znevýhodněných a sociálně znevýhodněných. Děti jsou zařazeny v běžných heterogenních třídách.

Pojetí vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními

Při plánování a realizaci vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními mají učitelky na zřeteli fakt, že se děti ve svých individuálních vzdělávacích potřebách a možnostech liší.

- ☞ Účelem podpory vzdělávání těchto dětí je plné zapojení a maximální využití vzdělávacího potenciálu každého dítěte s ohledem na jeho individuální možnosti a schopnosti.
- ☞ Učitelka tomu přizpůsobuje své vzdělávací strategie na základě stanovených podpůrných opatření.

- ☞ Pro děti s přiznanými podpůrnými opatřeními prvního stupně je ŠVP MŠ Jablůňka podkladem pro zpracování PLPP (plán podpůrných opatření) a pro děti s přiznanými podpůrnými opatřeními od druhého stupně je ŠVP MŠ Jablůňka podkladem pro tvorbu IVP.
- ☞ Na úrovni IVP je možné na doporučení ŠPZ (školského poradenského zařízení) – upravit očekávané výstupy upravit tak, aby byl zajištěn soulad mezi vzdělávacími požadavky a skutečnými možnostmi dětí a aby vzdělávání umožňovalo k dosažení jejich osobního maxima.
- ☞ K úpravám očekávaných výstupů se využívá podpůrné opatření IVP. (To umožňuje u dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními od třetího stupně podpory upravovat očekávané výstupy vzdělávání. (týká se to dětí s lehkým mentálním postižením)

Systém péče o děti s přiznanými podpůrnými opatřeními

Podpůrná opatření prvního stupně

Ředitelka MŠ Jablůňka rozhodne o poskytování podpůrných opatření prvního stupně bez doporučení školského poradenského zařízení i bez informovaného souhlasu zákonného zástupce. Tím není dotčeno právo zákonného zástupce na informace o průběhu a výsledcích vzdělávání dítěte (§ 21 školského zákona).

Učitel mateřské školy zpracuje plán pedagogické podpory, ve kterém bude upravena organizace a hodnocení vzdělávání dítěte včetně úpravy metod a forem práce a projedná jej s ředitelem školy.

Pokud by nepostačovala podpůrná opatření prvního stupně (po vyhodnocení plánu pedagogické podpory) doporučí ředitelka školy využití poradenské pomoci školského poradenského zařízení za účelem posouzení speciálních vzdělávacích dítěte).

Podpůrná opatření druhého až pátého stupně

Podmínkou pro uplatnění podpůrného opatření 2 až 5 stupně je doporučení školského poradenského zařízení a s informovaným souhlasem zákonného zástupce dítěte. K poskytnutí poradenské pomoci školského poradenského zařízení dojde na základě vlastního uvážení zákonného zástupce, doporučení ředitelky mateřské školy nebo OSPOD.

Ředitelka školy určí učitele odpovědného za spolupráci se školským poradenským zařízením v souvislosti s doporučením podpůrných opatření dítěti se speciálními vzdělávacími potřebami.

Ředitelka školy zahájí poskytování podpůrných opatření 2 až 5 stupně bezodkladně po obdržení doporučení školského poradenského zařízení a získání informovaného souhlasu zákonného zástupce.

Ředitelka školy průběžně vyhodnocuje poskytování podpůrných opatření, nejméně však jeden krát ročně, v případě souvisejících okolností častěji. Ukončení poskytování podpůrného opatření 2 až 5 stupně je-li z doporučení školského poradenského zařízení zřejmé, že podpůrná opatření 2 až 5 stupně již nejsou potřeba. V takovém případě se nevyžaduje informovaný souhlas zákonného zástupce, s ním se pouze projedná.

Vzdělávání mimořádně dětí nadaných

Mateřská škola vytváří ve svém školním vzdělávacím programu a při jeho realizaci podmínky k co největšímu využití potenciálu každého dítěte s ohledem na jeho individuální možnosti. To platí v plné míře i pro vzdělávání dětí nadaných.

MŠ Jablůňka je povinna zajistit realizaci všech stanovených podpůrných opatření pro podporu nadání podle individuálních vzdělávacích potřeb dětí v rozsahu prvního až čtvrtého stupně podpory.

Pro tyto děti připravujeme individuální úkoly a aktivity, které umožňují rozvíjet jejich talent - např. seznamování s anglickým jazykem, výtvarné, hudební a pohybové činnosti. Během prvních měsíců školního roku učitelky vyberou (navrhnou) děti, které by měly předpoklady pro dané činnosti. Po projednání s rodiči je těmto dětem věnována individuální či skupinová péče.

Podmínky vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními

MŠ Jablůňka musí zabezpečit (případně umožnit):

- ☒ Uplatňování principu diferenciacce a individualizace vzdělávacího procesu při organizaci činností a při stanování obsahu, forem i metod vzdělávání;

Předškolní vzdělávání cizinců v ČR - Děti osob se státní příslušností jiného členského státu EU mají přístup k PV za stejných podmínek jako občané ČR. Děti cizinců z nečlenských zemí EU mají také přístup k PV pokud mají oprávnění k pobytu v ČR delší než 90 dnů, popřípadě zvláštní postavení cizince dle § 20 odst. 2 písm. d) školského zákona.

4. Organizace vzdělávání

4.1. Vnitřní uspořádání školy

V mateřské škole jsou čtyři heterogenní třídy, kde na každou třídu je zapsáno 28 dětí (průměr 23 dětí). Děti jsou do tříd rozřazovány tak, aby byly respektovány individuální požadavky a potřeby dětí, rodičů či doporučení učitelek například:

- ☒ požadavek rodičů, aby sourozenci byli či nebyli v jedné třídě,
- ☒ přiřazení nového dítěte ke kamarádovi.

Přijímání dětí do mateřské školy je v kompetenci ředitelky školy.

Je dána zákonem č.561/2004 Sb., školský zákon §34 odst. 3, ve znění posledních předpisů. Ředitelka MŠ Jablůňka rozhoduje o přijetí dítěte do mateřské školy, popřípadě o stanovení zkušebního pobytu dítěte, jehož délka nesmí přesáhnout 3 měsíce.

Povinné předškolní vzdělávání

Zákonný zástupce dítěte je povinen přihlásit dítě k zápisu k předškolnímu vzdělávání v kalendářním roce, ve kterém začíná povinnost předškolního vzdělávání dítěte. (platí od 01. 01. 2017)

Pokud nepřihlásí zákonný zástupce dítě k povinnému předškolnímu vzdělávání, dopustí se přestupku podle § 182a školského zákona. Dítě, pro které je předškolní vzdělávání povinné, se vzdělává ve spádové mateřské škole (Mateřská škola „Jablůňka“, Liberec, Jabloňová 446/29, příspěvková organizace), pokud se zákonný zástupce nerozhodl pro jinou mateřskou školu nebo pro individuální vzdělávání dítěte.

Zákonný zástupce je povinen zajistit povinné předškolní vzdělávání formu pravidelné denní docházky v pracovních dnech. Rozsah povinného předškolního vzdělávání je stanoven na 4 hodiny denně. Začátek vzdělávání stanoví ředitelka školy, a to v rozmezí od 7 hod. do 9 hod.

Povinnost předškolního vzdělávání není dána ve dnech, které připadají na období školních prázdnin. Zůstává ale právo dítěte vzdělávat se v mateřské škole po celou dobu provozu, v němž je vzděláváno.

Zákonní zástupci mají povinnost zajistit, aby dítě, které plní povinné předškolní vzdělávání, docházelo řádně do školy. Zanedbává-li péči o povinné předškolní vzdělávání, dopustí se tím přestupku podle 182a školského zákona.

Individuální vzdělávání dítěte – zákonný zástupce dítěte, které bude plnit povinnost předškolního vzdělávání dítěte, je povinen oznámit tuto skutečnost ředitelce spádové školy. Oznámení je povinen učinit nejpozději 3 měsíce před počátkem školního roku, kterým začíná povinnost předškolního vzdělávání dítěte. Ředitelka školy předá zákonnému zástupci dítěte přehled oblastí, v nichž má být dítě vzděláváno a zároveň dohodne se zákonným zástupcem dítěte způsob ověření (přezkoušení), termíny ověření, včetně náhradních termínů. Zákonný zástupce dítěte je povinen zajistit účast dítěte u ověření.

Ředitelka mateřské školy ukončí individuální vzdělávání dítěte, pokud zákonný zástupce dítěte nezajistil účast dítěte u ověření, a to ani v náhradním termínu.

Výdaje spojené s individuálním vzděláváním dítěte hradí zákonný zástupce dítěte, s výjimkou speciálních kompenzačních pomůcek a výdajů na činnost mateřské školy, do níž bylo dítě přijato k předškolnímu vzdělávání.

Každý rok stanovuje Rada Statutárního města Liberce jednotný termín zápisu dětí do mateřských škol v Liberci pro následující školní rok.

Kritéria pro přijímací řízení:

Jejich účelem je pro případ vyššího počtu žádostí o přijetí k předškolnímu vzdělávání, než které je mateřská škola oprávněna přijmout, stanovit pravidla pro přijetí dětí.

Ředitelka školy stanoví pro přijetí dítěte k předškolnímu vzdělávání kritéria, která jsou zveřejněna současně se zveřejněním termínu a místa zápisu. Kritéria musí obsahovat postupný nárok na předškolní vzdělávání (4leté od 01. 09. 2017; 3leté od 01. 09. 2018 a 2leté s místem trvalého pobytu od 01. 09. 2020) a zároveň – Nárok dětí, pro které je předškolní vzdělávání povinné, přijetí do spádové mateřské školy.

- ☒ Do mateřské školy jsou přijímány děti ve věku zpravidla od 3 do 6 let, nejdříve však děti od 2 let, toto ustanovení platí od 31. 8. 2020.
- ☒ Podstatnou náležitostí podmiňující poskytování předškolního vzdělávání je poskytování školního stravování. V případě zajišťování stravování dítěte jiným způsobem (např. stravou, která je dítěti připravována doma) je zákonný zástupce povinen zajistit stravování dítěte tak, aby se dítě stravovalo v době, kdy se v mateřské škole podává jídlo.
- ☒ K předškolnímu vzdělávání se přijímají děti, které jsou státními občany ČR nebo se státní příslušností jiného členského státu Evropské unie. K předškolnímu vzdělávání se přijímají také děti, které nejsou státními občany ČR ani jiného členského státu Evropské unie, pokud pobývají na území ČR oprávněně podle § 20 zákona – doklad o oprávněnosti pobytu dítěte na území ČR je zákonný zástupce dítěte povinen předložit při zápisu dítěte do MŠ.
- ☒ Do mateřské školy mohou být přijaty děti se speciálními vzdělávacími potřebami. K posouzení podmínek pro přijetí dětí se zdravotním postižením, je nutné písemné vyjádření školského poradenského zařízení, popřípadě také registrujícího lékaře.
- ☒ Po vyrozumění ředitelkou školy se zákonní zástupci přijatých dětí dostaví do MŠ na informační schůzku, kde si vyzvednou další dokumenty k vyplnění a dostanou informace o provozu MŠ.
- ☒ Ve stávajícím školním roce jsou děti přijímány k předškolnímu vzdělávání pouze v případě volné kapacity pro příjem dětí.

Denní výchovný program

Je dostatečně pružný, reaguje na změny, individuální možnosti a aktuální potřeby dětí. Řídíme se zásadou dostatečného respektování individuálního tempa dítěte, jeho zájmem a pozorností. Vzdělávání je uskutečňováno ve všech činnostech a situacích během dne vyváženým poměrem spontánních a řízených aktivit. V didakticky cílené činnosti je plněn konkrétní vzdělávací cíl formou záměrného i spontánního učení. Učení je založeno na aktivní účasti dítěte, smyslovém vnímání, prožitkovém a interaktivním učení. Důraz klademe na význam hravých a tvořivých činností. V programu dne jsou střídavě zařazovány činnosti klidové a aktivní. Dle charakteru jsou činnosti organizovány jako skupinové, individuální nebo frontální. Dětem se specifickými potřebami, dětem integrovaným a dětem s OŠD je věnována zvláštní péče. Při nástupu nových dětí do MŠ je uplatňován individuálně přizpůsobený adaptační režim s využíváním spoluúčasti rodiny.

Dbáme na to, aby nebyly překračovány počty dětí ve třídách, spojování tříd je omezeno pouze na nezbytně nutné případy.

- ☞ Spontánní činnosti a hry – uplatňovány během celého dne. 1x za 14 dnů den pro pozorování dětí při spontánních činnostech. + (Den dle volby dětí).
- ☞ Řízené činnosti (frontální, skupinové) během celého dne.
- ☞ Pohybové aktivity - ve třídě během her a ranního cvičení, během dne jsou zařazovány pohybové chvíle.
- ☞ Pobyt venku – pohybové aktivity na školní zahradě i mimo školní zahradu.
- ☞ Odpočinek, spánek.

Pět základních důležitých okruhů potřeb dítěte, které respektujeme:

stimulace, která vede k aktivitě

smysluplné prostředí, které dává možnost učení a získávání zkušeností

citový vztah, který dává pocit životní jistoty

identita, která dává vědomí vlastního já, autonomie vlastní osobnosti, sebeúcty a společenské hodnoty

otevřená budoucnost, která představuje časový rozměr lidského života

V MŠ Jablůňka využíváme nové pedagogické reformní směry (takzvaných "otevřených" nebo "flexibilních" (=pohyblivých, pružných metod). Objevuje se mezi nimi i pojem "**volná hra**". Nevyjadřuje nějaký zbytkový čas nebo vyčkávání, jak se může z názvu jevit, ale sloučení vzdělávání a hry nebo-li vyučování hrou. Volná hra vyžaduje od učitelek velkou odbornou zkušenost, angažovanost a intenzivní pozornost. Je dán důraz na jasné stanovení cílů při vzdělávání a určení jejich priorit, aby se nestaly směsí se vzájemnými protiklady. (V tomto případě je hlavním cílem

tvorivý pedagog, schopný mezilidských vztahů, orientující se na skutečné hodnoty, vedený k samostatnosti, schopnosti jednat a schopnosti milovat).

4.2. Pravidelné akce školy a celoškolské projekty

Pravidelné akce rozvíjí dovednosti klíčových kompetencí, ale např. i ekologické myšlení a jednání, kulturní a umělecké cítění. Navozují pozitivní vztahy mezi dětmi, učitelkami, rodiči i širší veřejností města Liberce. Nabízí možnost zapojení a specializace pro různorodé skupiny dětí. Akce probíhají napříč celou školou, v cílených skupinách, ale i v jednotlivých třídách. Různorodá skladba témat poskytuje všestranný rozvoj dětí a stává se strategií učitelů.

Pravidelné akce školy, celoškolské projekty a projekty napříč školou							
Akce	Upřesnění	Období	Co rozvíjí	Klíčové kompetence	Průřezová témata	Propojení	Třída
Sběrové dny	Součást odpadového hospodářství školy	2 - 4x do roka	Vztah k přírodě-soutěživost	Klíčové kompetence se navzájem prolínají a jsou to: - kompetence k učení;	Soutěžíme s panem Popelou	Napříč ŠVP	Všechny
Už se nebojím, už mám nového kamaráda	Všechny děti	2x do roka	Předcházet šikaně, navzájem se respektovat	k řešení; problémů;	Jdeme na návštěvu do tříd	Napříč	Všechny
Halloween v MŠ	Všechny děti	1x za rok	svátky	<i>komunikativní; sociální a personální; činnostní a občanské.</i>		napříč	Všechny
Tvořivé dílny	Výtvarná Taneční Hudební Sportovní	4x za rok – spolupráce s rodiči	odhadnout své síly, plánovat, organizovat	<i>Klíčové kompetence se navzájem prolínají a jsou to: - kompetence k učení; k řešení; problémů;</i>		Napříč	Všechny
Mikulášská nadílka	Návštěva Mikuláše v mš-dopoledne	1x za rok			Adventní spirála		Všechny
Zdobení perníčků; Vánoční besídka	Odpolední akce s rodiči	1x za rok			Adventní spirála		Všechny
Velikonoce		1x za rok					Všechny
Velikonoční jarmark, soutěž o nejhezčí kraslici		1x za rok		<i>komunikativní; sociální a personální; činnostní a občanské.</i>			Všechny
Slet čarodějnic		1x za rok					Všechny
Olympiáda		2x za rok					Předškolní

Spaní dětí v MŠ	1-2x za rok			<i>Klíčové kompetence se navzájem prolínají a jsou to: - kompetence k učení; k řešení; problémů;</i>			Předškolní
Den matek	1x za rok			<i>kommunikativní; sociální a personální; činnosti a občanské.</i>			Všechny
Školní výlety	Průběžně- dle potřeb učitelek						Všechny
Maturita - Rozloučení se školáky	1x za rok				Ahoj školko	Napříč programem	Předškolní

5. Charakteristika vzdělávacího programu

Název programu „Vyrůstáme s Jablůňkou“ aneb Jablůňka a roční období od podzimu do léta“. (dále jen Vyrůstáme s Jablůňkou)

Vycházíme ze slov J. A. Komenského - „Všechny hlavní větve, které má mít, vyhání strom ze svého kmene hned v prvních letech, takže později není třeba nic jiného, než aby rostly“.

Grafické znázornění Školního vzdělávacího programu Mateřské školy Jablůňka

5.1. Vzdělávací cíle a záměry, filozofie školy

Předškolní období chápeme jako celoživotní základ, uvědomujeme si, že vše, co do dítěte vložíme, dává prostor pro jeho budoucí rozvoj. Je to jako se stromem, aby byl košatý a rostl rovnoměrně, musí být hlavní větve silné, aby se mohly dále rozvětvovat a růst. Neopomíjíme detaily i obecné principy, respektujeme odlišnosti a svobodu, řád a hledáme pokoru, respektujeme dětský svět a přátelství. Směřujeme k naplnění vize školy i své vlastní. Svoji práci toužíme dělat s láskou.

Každé dítě, které máme v naší škole vnímáme jako „sazenici“, o kterou se po určitou dobu musíme pečlivě starat, aby z ní jednou vyrostl košatý a silný strom, proto je naším cílem v péči o dítě, abychom z něho dokázali vychovat citlivého a vzdělaného jedince.

Na této cestě nás bude provázet - kamarádka Jablůňka, a to od prvního vstupu do mateřské školy. Má kolem sebe hodně kamarádů ze světa lidí, zvířat, ale i rostlin.

☞ **Cílem školního vzdělávacího programu (ŠVP MŠ Jablůňka) „Vyrůstáme s Jablůňkou“**, je umožnit dětem vnímat krásy světa i dění kolem nás a položit základy k zdravému fyzickému, emočnímu, sociálnímu a kognitivnímu rozvoji osobnosti. Jednotlivé oblasti rozvoje osobnosti se snažíme rozvíjet ve vzájemném propojení a v přirozených souvislostech. Atributy jako pocity pohody, bezpečí, sounáležitosti, zdravého sebevědomí, nezávislosti a zodpovědnosti jsou pro nás základními elementy našeho kurikula.

Filozofie naší mateřské školy: Vytvořit optimální podmínky pro osobnostní rozvoj dítěte a nastavit úzkou spolupráci s rodinou a podporovat psychický, fyzický a sociální růst dítěte tak, aby mělo všechny předpoklady pro úspěšný a bezproblémový vstup do základní školy.

☞ **Metody a formy vzdělávání**

Učení v naší mateřské škole chápeme a je založené na kompetencích, jejichž podstata je komplexní – zahrnuje v sobě znalosti, dovednosti, postoje a jejich uplatnění v praktickém životě. Hlavní zásadou tohoto našeho přístupu je naučenou dovednost použít. Učitelky se snaží vytvořit takové prostředí, aby se dítě cítilo dobře a bezpečně a aby bylo motivováno a aktivně se podílelo na probíhajících se vzdělávacích a výchovných činnostech učitelky. Společně s dětmi tak objevují, tvoří a představují si a to jsou naše stavební kameny našeho vzdělávání a výchovy. Učitelky vedou děti k tomu, aby se učily systematicky pozorovat svět, který je obklopuje, a zároveň dokázaly slovně popsat, co vidí. O tom co vidí přemýšlejí, kladou otázky, na které společně s učitelkami hledají odpovědi = přirozená dětská zvědavost.

Předškolní kurikulum školy je koncipováno v části ŠVP MŠ Jablůňka do integrovaných bloků, které vycházejí z tradičního koloběhu roku, ročních období, lidských tradic a rituálů. V průběhu plánování jsme chtěli zachovat dostatečný prostor pro realizaci integrovaných bloků a konkrétních tematických okruhů. **Ne všechny integrované bloky jsou předem rozpracovány do tematických okruhů. Zvolili jsme princip střednědobého plánování na období školních roků 2016-2017, 2017-2018 a 2018-2019.**

Každý integrovaný blok je specifikován stručně formulovaným záměrem, někdy strukturován do tematických okruhů, směřuje ke klíčovým kompetencím a k naplňování dílčích vzdělávacích cílů.

5.2. **Principy volby integrovaných celků:**

- ☞ Volba zcela nového ještě nerealizovaného tématu.
- ☞ Opakující se integrovaný blok, který ale bude uchopen novým způsobem se zaměřením na jiné klíčové kompetence, dílčí vzdělávací cíle než v předešlém období.
- ☞ Opakující se integrovaný blok, který chtějí učitelky zpracovat více do hloubky atd.

Třídní vzdělávací programy jsou tzv. realizační. Zde formulujeme očekávané a konkretizované výstupy v daných oblastech. Obecně vycházíme z Rámcového programu předškolního vzdělávání.

5.3. Naše ústřední téma **„Vyrůstáme s Jablůňkou“.**

Název našeho ŠVP MŠ Jablůňka nám umožňuje propojit všechny oblasti vzdělávání předškolního dítěte a nabízí taková témata, která seznamují děti s realitou. Jedním z hledisek při sestavování programu je i poloha naší mateřské školy – jsme sídlištní mateřskou školou v dosažitelnosti centra města Liberce a v sídlištní zástavbě, která je obklopena přírodou.

Strategický záměr

Preferovat praktické činnosti, které např.:

- ☞ Seznamují děti s přírodou, jejími proměnami a přírodními jevy;
- ☞ Umožňují vnímat okolní svět všemi smysly – prožitky děti – návštěva hasičů, policie ČR, vánoční a velikonoční, májové tradice, karneval, výlety, divadelní představení;
- ☞ Vedou děti ke zdravému životnímu stylu – zdravá výživa, pohyb;
- ☞ Podporují vytváření kladných vzájemných vztahů – vlídnost, ohleduplnost, vzájemná pomoc, slušnost, ochota pomoci slabším, handicapovaným a starým.

Profesionalita učitelek je ve vztahu k dětem i rodičům postavena na pedagogických zásadách. Cílem učitelky je zapojení všech dětí do výchovy a vzdělávání a zároveň respektovat jeho osobnostní možnosti a potřeby. Předat a zprostředkovat dítěti základní životní zkušenosti. Získat dítě pro spolupráci a aktivní prožívání vztahů k okolí. Poskytovat podněty ke zvýšení sociálně kulturní úrovně. Probudit zájem o poznávání všeho nového a vytvořit tak předpoklady pro další vzdělávání, ale i pro dobrou spolupráci s rodiči.

5.4. Charakteristika grafického znázornění ŠVP MŠ Jablůňka

(2 hlavní kořeny = most) **Spojení Mateřské školy a rodiny**, v tomto prostředí děti vyrůstají. Spolupráce s rodiči by měla fungovat na základě přátelství a vzájemné důvěry. Snažíme se vytvořit podmínky pro osobnostní rozvoj dítěte a navázat úzkou spolupráci s rodinou a podporovat psychický a sociální růst dítěte tak, aby mělo všechny předpoklady pro úspěšný a bezproblémový vstup do základní školy.

Strom = Jablůňka (ŠVP MŠ Jablůňka) – zdravé životní prostředí s radostnou atmosférou, tolerancí, pohodou, klidem a citovým zázemím. Za dodržování určitých pravidel – je zdravá, roste správně.

Listy (kolektiv dětí) = radost, úsměv a pohoda z každodenního pobytu dětí v mateřské škole. Děti získávají “cestou“ po jednotlivých větvích zkušenosti, dovednosti a prožitky bohatými a rozmanitými činnostmi. Tvořivost a prolínání ve všech pěti oblastech vzdělávání, 5 hlavních větví.

Jablíčka (integrované bloky) = jsou zdrojem poznání, které směřuje k vytčenému cíli - tj. všestranně rozvinuté, samostatné, tvořivé, zdravé cílevědomé, tužádstivé a přiměřeně věku vyvíjející se dítě.

Větve, vzdělávací obsah dle RVP PV: biologická, psychologická, interpersonální, sociálně-kulturní a environmentální.

Proto je filozofie našeho školního vzdělávacího programu výrazně zaměřena:

a) na rozvíjení respektu k přirozeným lidským potřebám jednotlivce v celku společnosti a světa,

- ☞ proto budeme respektovat individuální možnosti a potřeby dětí s úzkou vazbou na rodinu,
- ☞ proto budeme připravovat děti na život v multikulturní společnosti a proto povedeme děti k sociální soudržnosti.

b) na rozvíjení komunikace a spolupráce, tedy na proces, bez kterého se dítě nemůže rozvinout v plnohodnotnou bytost.

Projekt „Už se nebojím, mám staršího kamaráda“, kterým chceme předcházet šikaně, budeme rozšiřovat a obohacovat o nové zkušenosti, poznatky a nápady.

Klademe si před sebe takové konkrétní cíle blízké klíčovým kompetencím, které se nám jeví jako velmi podstatné, spočívající v tom, že dítě

- ovládá pravidla a dovednosti komunikace,
- tvořivě přemýšlí a jedná na své úrovni,
- vnímá zdravotní životní styl jako samozřejmost života,
- chová se přátelsky a přirozeně mezi dětmi i mezi dospělými,
- dovede řešit problémy,
- jedná v souladu se svým věkem co nejvíce samostatně.

Co dlouhodobě plánujeme

- o Budeme důsledně dbát, aby pravidla, která si společně určíme, byla dodržována každý den, v kruhu dětem dáme možnost se k nim vyjádřit.
- o Zaměříme se na pozorování a poznávání individuálních předpokladů každého dítěte.
- o Budeme vyzdvihovat silné stránky dítěte, které posilují jeho identitu.
- o Projekt „Už se nebojím, mám staršího kamaráda“, kterým chceme předcházet šikaně, budeme rozšiřovat a obohacovat o nové zkušenosti, poznatky a nápady.
- o Zvýšit důraz na vlastní vzdělávání a získané vědomosti předávat ostatním učitelkám;
- o Podporovat vzájemné hospitace.
- o Upevňovat vztahy v kolektivu, jednotně působit na děti.
- o Docílit toho, že pedagogičtí i provozní zaměstnanci svým chováním i jednáním budou kladně působit nejen na děti, ale i na jejich rodiče.
- o Zaměřit se na sebehodnocení: Co se mi daří, co ne, co musím změnit.
- o I nadále plánovat setkání s rodiči a dětmi, dát větší prostor fantazii rodičů při přípravě námětů.
- o Usilovat o zapojení méně aktivních rodičů do života naší mateřské školy.
- o Rodičům zajistit nebo půjčit v případě potřeby odbornou literaturu.
- o Nebát se požádat rodiče o pomoc.
- o Vypěstovat jistotu u rodičů, že i oni nám pomáhají a jsou součástí výchovného procesu v naší mateřské škole.
- o Vzniklé problémy řešit ihned věcným způsobem a 1x ročně (v polovině školního roku) poskytnout rodičům možnost anonymně vyjádřit spokojenost či nespokojenost k životu v mateřské škole.
- o Maximálně omezit spojování tříd mateřské školy.
- o V době adaptace doporučit rodičům postupně prodlužující docházku do mateřské školy.
- o Pokud není pohovor s rodiči nutný, konzultace konat v odpoledních hodinách, aby nedocházelo k přerušování programu ve třídě.

5.5. Hlavní zásady, principy, metody a formy práce

- o Respektování individuality dítěte s ohledem na jeho zvláštnosti.
- o Uplatňování metody prožitkového a kooperativního (=spolupracující) učení hrou.
- o Činnosti dětí, které jsou založeny na přímých zážitcích dítěte, podporující dětskou zvědavost.
- o Radostná a vstřícná atmosféra.
- o Otevřenost k dětem, rodičům i veřejnosti.
- o Rovný přístup ke všem dětem ve všech činnostech.
- o Nabízíme seznámení s anglickým jazykem, pohybové, výtvarné a hudební výchovy, pobyt v solné jeskyni a snažíme se nastavit vztah ke zdravé výživě.
- o Respektování slabších, postižených a starých jedinců.

- ▣ Hrami i řízenými činnostmi podporujeme rozvoj komunikativních dovedností dětí.
- ▣ Snažíme se vřazovat integrované děti.
- ▣ Dbáme na dodržování pravidel.
- ▣ Preferujeme prožitkové a kooperativní učení hrou – založené na přímých zážitcích.
- ▣ Uplatňujeme situační učení, spontánní učení, didakticky cílenou činnost.
- ▣ Upřednostňujeme smyslové vnímání jako základ přirozeného poznávání.
- ▣ Využíváme spontánních nápadů jako potřebu objevovat.

Strategický záměr

- 🍏 Seznámit děti s průběhem všech ročních období, s oslavami svátků, tradicemi a zvyky, které budeme naplňovat a nadále rozvíjet.
- 🍏 Podporovat rozvoj citových a volních vlastností a napomáhat upevňování kamarádských vztahů.
- 🍏 Pomoci dětem v řešení daných životních situací, a to hlavně na základě vlastních prožitků a zkušeností.
- 🍏 Vytvářet vztahy k místu a prostředí, ve kterém děti žijí.
- 🍏 Pomoci dětem k jejich rozvoji a porozumění světu.

6. Vzdělávací obsah

Vzdělávací obsah je uspořádán do integrovaných bloků, které vycházejí z přirozeného vývoje života dítěte v předškolním věku, a které vedou k naplňování vzdělávacích záměrů a cílů stanovených RVP PV. Integrované bloky jsou vytvořeny tak, aby zasahovaly všechny vzdělávací oblasti - (Dítě a jeho tělo; Dítě a jeho psychika; Dítě a ten druhý; Dítě a společnost; Dítě a svět a to biologické, psychologické, interpersonální, sociálně-kulturní a environmentální). Některá oblast může v daném integrovaném bloku převažovat, jiné se může blok dotýkat jen okrajově.

Integrované bloky jsou orientační, učitelka si je rozpracovává pro svoji třídu. Záleží na učitelce, čím je obohatí, jak dlouho je bude uskutečňovat, jak je přizpůsobí konkrétní situaci ve své třídě, věkovým a individuálním vlastnostem dětí. Učitelky tak mohou měnit svůj pedagogický styl, formy a metody práce. Integrované bloky umožňují přirozeně skloubit základní požadavky na vzdělávání dětí, umožňují nabízet dětem různorodé činnosti a příležitosti, které spojuje společné dítěti blízké a srozumitelné téma; vycházejí z přirozených vzdělávacích potřeb dětí; respektují potřebu dětí osvojovat si poznatky i dovednosti v reálných souvislostech a umožňují jim vidět smysl toho, čemu se učí; učí děti tomu, co si mohou vyzkoušet a následně pak použít a uplatnit v životní praxi a v dalším učení. Tento způsob je pro děti přirozený a uchopitelnější, než přeskokování z jedné věci na druhou.

Vzdělávací obsah integrovaných bloků není rozpracován podle věkových skupin.

6.1. Symbolika jednotlivých vzdělávacích oblastí

- 1) **Dítě a jeho tělo** symbol = modrá barva nebe, vzduchu, vody, pohody
- 2) **Dítě a jeho psychika** symbol = žlutá barva slunce, tepla, radosti

- 3) **Dítě a ten druhý** symbol = červená barva lásky, životní energie
- 4) **Dítě a společnost** symbol = noty-s písni je veseleji a bílá barva, čistota, pořádek, barva slavností
- 5) **Dítě a svět** symbol = zelená barva přírody, rostlin, ekologie

Jablka mají místo jádřince symboly, které charakterizují jednotlivé větve naší „Jablůňky“ a společně s dětmi budeme jednotlivá jablíčka poznávat. Učitelky mohou tuto symboliku používat při vytváření myšlenkových map.

6.2. Stručná charakteristika oblastí

Dítě a jeho tělo – oblast biologická

Záměrem vzdělávání v oblasti biologické je stimulovat a podporovat růst a neurosvalový vývoj dítěte, podporovat jeho fyzickou pohodu, zlepšovat jeho tělesnou zdatnost i pohybovou a zdravotní kulturu, podporovat rozvoj pohybových i manipulačních dovedností, učit jej samoobslužným dovednostem a vést dítě ke zdravým životním návykům a postojům.

Okruhy poznatků:

- ☞ lidské tělo a jeho části (hlavní smyslové a tělesné orgány a jejich funkce, včetně pohlavních), jeho vývoj a změny (narození, růst těla a jeho proměny)
- ☞ ochrana osobního zdraví (péče o čistotu a zdraví, ochrana před škodlivými látkami a vlivy, návykovými látkami a závislostmi, prevence onemocnění), ochrana bezpečí (varování před úrazy, nebezpečím hrozícím při hrách, v dopravních situacích, při setkání s cizími lidmi, věcmi a jevy)
- ☞ zdravé životní návyky (pohybové činnosti a sport, zdravá výživa, příprava pokrmů, vhodné potraviny)
- ☞ sebe-obsluha, hygiena, stolování, oblékání, úklid
- ☞ věci kolem nás (předměty denní potřeby, hračky, pomůcky, sportovní náčiní a nářadí, výtvarné pomůcky, hudební nástroje, pracovní pomůcky, jejich užívání)

Vzdělávací cíle:

- ☞ rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky
- ☞ rozvoj užívání všech smyslů.. .
- ☞ rozvoj fyzické i psychické zdatnosti
- ☞ osvojení si věku přiměřených praktických dovedností
- ☞ osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví
- ☞ vytváření zdravých životních návyků

Dítě a jeho psychika – oblast psychologická

Záměrem vzdělávání v oblasti psychologické je podporovat duševní pohodu, psychickou zdatnost a odolnost dítěte, rozvoj jeho intelektu, řeči, jazyka, poznávacích procesů a funkcí, jeho citů, vůle, stejně tak i jeho sebe-pojetí, sebe-nahlížení, jeho kreativity a sebevyjádření. Stimulovat osvojení a rozvoj jeho vzdělávacích dovedností a povzbuzovat je v dalším rozvoji, poznávání a učení.

Okruhy poznatků:

- ☞ dorozumívání mezi lidmi (zvuky, gesta, řeč, slova, věty, písmena, čísla symboly, knihy, film, divadlo)
- ☞ číselné a matematické pojmy (číselná řada, číslice, základní geometrické tvary, množství)
- ☞ předměty a jejich vlastnosti (velikost, materiál, barva, tvar, chuť, vůně, zvuky, funkce předmětů)
- ☞ prostorové pojmy a souvislosti (prostor, rovina, uspořádání předmětů – elementární časové pojmy a souvislosti (teď, dnes, zítra, včera, ráno, poledne, večer, jaro, léto, podzim, zima, měsíc, rok a dny v týdnu)
- ☞ lidé a jejich vlastnosti (fyzické i psychické vlastnosti, dovednosti, schopnosti, city, dané pohlavní rozdíly)
- ☞ odlišnost pohlaví – každý člověk je jiný
- ☞ já (individuální charakteristiky, osobnost, právo být sám sebou)

Vzdělávací cíle – průběžně:

- ☞ rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností
- ☞ rozvoj komunikativních dovedností a kultivovaného projevu
- ☞ rozvoj smyslového vnímání
- ☞ rozvoj tvořivosti (tvořivé myšlení, řešení problémů)
- ☞ posilování přirozených poznávacích citů (zvědavost, zájmu, radosti z objevování)
- ☞ vytváření pozitivního vztahu k učení
- ☞ vytváření základů pro práci s informacemi
- ☞ poznávání sama sebe
- ☞ rozvoj schopnosti sebeovládání
- ☞ získávání schopností záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci

Dítě a ten druhý – oblast interpersonální

Záměrem vzdělávání v interpersonální oblasti je podporovat utváření vztahů dítěte k jinému dítěti či dospělému, posilovat, kultivovat a obohacovat jejich vzájemnou komunikaci a zajišťovat pohodu těchto vztahů.

Okruhy poznatků:

- ☞ vztahy mezi lidmi (kamarádství, přátelství, vztahy mezi oběma pohlavími, cizí lidé, ochrana osobního bezpečí)

- ☞ rodina (funkce rodiny, členové rodiny a vztahy mezi nimi, život v rodině, rodina ve světě zvířat)
- ☞ mateřská škola (prostředí, vztahy mezi dětmi a dospělými, kamarádi)
- ☞ pravidla vzájemného chování (doma, v mateřské škole, na veřejnosti, herní pravidla)

Vzdělávací cíle – průběžně

- ☞ seznamování s pravidly ve vztahu k druhému
- ☞ osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování vztahů dítěte k druhým lidem
- ☞ posilování prosociálního chování
- ☞ ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými

Dítě a společnost – oblast sociálně kulturní

Záměrem vzdělávání v oblasti sociálně-kulturní je uvést dítě do společenství ostatních lidí, do života lidské společnosti i do světa kultury a umění. Pomoci dítěti osvojit si potřebné dovednosti, návyky i postoje, přijmout základní všeobecně uznávané společenské, morální a estetické hodnoty a podílet se na utváření společenské pohody.

Okruhy poznatků:

- ☞ společenská role (dítě, dospělý, rodič, učitelka, role dané pohlavím či zaměstnáním)
- ☞ pravidla vzájemného styku (ohleduplnost, tolerance, spolupráce), mravní zásady
- ☞ práce, pracovní činnosti a sociální role (pracovní předměty, pomůcky, nástroje, jednoduché pracovní úkony a činnosti, řemesla, povolání, zaměstnání)
- ☞ kultura a umění (kultura prostředí, ve kterém dítě žije, lidové zvyky, tradice, svět výtvarného a dramatického umění, svět hudby, svět sportu, jak se lidé baví)
- ☞ rozmanitosti lidského světa (naše vlast, jiné země, národy a kultury, multikultura)

Vzdělávací cíle – průběžně:

- ☞ poznávání pravidel společenského soužití
- ☞ rozvoj schopností žít ve společenství ostatních lidí
- ☞ vytváření povědomí o mezilidských morálních hodnotách
- ☞ seznamování se světem lidí, kultury a umění
- ☞ vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností
- ☞ vytváření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře umění
- ☞ rozvoj společenského a estetického vkusu

Dítě a svět – oblast environmentální

Záměrem vzdělávání v environmentální oblasti je založit u dítěte elementární povědomí o okolním světě a jeho dění, o vlivu člověka na životní prostředí, počínaje nejbližším okolím a konče

globálními problémy celosvětového dosahu. Vytvořit základy pro otevřený a odpovědný postoj dítěte – člověka k životnímu prostředí.

Okruhy poznatků:

- ☒ prostředí v němž dítě žije (domov, škola, obec okolí domova, okolí školy, život a dění ve městě – doprava, ulice, obchody, lékař, důležité instituce, nákupy)
- ☒ příroda živá i neživá (rostliny, živočichové), přírodní jevy a děje, (podnebí, počasí, roční období, změny v přírodě)
- ☒ látky a jejich vlastnosti (voda, vzduch, nerosty, kovy, suroviny, přírodní materiály a jejich vlastnosti, umělé materiály)
- ☒ životní prostředí a jeho ochrana (vliv člověka na životní prostředí, na okolní krajinu, péče o okolí a životní prostředí, ochrana přírody)
- ☒ věda a technika (technické přístroje, se kterými se dítě setkává)
- ☒ co může být nebezpečné (nebezpečné předměty, přístroje, kontakt se zvířaty, se zdravím ohrožujícími látkami, běžné přírodní a povětrnostní jevy, situace hromadně ohrožující)
- ☒ rozmanitost přírody i světa a jeho řád (země, hory, řeky, pohoří, světadíly, moře, oceány, planeta Země, vesmír slunce. Měsíc, svět)

Vzdělávací cíle – průběžně:

- ☒ seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije a vytváření pozitivního vztahu k němu
- ☒ vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním, i technickém prostředí, o jeho rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách
- ☒ poznávání jiných kultur
- ☒ pochopit, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit
- ☒ rozvoj úcty k životu ve všech formách
- ☒ vytváření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, s živou a neživou přírodou, lidmi, společností, planetou Zemí

Učitelky v jednotlivých třídách mohou vytvářet „**Myšlenkovou mapu poznávání**“ – na jednotlivé větve jabloně postupně přidávají jablíčka se symboly. Tak je možné vidět, jak která vzdělávací oblast se plní.

Zároveň na stejném principu bude založena i „**Mapa vzdělávání jednotlivých dětí**“, která by měla pomáhat učitelkám ve zpětné evaluaci dítěte. Vzdělávání klade daleké cíle, a ty jsou lépe dosažitelné, pokud k nim vede cesta z jednotlivých kroků. Kroky podle mapy dělá dítě samo, pomáhat mu může učitelka, rodič či kdokoliv v dané oblasti zkušenější. Nehodnotí se dosažení samotného cíle, ale hodnotí se samotný proces, tedy onu cestu, kterou dítě ušlo.

Vztah ŠVP MŠ Jablůňka a TVP MŠ Jablůňka

ŠVP MŠ Jablůňka je společný pro celou mateřskou školu a je východiskem a oporou pro práci pedagogů a pro tvorbu třídních vzdělávacích programů.

TVP MŠ Jablůňka – odpovídá konkrétním podmínkám jednotlivých tříd, individuálním potřebám dětí, stupni rozvoje a učení dětí, je dále rozpracováván, není konečným, ale otevřeným pracovním materiálem – plánem pedagoga, který jej dotváří, postupně rozvíjí a doplňuje konkrétní vzdělávací nabídku v rámci jednotlivých IB. Důležitá je i práce se zpětnou vazbou. TVP MŠ Jablůňka vede učitelku k cílevědomé, koncepční, ale zároveň k dynamické, pružné a volné pedagogické činnosti. Pro práci učitelky s IB platí **3 průběžné propojující etapy**: plánování, realizace, evaluace. Nástin IB se může proměňovat v návaznosti na průběh i výsledky předchozího IB, pracuje orientačně

i s časovým harmonogramem, postupně a průběžně rozpracovává třídní IB, přizpůsobuje se momentálním situacím se zaměřením na děti, eliminující možná rizika a neustále vyhodnocuje. Není smyslem dopředu podrobně IB rozpracovat.

Takto je užitečný i pro druhého nebo zastupujícího pedagoga, aby nebyl vzdělávací proces pro děti narušen.

TVP MŠ Jablůňka slouží i jako nástroj pro evaluační činnosti, prezentaci a obhájení pedagogických postupů a rozhodnutí.

Vize – zpracovat myšlenkovou mapu

Vzdělávání je cesta a najít správnou cestu - potřebujeme mapu – v našem případě – učební mapu. Mapa by měla pomáhat učitelkám i rodičům sledovat individuální rozvoj dítěte.

6.3. Organizace práce učitelky:

- ☞ Každé dítě má právo na vzdělání v rozsahu svých individuálních potřeb a je potřeba stavět na vnitřní motivaci (dítě se rozhodne co zkusí, s čím a s kým si bude hrát, co chce vědět a co je zajímavá atd.).
- ☞ Organizace práce a metody musí mít znaky prožitkového učení (hra, objevnost, spontaneita, prostor pro aktivitu, manipulace, komunikativnost, konkrétní činnosti, tvořivost, pokus).
- ☞ Cíleně vytvářet podnětné prostředí s bohatou nabídkou, s přístupem k pomůckám, aktivitám a volbě individuálních nebo skupinových činností a provádění vlastní sebereflexi své práce. Provádět evaluaci na úrovni školy a tříd, zjištění využívat pro zkvalitnění práce.
- ☞ Denní součástí pedagogické práce je tvořivá improvizace, pružné a citlivé reagování na okamžitou situaci, vnímáme celou osobnost dítěte a získáváme je ke spolupráci, předáváme nové poznatky a vedeme je k **citovému prožívání** bezprostředních vztahů k okolí.
- ☞ Učitelka u každého dítěte hledá vlastní vzdělávací postupy. Výsledkem musí být pohoda a prožitek dítěte, jejich zaujetí pro činnost, radostné prožití pobytu u nás v mateřské škole.

6.4. Pravidla pro tvoření třídních kurikulů = klíčové kompetence

- ☞ Plánování ve třídách musí vždy vycházet ze znalosti dětí a vyhodnocení předcházející etapy.
- ☞ **Pro etapu předškolního vzdělávání jsou určité výstupy, kterých bychom rádi dosáhli** ve výchově a vzdělávání dětí a ke kterým směřujeme. Je to soubor předpokládaných vědomostí, dovedností, schopností, postojů a hodnot.

☞☞ Strategický záměr

Každá učitelka má ve své kompetenci jednu oblast – je poradkyní v této oblasti a zároveň zodpovídá za vytvoření její metodiky pro ostatní pedagogické pracovníky.

6.5. Plánování třídního kurikula

Plánování třídního kurikula se řídí těmito pravidly :

- ☞ Časové období jednotlivých podtémat je odvozeno od náročnosti tématu a zpětné vazby dosažených výsledky práce s dětmi, ale vzhledem k propojenosti tříd by mělo začínat a končit ve stejnou dobu.
- ☞ Dílčí cíle jednotlivých tematických okruhů plánují učitelky ve třídě společně na základě cílů ročního plánu, kompetencí dítěte jak jsou stanoveny v rámcovém kurikulu mateřské školy.
- ☞ Plánované činnosti vycházejí z podmínek třídy a zaměření učitelek při provádění každé činnosti se řídíme osmi principy mozkově kompatibilního učení.

6.6. Klíčové kompetence

Za **klíčové** jsou považovány tyto **kompetence**:

Kompetence k učení

Dítě ukončující předškolní vzdělávání:

- ☞ soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů;
- ☞ získanou zkušenost uplatňuje v praktických situacích a v dalším učení;
- ☞ má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody a techniky, které dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách, orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije;
- ☞ klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá co se kolem něho děje, chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí, poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo zvládlo a dokázalo;
- ☞ učí se nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnosti a záměrně si zapamatuje, při zadané práci dokončí co započalo, dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům;
- ☞ odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých;
- ☞ pokud se mu dostává uznání a ocenění, učí se s chutí.

Kompetence k řešení problémů

Dítě ukončující předškolní vzdělávání:

- ☞ všímá si dění i problémů v bezprostředním okolí;
- ☞ přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva a aktivní zájem;
- ☞ řeší problémy, na které stačí, známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého;
- ☞ problémy řeší na základě bezprostřední zkušenosti, postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje, vymýšlí nová řešení problémů a situací, hledá různé možnosti a varianty (má vlastní originální nápady), využívá při tom dosavadních zkušeností, fantazie a představivosti;
- ☞ při řešení myšlenkových a praktických problémů užívá logických, matematických i empirických (=ze zkušenosti) postupů, pochopí i jednoduché algoritmy řešení různých úloh a situací;
- ☞ zpřesňuje si početní představy, využívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti;

- ☒ rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedou k cíli) a řešení, která funkční nejsou, dokáže volit mezi nimi;
- ☒ chápe, že vyhýbat se řešení úkolů nevede k cíli, ale že jejich včasné uvážlivé řešení je naopak výhodou, uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit;
- ☒ nebojí se pochybovat, pokud nachází ocenění ne jen za úspěch, ale i za snahu.

Komunikativní kompetence

Dítě ukončující předškolní vzdělávání:

- ☒ ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog;
- ☒ dokáže vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.);
- ☒ domlouvá se gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci
- ☒ v běžných situacích komunikuje bez zábran a ostychu s dětmi i s dospělými, chápe, že komunikativní, vstřícné, iniciativní a aktivní je výhodou;
- ☒ ovládá dovednosti předcházející psaní a čtení;
- ☒ průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím;
- ☒ dovede využívat informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon..apod.);
- ☒ ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky, a že je možno se jim učit, má vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku.

Sociální a personální kompetence

Dítě ukončující předškolní vzdělávání:

- ☒ samostatně rozhoduje o svých činnostech, umí si vytvořit svůj vlastní názor a vyjádřit jej;
- ☒ uvědomuje si, že za sebe a své jednání odpovídá a nese důsledky;
- ☒ dětským způsobem projevuje citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc k slabším, rozpozná nevhodné chování, vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost;
- ☒ ve skupině se dokáže prosadit, ale i podřídit, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje, v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku, je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy;
- ☒ napodobuje modely prosociálního chování (=rozdělení se, spolupráce) a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí;
- ☒ spolupodílí se na společných rozhodnutích, přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti, dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobí se jim;
- ☒ při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích se chová obezřetně, nevhodné chování i komunikaci, která je mu nepříjemná, umí odmítnout;
- ☒ je schopno chápat, že lidé jsou různí, a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečnostem;
- ☒ chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou, dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování;

Činnostní a občanské kompetence

Dítě ukončující předškolní vzdělávání:

- ☒ svoje činnosti a hry si umí plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat;
- ☒ dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky;

- ☒ odhaduje rizika svých nápadů, jde za jejich záměrem, ale také dokáže měnit cesty a přizpůsobovat se daným okolnostem;
- ☒ chápe, že může o tom, co udělá, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí nese odpovědnost;
- ☒ chápe, že může o tom, co udělá, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí nese odpovědnost;
- ☒ má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení, k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně a váží si úsilí druhých;
- ☒ zajímá se o druhé i o to, co se kolem děje, je otevřený aktuálnímu dění;
- ☒ chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem, a že naopak lhostejnost, nešimavost, pohodlnost a nízká aktivita mají své nepříznivé důsledky;
- ☒ má základní dětskou představivost o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami, i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat;
- ☒ spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat;
- ☒ uvědomuje si svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat, chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu;
- ☒ ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí, a že je může ovlivnit;
- ☒ dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské).

6.7. Funkční gramotnosti

Oblast funkčních gramotností je zpracována v souvislosti s požadavky MŠMT ČR, Krajskými prioritami Libereckého kraje a ČŠI. Problematika funkčních gramotností je v naší mateřské škole zařazena do oblasti vzdělávacího obsahu a klíčových kompetencí, ke kterým systematicky směřujeme děti všech věkových kategorií. Pro upřesnění předkládám pedagogům MŠ Jablůňka přehled funkčních gramotností s krátkým komentářem. Povinností všech pedagogů je pravidelně zařazovat všechny funkční gramotnosti do běžné vzdělávací práce a to formou frontálních, skupinových, individuálních a individualizovaných činností. K naplnění lze použít mimo každodenně prolínajících činností, vycházejících ze vzdělávacích oblastí také různorodě orientovaných projektových dnů, projektů a dílen.

6.8. Konkrétní činnosti směřující k rozvoji gramotností

Konkrétní činnosti směřující k rozvoji gramotností budou zaznamenávány v týdenních/časových plánech.

1. Před-čtenářská gramotnost
2. Před-matematická gramotnost
3. Přírodovědná gramotnost
4. Sociální gramotnost
5. Informační gramotnost
6. Seznamování s cizím jazykem

Před-čtenářská gramotnost

Dítě vedeme k tomu, aby umělo pojmenovat většinu toho čím je obklopeno, dovedlo verbálně komunikovat, rozumělo slovům a výrazům, aktivně si rozšiřovalo svůj slovník, mluvilo gramaticky správně, uměno své myšlenky-pocity-nálady formulovat do vět a vyslovovalo jasně a zřetelně.

Strategický záměr

- ☞ Průběžně startovat, upevňovat a procvičovat dovednosti související s přípravou na čtení a psaní. Pedagogové se zaměří na rozvoj před-čtenářských dovedností dětí všech věkových kategorií. Do vzdělávací práce budou zařazovány činnosti jazykového, literárního a grafo-motorického charakteru.

Před-matematická gramotnost

Podněcujeme matematické představy dětí. Do vzdělávací práce budou zařazovány činnosti související s orientací v prostoru, matematickými představami a řešením problémových situací.

Strategický záměr

- ☞ Dítě povedeme k tomu, aby umělo rozlišovat znaky a detaily, kreslilo geometrické tvary, chápalo časové vztahy a umělo se orientovat v prostoru-v rovině-na ploše, chápalo základní matematické pojmy (více, méně, menší, větší, před, za, čtverec-kruh-trojúhelník), mělo vytvořenou představu o číslech a číselných řadách, umělo předměty třídit-řadit-porovnávat.
- ☞ Prohloubit kvalifikaci učitelek (kurzy, školení).
- ☞ Nastavit srozumitelné úkoly a cíle, seznámit s obsahem všechny pedagogické pracovnice.
- ☞ Dodržovat posloupnost od jednoduchého ke složitějšímu.
- ☞ Vyšší úroveň informační gramotnosti tak, aby podporovala rozvoj dovedností předcházejících psaní a počítání i spojení poznatků z praxí.

Rizika rozvoje matematické gramotnosti:

- ☞ Obtíže - udržet kvalitu výuky při vyšším počtu dětí se speciálními vzdělávacími potřebami ve třídě.
- ☞ Při vyšším počtu dětí ve třídách nelze respektovat vývojové a individuální potřeby dětí a je zde nízká úspěšnost metod, které vedou k rozvoji matematických dovedností dětí.

Přírodovědná gramotnost

Cílem MŠ Jablůnka je podporovat rozvoj přírodovědné gramotnosti. Do vzdělávací práce budou zařazovány činnosti související s ochranou životního prostředí, environmentální problematikou, zdravím člověka a řešením problémových situací.

Strategický záměr

- ☞ Dítě vedeme k tomu, aby umělo přijmout změnu a vyrovnat se s ní, mělo základní poznatky o světě lidí-přírody-kultury i techniky, mělo elementární povědomí o nutnosti ochrany přírody a znalo možnosti, jak aktivně přírodu chránit, uvědomovalo si možnosti ohrožení svého zdraví.

Sociální gramotnost

Cílem MŠ Jablůnka je podpora rozvoje sociálních a společenských návyků, postojů a gramotnosti. Do vzdělávací práce budou zařazovány činnosti podporující sebeuvědomování, sebeovládání, kooperaci ve skupině, participaci na společném úkolu, respektování pravidel a navazování sociálních kontaktů.

Strategický záměr

- ☞ Dítě vedeme k tomu, aby umělo respektovat předem domluvená pravidla, dokázalo se ovládnout a elementárně regulovat své chování, umělo vyjádřit svůj názor-souhlas-nesouhlas, dokázalo spolupracovat a být partnerem při hře, uplatňovalo společenská pravidla ve styku s dospělými i dětmi, dokázalo při hře vyjednávat-kooperovat-dohodnout se-ustoupit-prosadit svůj názor.

Informační gramotnost

Cílem MŠ Jablůňka je seznámit děti se základními informačními technikami a možnosti jejich využití. Do vzdělávací práce budou zařazovány činnosti podporující práci s encyklopediemi, počítačem, internetem a aktivity související s předáváním informací pomocí pošty, telefonů apod.

Strategický záměr

- ☞ Dítě vedeme k tomu, aby vědělo, kde lze informace vyhledat – knihy – počítač – internet – televize – rozhlas, a jak je předávat písemnou – telefonickou - ústní formou.

Seznamování s cizím jazykem

K seznamování dětí s cizím jazykem přistupujeme individuálně a v případě, že je tato činnost pro dítě vhodná, po konzultaci s rodiči, s dětmi pracují kmenové učitelky mateřské školy.

6.9. Etická výchova v Mateřské škole Jablůňka

Snažíme se posilovat dobré sociální klima a sebe-výchovné společenství v jednotlivých třídách naší mateřské školy tak, aby prosociální etická výchova fungovala jako systematická, účinná a relativně levná primární prevence sociálně nežádoucích jevů v kolektivu dětí.

Učitelky se tak stávají inspirátorkami, průvodkyněmi.

Cíl, aby děti věděly, uměly a hlavně chtěly používat naučené ve zdravém společenském prostředí.

Příklady:

- ☞ Děti se na sebe těší.
- ☞ Nebojí se na něco zeptat, poprosit o pomoc.
- ☞ Kamarádí se i s tím, komu se něco nedaří.
- ☞ Děti a učitelky respektují, že ve školce má každý svoje místo, židli, hračku....apod.
- ☞ Každý dostává možnost ukázat, co mu nejde.
- ☞ Paní učitelka se ráda s dětmi směje.
- ☞ Děti si umí poradit samy, ale i vzájemně, bez učitelky.

Žádané kompetence:

- ☞ Vytvoření si pravdivé představy o sobě samém.
- ☞ Tvořivé řešení každodenních problémů a zároveň samostatnost při hledání vhodných způsobů řešení.
- ☞ Samostatné pozorování s následným posouzením a vyvozením závěrů pro praktický život.
- ☞ Sociální dovednosti, které jsou zaměřeny nejen na vlastní prospěch, ale také na prospěch ostatních dětí a celé třídy.
- ☞ Pochopení základních environmentálních a ekologických problémů a souvislostí moderního světa.

Formy

- ☞ Čtením a vyprávěním pohádek či příběhů,
- ☞ různé námětové hry,
- ☞ každodenní a pravidelné činnosti a
- ☞ vytvoření si vlastních pravidel ve třídě.

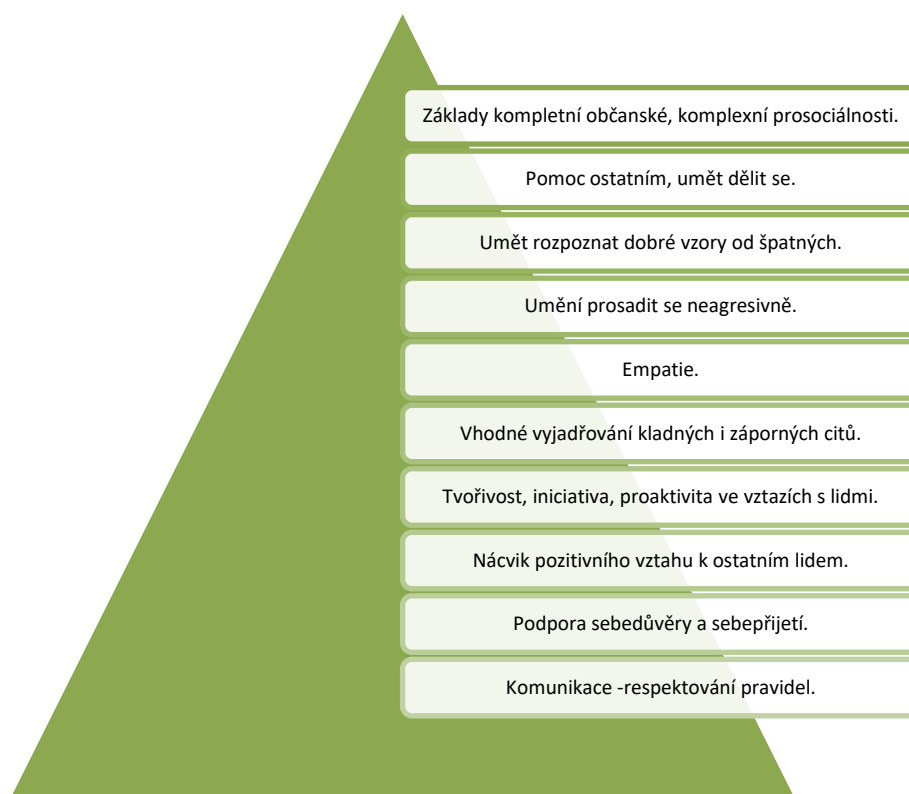
Témata:

- ☞ Kouzelná slovíčka (děkuji, prosím, dobrý den.....apod).
- ☞ Mám kamaráda, kamarády – přátelství.

Naši snahou je, aby děti ve třídách:

- ☞ dodržovaly pravidla a byly ukázněné;
- ☞ aby nebyly přehnaně sebestředné, ale zdravě sebevědomé;aby byly ohleduplné a respektovaly ostatní, a
- ☞ aby učitelky měly dobrou komunikaci a vztahy s rodiči.

Pyramida etické výchovy:

1. **Komunikace** – respektování pravidel komunikace; pozdrav, prosba, poděkování, omluva, umění se vyjádřit, ale i naslouchat; umění se ztišit; říci si o pomoc; rozlišovat pomluvu....;
2. **Podpora sebedůvěry** a sebe-přijetí, vlastní důstojnost, sebeúcta; sebepoznání;
3. **Nácvik pozitivního** vztahu k ostatním lidem; respekt, oceňování, taktní projevování zájmu....;
4. **Tvořivost**, iniciativa, pro-aktivita ve vztazích s lidmi;

5. **Vhodné vyjadřování** kladných i záporných citů; odpovídající usměrnění přirozené agresivity;
6. **Umění vcítit se** do ostatních, empatie;
7. **Umění prosadit se** neagresivně;
8. **Umět rozpoznat** dobré vzory od špatných;
9. **Pomoc ostatním**, dělení se; důvěra a přátelství; základy pozitivní spolupráce v kolektivu;
10. **Základy** kompletní občanské, komplexní pro-socialnosti.

Učitelky vedou děti k tomu, aby se zajímaly o druhé, pomáhaly slabším a mladším, přinášely pohodu i nám.

7. Integrované bloky (IB)

Charakteristika a cíl jednotlivých integrovaných bloků

Všechny integrované bloky jsou založeny na:

- ☒ citovém zážitku a rozvíjení schopnosti empatie ke všemu živému- rostlinám, živočichům, lidem, rodinným příslušníkům, později k vlastním dětem, starým rodičům...atd.;
- ☒ prolínání poznatků se zapojením co nejvíce smyslů;
- ☒ kontaktu se živou přírodou (ne virtuální);
- ☒ ověřování a včleňování virtuálních poznatků do reálných souvislostí skutečného života.

Cíle všech bloků

- ☒ Zážitek by se měl stát trvalou pěknou vzpomínkou, která bude i nadále motivovat zájem o dané téma.
- ☒ Vytvořit podhoubí pro nový zájem, zálibu, činnost a kladným způsobem ovlivnit myšlení dětí.
- ☒ Umět vysvětlit a přijmout fakt, že neexistuje špatné počasí, ale pouze špatné oblečení a pohodlní jedinci.
- ☒ Nastartovat zdravé životní návyky a dovednosti, učit se pečovat o zdraví, vyhledávat zdravé potraviny, vytvářet pozitivní vztah k domácím potravinám.
- ☒ Rozvíjet u dětí zdravou vitalitu u dětí, jejich obratnost a fyzickou zdatnost i radost ze života.
- ☒ Cíleně pěstovat u dětí ochotu starat se o život kolem sebe, schopnost pečovat o něco.
- ☒ Rozlišovat věci , které přírodu a životní prostředí podporují a které je poškozují.
- ☒ Dávat přednost přírodním materiálům, jež neničí přírodní prostředí.

Vzdělávací obsah je formulován v podobě 6 integrovaných bloků (IB) – září – červen, které čerpají z jednotlivých vzdělávacích oblastí a integrují převážnou částí nebo pouze okrajově, nerozlišují jednotlivé složky vzdělávání a nabízejí dítěti vzdělávací obsah v přirozených souvislostech, vazbách a vztazích. Oblasti, mohou mít podobu tematických celků. Dítě tak může získávat skutečně činnostní výstupy – kompetence.

Učitelka pracuje

s pojmy: témata, tematické části a celky. - IB obsahuje charakteristiku, dílčí cíle, očekávané výstupy, vzdělávací nabídku, rizika. Doplnkové programy jsou součástí ŠVP MŠ Jablůňka a jsou rozpracovány na úrovni třídních programů a témata IB konkretizují podle podmínek ve třídě.

Práce v IB počítá s uplatňováním evaluace v průběhu – hodnotící list, hodnocení dítěte, pololetní hodnocení. Forma zpracování tematického celku a jeho částí není jednotná (dohoda učitelek ve třídě) a časové trvání IB je volné dle náročnosti a podle okolností a aktuální situace (prodloužení, zkrácení i odůvodněné nahrazení).

Strategický záměr

Prioritou zůstává vyváženost tří oblastí rozvoje dítěte – fyzická, psychická a sociální.

Cíle, činnosti a očekávané výstupy nejsou pro dítě závazné – nejde o povinné vzdělávání. Formulované výstupy jsou pouze orientační a dítě jich nemusí dosáhnout v uvedené kvalitě. Záleží na jeho individuálních potřebách a možnostech, k jaké úrovni ve kterých činnostech dospěje.

Pro učitelky je RVP PV závazný. Povinná je tedy vzdělávací nabídka: činnosti formulované v RVP PV by měly dětem nabídnout a vzdělávací cíle by měly ve své práci sledovat.

Základní integrované bloky:

- I. IB Jablůňka se dětem představuje a děti Jablůňce.
- II. IB Jablíčko nám poradí, Zemi s námi ochrání.
- III. IB Jablíčko nám radí, jak máme být zdraví.
- IV. IB Jablíčko se kutálí do světa nás provází.
- V. IB Domov – to nejcennější co máme, s jablíčkem poznáváme.
- VI. IB Doprovodné projekty: a) tradice a svátky v mš; b) různé

IB se svým obsahem vzájemně doplňují, prohlubují, navazují na sebe, prolínají, plynule tematicky přecházejí. Některé prvky se mohou opakovat, dětem znovu připomínat, potkávat je v jiných souvislostech, vytvářet jiný, globální a reálný pohled na svět a jeho okolí.

Témata jsou orientační, přizpůsobitelná. Učitelky mají možnost je operativně upravovat a měnit a může konkrétní průběh vzdělávacích činností prodloužit či je zkrátit.

Hlavní vzdělávací nabídka (integrované bloky) může být dle potřeb doplněna specificky zaměřenými projekty či programy – např. logopedicky, základy cizího jazyka, pohybovými aktivitami apod. Všechny tyto aktivity jsou součástí vzdělávacího programu. Časový plán plnění témat je stanoven tak, aby učitelka měla možnost pracovat pružně, s ohledem na aktuální možnosti a potřeby i výsledky evaluačních činností.

Následují jednotlivé integrované bloky, které jsou podkladem pro tvorbu třídních vzdělávacích programů. Každá třída si vytvoří svůj třídní vzdělávací program se svoji vzdělávací nabídkou, která vychází ze 6 hlavních IB = projektů určených ve ŠVP MŠ Jablůňka. Témata vzdělávání jsou tak „ušita“ dětem v jednotlivých třídách na míru. Navazují na loňský rok, prohlubují vzdělávací nabídku či profilují třídy určitým směrem.

Třídní vzdělávací programy jsou otevřené dokumenty, které se mohou v průběhu roku doplnit nebo části vyjmout, upravit. Skládají se z integrovaných bloků a tematických celků, zpravidla týdenních. Na tvorbě programů jednotlivých tříd pracují obě třídní učitelky a zásadně se v nich odráží možnosti a orientační diagnózy dětí. Jsou připraveny tak, aby vyhovovaly učitelkám a dětem a jejich zpracování se může ve třídách lišit.

ŠVP MŠ Jablůňka určuje přibližné časové rozložení šesti hlavních témat a tematické okruhy jsou doporučující.

7.1. Integrovaný blok – Jablůňka se představuje a děti Jablůňce

 I. Jablůňka se dětem představuje a děti Jablůňce	Časový rozvrh září – červen
Tematické okruhy-např.	Nechci být sám mezi lidmi: Podtéma: Kdo jsem já, a kdo jsi ty? My jsme jedna velká rodina.
Činnostní charakteristika: Integrovaný blok je spojen s problematikou adaptačního období dětí nově příchozích do MŠ a dětí vracějících se po dlouhých prázdninách. Chceme děti seznámit s novým prostředím, naučit je základní hygienické, společenské a zdvořilostní návyky, poznat samo sebe, vytvářet pravidla společného soužití a osvojit si základní pravidla vzájemné komunikace. Děti se seznámí s novým prostředím, třídami, hernami a budeme vytvářet vztah k místu, ve kterém se děti budou setkávat. Osvojíme si, a starší děti si znovu připomenou, společná pravidla jednání a chování, postojů a komunikace k sobě navzájem i k ostatním lidem. Děti se seznámí se značkou, značkou svého kamaráda, jmény kamarádů a se svými učitelkami. Seznámíme se s pravidly bezpečného chování na školní zahradě. Budeme porovnávat rodinné a školní prostředí. Děti se seznámí s pojmem podzim a babí léto.	
Závazné činnosti: <i>Putování s Jablůňkou po mš – návštěva jednotlivých tříd.</i> <i>Projekt: „Už se nebojím, už mám nového kamaráda“.</i> <i>Výlety do přírody a okolí mateřské školy.</i> <i>Rodičovské schůzky.</i>	
Doporučené činnosti <i>Divadlo v mateřské škole.</i> <i>Nácvik divadelního představení pro děti z jiné třídy.</i> <i>Společná výzdoba šatny či prostor mateřské školy.</i>	
Klíčové kompetence Činnostní a občanské (ČO); Komunikativní (KK); Sociální a personální (SP); Kompetence k učení (U); Kompetence k řešení problémů (ŘP). ŘP – rozlišuje řešení, která jsou funkční - vedoucí k cíli, a řešení, která funkční nejsou; dokáže volit mezi nimi (sebe-obsluha) ŘP – chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou; uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit KK – v běžných situacích komunikuje bez zábran a ostychu s dětmi i s dospělými; chápe, že být komunikativní, vstřícné, iniciativní a aktivní je výhodou SP – dětským způsobem projevuje citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost SP – při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích se chová obezřetně; nevhodné chování i komunikaci, která je mu nepříjemná, umí odmítnout	

SŘ – chápe, že spravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí, a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou; dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte; napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí
U – má elementární poznatky o světě lidí; odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých
ŘP – řeší problémy

Pracovní poznámky:

7.2. Integrovaný blok – Jablíčko nám poradí, Zemi s námi ochrání

 II. Jablíčko nám poradí, Zemi s námi ochrání.		Časový rozvrh září-červen
Tematický celek – např.	1. Jaro, léto, podzim, zima 2. Radosti i starosti – živé i neživé. 3. Zvířátka jsou kamarádi - Zvířata exotická i domácí. 4. Rostlinná říše.	
<p><u>Činnostní charakteristika:</u> Záměrem vzdělávacího úsilí učitelek je založit u dítěte elementární povědomí o okolním světě a jeho dění, o vlivu člověka na životní prostředí – počínaje nejbližším okolím a konče globálními problémy celosvětového dosahu – a vytvořit elementární základy pro otevřený a odpovědný postoj dítěte k životnímu prostředí. Podpoříme rozvoj tvořivosti, fantazie a poznávání práce s přírodninami, budeme u dětí nadále rozvíjet schopnost spolupodílet se na činnostech a spolupracovat, podpoříme rozvoj vlastních zájmů dětí na základě jejich potřeb, postupně povedeme děti k poznání, že tak, jak se svobodně rozhodnou, ponese za své rozhodnutí odpovědnost. Podzimní jablíčko (vlivy přírody na člověka, změny počasí, oblékání, změny v přírodě, živá a neživá příroda, pokusy, ovoce, zelenina, barvy ...) Zimní jablíčko (vlivy přírody na člověka, změny neživá příroda, pokusy, otevírání studánek, rostliny, mláďata ...) Jarní a letní jablíčko (vlivy přírody na člověka, změny počasí, oblékání, změny v přírodě, živá a neživá příroda, pokusy, letní sporty, les, louka a pole, prázdniny - bezpečnost) Pečujeme o „Ekolínka“ (ekologie, prevence, odpad, pomáháme přírodě – aby byla zdravá.</p>		
<p>Klíčové kompetence Činnostní a občanské (ČO); Komunikativní (KK); Sociální a personální (SP); Kompetence k učení (U)Kompetence k řešení problémů (RP)</p> <p>ČO</p> <ul style="list-style-type: none"> ☞ zajímá se o druhé i o to, co se kolem děje; je otevřený aktuálnímu dění; ☞ ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit; ☞ dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolí prostředí (přírodní i společenské); <p>SP</p> <ul style="list-style-type: none"> ☞ je schopno chápat, že lidé se různí a umí být tolerantní k jejich odlišnostem; ☞ chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou; dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování. <p>KK</p> <ul style="list-style-type: none"> ☞ ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit; má vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku. <p>ŘŠ</p> <ul style="list-style-type: none"> ☞ chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli; ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou; uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit; <p>KU</p> <ul style="list-style-type: none"> ☞ soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů; 		

<p>☞ má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije.</p>
<p>Dílčí vzdělávací cíle Dítě a jeho psychika (DP); Dítě a ten druhý (DD); Dítě a jeho tělo (DT); Dítě a společnost (DS); Dítě a svět (DSV). DT</p> <ul style="list-style-type: none">
☞ Rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky;
☞ Rozvoj a užívání všech smyslů;
☞ Vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základ zdravého životního stylu. <p>DP</p> <ul style="list-style-type: none">
☞ Rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně k názorného myšlení k myšlení slovně logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie. <p>DSV</p> <ul style="list-style-type: none">
☞ Pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit;
☞ Rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách. <p>DS</p> <ul style="list-style-type: none">
☞ Vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevovat.
<p>Záměr:</p> <ul style="list-style-type: none">
☞ Orientovat se bezpečně ve svém okolí
☞ Mít povědomí o významu životního prostředí
☞ Mít elementární povědomí o existenci jiných národů, kultur o planetě Zemi i vesmíru.
☞ Uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí potkat, a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit.
<p><u>Závazné činnosti</u> <i>Výlety do přírody - sběr přírodnin, tvoření a hry s nimi</i> <i>Hrátky s dráčky, sportovní vycházky</i> <i>Hra na stopovanou – hledej poklad</i> <i>Rodičovské schůzky</i></p> <p><u>Doporučené činnosti</u> <i>Pozorování práce na zahradách</i> <i>Výroba a pouštění draků, možnost i s rodiči</i> <i>Příprava školní zahrady na zimu za pomoci dětí</i> <i>Akce s rodiči – tvoření z přírodnin, pouštění draků</i> <i>Akce pro rodiče i starší sourozence – stavění ze stavebnic, lego, kostky, hry před odchodem domů.</i></p>
<p>Možná rizika</p> <ul style="list-style-type: none">
☞ Nedostatek příležitostí vidět a vnímat svět v jeho pestrosti a změně, v jeho dění a řádu;
☞☞ Převaha zprostředkovaného poznávání světa (obraz, film);
☞☞ Nedodržování pravidel péče o zdravé prostředí v provozu mateřské školy;
☞ Uzavřenost školy vůči existujícím problémům a aktuálnímu dění.

Poznámky:

V tomto bloku integrovaném bloku se tematické okruhy záměrně propojují společnými klíčovými kompetencemi, dílčími cíli i výstupy. Učitelky budou volit aktivity k jednotlivým tematickým celkům dle zájmu dětí, aktuální situace (počasí, nemocnosti, nabídkou akcí) a především dle potřeb a zájmů dětské skupiny.

Pracovní poznámky:

7.3. Integrovaný blok - Jablíčko nám radí, jak máme být zdraví

 III. Jablíčko nám radí, jak máme být zdraví.		Časové období září - červen
Tematický celek - např.	<ol style="list-style-type: none"> 1. O světě kolem nás 2. Holka nebo kluk?... je to fuk. 3. Cestujeme s krvinkou. 4. Jedna, dva, tři, čtyři, pět, spočítám já všechno hned. 5. Hrajeme si se slovíčky 6. Povídej mi pohádky 7. Kamarádi z knížek	
<p><u>Činnostní charakteristika</u></p> <p>Cílem integrovaného bloku je stimulovat a podporovat růst a neurosvalový vývoj dítěte, podporovat jeho fyzickou pohodu, zlepšovat jeho tělesnou zdatnost i pohybovou a zdravotní kulturu, podporovat rozvoj jeho pohybových i manipulačních dovedností, učit je sebeobslužným dovednostem a vést je k zdravým životním návykům a postojům.</p> <p>Snahou učitelky je zprostředkovat dítěti informace o těle jako funkční soustavě a o fyzických rozdílech každého z nás a rozvíjet intelekt dítěte, jeho řeč a jazyk. Jsou upevňovány poznávací schopnosti, city a vůle dítěte. Jsou rozvíjeny schopnosti, které předchází učení, dále pak předmatematické představy, jazykové dovednosti důležité pro přijímání, zpracování a reprodukci informací a poznatků. Jsou zařazovány logické hříčky, práce s pracovními metodickými listy, prohlížení dětských encyklopedií, vyhledávání informací v nich. Seznamovat se světem knih a literatury. Jsou vedeny k tomu, aby se kniha stala součástí jejich života, jejich zájmů a potřeb.</p>		
<p><u>Záměry:</u></p> <p>Pojmenovat všechno čím je dítě obklopeno, vyjadřovat se ve vhodně zformulovaných větách, naučit se z paměti krátké texty, sluchově rozlišovat slabiky a hlásky ve slovech, poznat některá napsaná jména a číslice, postupovat dle instrukcí, orientovat se v počtu do šesti, chápat prostorové představy a používat prostorové pojmy.</p> <p>Projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat text, sledovat divadlo, popsat situaci na obrázku, sledovat a vyprávět příběh, pohádku. Vést rozhovor a naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se.</p> <p>Vhodnou motivací podpořit děti k aktivnímu všimání si dějů a jevů kolem sebe, jejich porozumění, vyjádření svých pocitů, přiblížíme změny v přírodě i ve společnosti a budeme rozvíjet schopnost dítěte přizpůsobovat se, reagovat na změny a vyrovnávat se s nimi prostřednictvím pohybového a sportovního vyžití budeme podporovat tělesný rozvoj a zdraví dětí a radost z toho, co dítě samo dokázalo, podpora sebedůvěry pobytem v přírodě, krmením zvířátek, ptáků podpořit u dětí uvědomit si, že není jedno, v jakém prostředí žijí, a že svým chováním se na něm podílejí, přiblížíme dětem tradici Vánoc, přiblížením vánoční atmosféry podpoříme mezilidské vztahy doma i ve svém okolí. Podpoříme fantazii, kreativitu a tvořivost bude rozvíjet řečové a jazykové schopnosti, posilovat kultivovaný projev dětí, budeme posilovat prosociální chování ve vztahu k ostatním dětem, sociální soudržnost.</p>		

<p>Klíčové kompetence Činnostní a občanské(ČO); Komunikativní (KK); Sociální a personální (SP); Kompetence k učení (U);</p> <p>Kompetence k řešení problémů (ŘP)</p> <p>U ☒ má elementární poznatky o světě lidí;</p> <p>SP ☒ je schopno chápat, že lidé se různí a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečnostem;</p> <p>KK ☒ dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.);</p> <p>SP ☒ samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej;</p> <p>ČO ☒ svoje činnosti a hry se učí plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat;</p> <p>U ☒ získanou zkušenost uplatňuje v praktických situacích v dalším učení;</p> <p>ŘP ☒ zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti;</p> <p>ČO ☒ odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale také dokáže měnit cesty a přizpůsobovat se daným okolnostem;</p> <p>U ☒ odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých;</p>
<p>Dílčí vzdělávací cíle Dítě a jeho psychika (DP); Dítě a ten druhý (DD); Dítě a jeho tělo (DT); Dítě a společnost (DS); Dítě a svět (DSV)</p> <p>DT ☒ rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsah pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládnutí pohybového aparátu a tělesných funkcí</p> <p>☒ uvědomění si vlastního těla</p> <p>☒ osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví;</p> <p>DP ☒ poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace vytváření základů pro práci s informacemi;</p> <p>☒ vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení;</p> <p>DSV ☒ seznamování s místem a prostředím ve kterém dítě žije, vytváření pozitivního vztahu k němu;</p> <p>DT ☒ vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu.</p>

Závazné činnosti

Zimní a letní sporty

Výlety do okolí MŠ

Zimní a letní radovánky – sezónní sportovní činnosti – hrátky se sněhem a na sněhu ve spolupráci s rodiči, letní olympiáda...apod

Rodičovské schůzky – předškolní děti.

Doporučené činnosti

Různé druhy pohybových aktivit

Zimní či letní olympiáda

Spolupráce s rodiči – pohybové aktivity

Návštěva tělocvičny

Výlety do okolí

Konzultační schůzky s rodiči předškoláků, před zápisem do ZŠ

Pracovní poznámky:

7.4. Integrovaný blok – Jablíčko se kutálí, do světa nás provází

 IV. Jablíčko se kutálí do světa nás provází		Časové období duben-květen (možno i průběžně)
Tematický celek		
<p><u>Činnostní charakteristika:</u></p> <p>V tomto integrovaném bloku děti objevují lidskou společnost a svět. Prostřednictvím situací a plánovaných činností se dítě učí poznávat vše, co ho obklopuje – ať živa či neživá příroda, pochopit souvislosti toho, co se kolem něho děje. Četbou pohádek a povídek s dětským hrdinou, ale i vyprávěním příběhů rozvíjíme u dětí vnímání, myšlení, soustředěný poslech s porozuměním textu, fantazii a představivost. S pomocí společného vyprávění a četby dětských, literárních textů vedeme děti k pochopení a osobnostnímu přijetí etických norem a osvojování si správných životních hodnot (rozlišovat dobro x zlo, cnost x neřest apod.). Pozorujeme na vycházkách život kolem nás, seznamujeme děti s pravidly dopravy, ale i s pravidly společnosti (např. chování v dopravním prostředku). Hovoříme s dětmi o významu a důležitosti PRAVIDEL pro lidskou společnost. Seznamujeme děti s významem lidské práce (řemesla a profese). Vedeme děti k úctě k lidské práci a lidským výtvorům. Seznamujeme děti s objevy naší civilizace, která přináší mnoho pozitivního k usnadnění života v současném světě (věci kolem nás). Společně objevujeme krásy naší planety, děti získávají první poznatky o vesmíru, Zemi a společném životě na ni. Jezdíme na výlety za poznáním např. lidové skanzeny, zoo, zámky, hrady, divadla a za krásami přírody. Navštěvujeme divadla, výstavy, vzdělávací pořady v Městské knihovně a výstavních sálích v Liberci. Jsou rozvíjeny pohybové schopnosti dítěte, jeho obratnost a vědomé ovládání těla. Jsou prohlubovány poznatky o zdraví, lidském těle, o zdravém životním stylu v souvislosti s pravidelným pohybem na čerstvém vzduchu. Jsou zařazována tělovýchovná cvičení zaměřená na správné držení těla, dýchání a koordinaci pohybů. Seznamují se s existencí jiných kultur a národností a povedeme děti k uvědomění si, že i ony jsou součástí světa, přírody, společnosti a planety Země. Společnými prožitky (školní výlet, stanování, MDD, pout') posílíme zvědavost, zájem a radost z objevování.</p>		
<p><u>Záměr:</u> Přiblížit dětem existenci různých etnik, kultur a způsobů života.</p>		
<p><u>Závazné činnosti:</u> Školní výlet Rozloučení s předškoláky Dětský den</p>		
<p>Klíčové kompetence Činnostní a občanské(ČO); Komunikativní (KK); Sociální a personální (SP); Kompetence k učení (U); Kompetence k řešení problémů (ŘP)</p> <p>KK</p> <ul style="list-style-type: none"> ☞ ví, že se lidé dorozumívají i jinými jazyky, a že je možno se jim učit; má vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku; ☞ ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní; <p>ČO</p> <ul style="list-style-type: none"> ☞ uvědomuje si svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat; chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu; 		

Dílčí vzdělávací cíle

Dítě a jeho psychika (DP); Dítě a ten druhý (DD); Dítě a jeho tělo (DT); Dítě a společnost (DS); Dítě a svět (DSV)

DSV

☞ poznávání jiných kultur

DS

☞ seznamování se světem lidí, kultury a umění osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije;

☞ vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností.

Pracovní poznámky:

7.5. Integrovaný blok – Jablíčko nám poradí, Zemi s námi ochrání

	<p>V. Domov, to nejcennější co máme, s jablíčkem poznáváme.</p>	<p>Časové rozvržení leden - červen</p>
<p>Tematické celky</p>	<p>Všude dobře, doma nejlépe – Jenom pověz, proč jsi tady (cesty a cestičky, kam nás vedou, jiný kraj-jiný mrav, můj domov, rasa). Za našich babiček ...(vývoj, technika a neustálé proměny).</p>	
<p>Činnostní charakteristika</p> <p>Vedeme děti k citlivému prosociálnímu chování a posilujeme prosociální postoje např. rozvoj k sociální citlivosti, toleranci, respektu, přizpůsobivosti apod. Na třídách společně s dětmi vytváříme pravidla chování a komunikace.</p> <p>Při činnostech rozvíjíme intelektovou, tvořivou a komunikativní složku osobnosti u dětí. Seznamujeme děti s místem a prostředím ve kterém žijí, vedeme je k pozitivnímu vztahu k němu. Společně objevujeme a poznáváme prostřednictvím četby, prohlížením atlasů a map i jiná místa doma i ve světě. Seznamujeme děti s národy a odlišnými kulturami prostřednictvím vyprávění, prohlížením knih (atlasů), ale i samotnou integrací vrstevníků dětí do naší mš národnostních a etnických menšin.</p> <p>Podpoříme aktivitu dětí a radost z toho, co samo dokázalo a budeme učit hodnotit své osobní pokroky. Na základě vlastních zkušeností se budou děti učit řešit své problémy a budeme podporovat prosociální chování ve vztahu k ostatním lidem – rodina. Děti povedeme ke komunikaci bez zábran a ostychu a budeme je seznamovat s tím, že se lidé dorozumívají i jinými jazyky. Povedeme děti tak, aby byly schopné se ve skupině vrstevníků prosadit, ale i podřídit, vytvářet si společná pravidla a pak se jimi řídit. Bude je učit, aby si uvědomovaly, že za sebe a své jednání nesou odpovědnost a důsledky. Dovedeme je ke stanovisku, že všichni lidé jsou si rovni, a to bez ohledu na to, že se něčím odlišují (tělesné, zdravotní, jazykové..).</p> <p>Naučíme se rozlišovat co zdraví prospívá a co zdraví škodí. Upozorníme na nebezpečí v dopravních situacích, při setkávání s cizími lidmi, neznámými předměty budeme vytvářet v dětech podvědomí o tom, že pracovitost je přínosem a naopak lhostejnost a nízká aktivita, mají nepříznivé důsledky.</p>		
<p>Záměr:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☒ Mít radost z výtvarných činností, uplatňovat sebe-obsluhu při všech činnostech. ☒ Vyjadřovat své představy prostřednictvím výtvarných technik. ☒ Uplatňovat fantazii a vlastní nápady při výtvarných činnostech. ☒ Dodržovat pořádek a čistotu pracovního místa. ☒ Umět pojmenovat některé odstíny barev. ☒ Podpoříme získávání poznatků o světě lidí, kultury, přírody i techniky. 		
<p>Klíčové kompetence</p> <p>Činnostní a občanské(ČO); Komunikativní (KK); Sociální a personální (SP); Kompetence k učení (U); Kompetence k řešení problémů (ŘP).</p> <p>ČO</p> <ul style="list-style-type: none"> ☒ Uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi. (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat...apod.; uposlechnout pokyny, vyslechnout sdělení...apod.) ☒ Vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení. ☒ Spolupracovat s ostatními. 		

- ☞ Seznamovat se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí v němž dítě žije.

Dílčí vzdělávací cíle

Dítě a jeho psychika (DP); Dítě a ten druhý (DD); Dítě a jeho tělo (DT); Dítě a společnost (DS); Dítě a svět (DSV)

DS

- ☞ Orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí
- ☞ Mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí
- ☞ Vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý- jak svět přírody, tak i svět lidí

Závazné činnosti

Oslava Dne matek, společné posezení s programem dětí

Oslava Dne dětí

Svátky = tradice (vánoce, velikonoce, svátky dětí..apod.)

Doporučená činnost

Olympiáda.

Návštěvy na pracovištích – obchod-pošta- knihovna-lékárna.

Třídní výlety.

Delší procházky po městě.

Rizika

- ☞ Nedostatek pozitivních příkladů a vzorů prosociálního chování, málo vstřícné postoje dospělých k dítěti i k sobě navzájem.
- ☞ Nedostatek empatie, neposkytování empatické odezvy na problémy dítěte.
- ☞ Autoritativní vedení, direktivní zacházení s dítětem.
- ☞ Nedostatečné a nepřiměřené informace, nedostatečné, nepravdivé nebo žádné odpovědi na otázky dětí.
- ☞ Převaha zprostředkovaného poznávání světa (film, obraz).
- ☞ Nedodržování pravidel péče o zdravé prostředí v provozu mateřské školy.

Pracovní poznámky:

7.6. Integrovaný blok – a) tradice a svátky v mš b) ostatní

 VI. Doprovodné projekty		Časové rozvržení – říjen-květen
Tematické celky	<ol style="list-style-type: none"> 1. Tradice a svátky v mateřské škole 2. Další projekty MŠ Jablůňka: 3. Projekt k ochraně zdraví dětí – „Minimální preventivní program,“ <ol style="list-style-type: none"> 1. Metodika k rozvoji logopedie a grafomotoriky, 2. Projekt k EVVO (projekt k ekologické výchově), 3. Projekt k výuce anglického jazyka (plán výuky). 4. Projekt k výuce hry na flétnu (metodický plán výuky). 5. Projekt zaměřený na výtvarné činnosti. 6. Projekt Vyrůstáme s knihou – (Práce s knihou; Celé Česko čte dětem;) 	
<p style="text-align: center;">1. Tradice a svátky v mateřské škole</p> <p><u>Činnostní charakteristika</u></p> <p>Společně poznáváme kulturu a lidové tradice společnosti, ve které žijeme. Seznamujeme děti s křesťanskými svátky a lidovými tradicemi. Umožňujeme dětem prostřednictvím vyprávění, četby lidových, uměleckých textů poznávat společnost a kulturu, ve které vyrůstají. Na společné oslavy a svátky si s dětmi zdobíme prostory školy, rozvíjíme tím u dětí estetické cítění (vkus). Učíme děti normy, zásady společenského chování v netradičních, svátečních situacích. Přiměřeně věku vysvětlujeme dětem vznik a význam oslav, svátku s dodržováním lidových tradic. Povídáme si, jak dříve lidé žili, co lidé na jednotlivé svátky dělali (zvyky), a ukážeme si jaké zvyky můžeme dodržovat i dnes.</p> <p>Putování s Jablíčkem.....</p> <ul style="list-style-type: none"> ☞ Podzimní putování (vlivy přírody na člověka, změny počasí, oblékání, změny v přírodě, živá a neživá příroda, pokusy, ovoce, zelenina, barvy ...) ☞ Zimní putování (vlivy přírody na člověka, změny neživá příroda, pokusy, rostliny, mláďata ...) ☞ Letní putování (vlivy přírody na člověka, změny počasí, oblékání, změny v přírodě, živá a neživá příroda, pokusy, letní sporty, les, louka a pole, prázdniny - bezpečnost) ☞ Máme rádi zvířata, ptáky, hmyz, ryby ☞ Pečujeme o „Ekolínka“ (ekologie, prevence, odpad, pomáháme přírodě. <p>Dílní projekty a programy</p> <p>Z oblasti environmentální výchovy budou do ročního výchovně vzdělávacího plánu příležitostně zařazeny</p> <ul style="list-style-type: none"> ☞ <i>Dovednostní a tvořivé práce</i> s přírodními materiály rostlinnými (květiny, lýko, pedik, proutí, tráva, olej), živočišnými (vlna, tuk, kůže, peří), hlinou, pískem, kameny, textilem, ručním papírem, keramikou, kovem <i>a řemeslné programy</i> (jak udělat chléb, mastičku, olej, klubíčko vlny, plstěný klobouček, marmeládu, jak nabarvit látku, vyrobit provázek, košík, nástroj, jak upéct perník či bramborák). ☞ Programy ve kterých se skrze <i>drobné pěstitelské a zahrádknické činnosti</i> děti seznámí se základy pěstování rostlin a plodin, prací na záhonech a péčí o zahradu. Programy zaměřené na <i>zpracování zemědělských produktů</i>: Co lze dělat s mlékem, masem, ovocem, obilím, vlnou, peřím, medem, lnem. Jak vyrobit mošt, sýr, usušit a upravit ovoce a zeleninu. ☞ Programy na <i>seznámení dětí s ekosystémy</i>. V průběhu roku by děti prošly loukou, lesem, rybníkem, krajinou, seznámily se s jejich přirozenými obyvateli a s vlivem člověka. 		

- ☞ d) Programy s tématem *Rok v přírodě* – zaměřené na proměnlivost, sledování příčin a projevů. Sledování proměn na rostlinách nebo na konkrétním stromě, změny v chování zvířat, proměny v krajině, počasí.
- ☞ Programy ve kterých se skrze *péči o drobná zvířata* děti seznámí se základy chovatelství (jak zvolit a udržovat příbytek, jak připravit krmení, pečovat o mláďata) atp.
- ☞ *Terénní vycházky a exkurze* - okolí školy a města, poznávání přírodních zajímavostí a místních památek.
- ☞ *Slavnostní a sváteční programy* oslavy lidového roku: masopust, Velikonoce, trnkobraní, slavnost sklizně, sečení, Martinská slavnost, Advent.
- ☞ Do témat EV lze zařadit i místní dědictví - historii, ústní lidovou slovesnost, tradice a zvyky, obnovení lidových výročních obyčejů a pořádání kulturních akcí. Společenské akce lze nabídnout nejen rodičům ale i veřejnosti. Prezentovat činnost zařízení navenek.

Při těchto programech je v případě možnosti potřeba trávit s dětmi co nejvíce času venku, využívat venkovních prostor a okolí školy. Součástí ročního programu by měl být i celodenní výlet spojený s aktivitami, které vedou k pochopení vztahů lidí a přírody, (krajiny) a kontakt se zvířaty.

Jinými typy projektů mohou být dle projeveného zájmu rodičů:

- ☞ **HRÁTKY S PŘEDŠKOLÁKY** – počítáme, přemýšlíme, kreslíme, hravě se ke škole blížíme - zaměřeno na rozvoj grafomotoriky, myšlenkových procesů, matematických představ, smyslového vnímání, samostatného plnění jednoduchých úkolů + činnosti v daném časovém intervalu
- ☞ **TATI, MAMI, POJĎ SI HRÁT - KRESLIT, STŘÍHAT, SLEPOVAT**- aktivní zapojování rodičů do přímé výchovně vzdělávací práce s dětmi – užší spolupráce rodiny a MŠ,
- ☞ zmírnění adaptačních potíží u dětí, bližší seznámení rodičů s cílem a posláním MŠ;
- ☞ nabídka nápadů a podnětů ze stran rodičů pro práci s dětmi
- ☞ **DOMÁCÍ TVOŘIVÁ DÍLNA** - rodiče společně s dětmi doma měsíčně vytváří jednoduché výrobky dle daných témat, které potom přispívají k aktuální estetické výzdobě interiéru školy
- ☞ **PÍSKÁNÍ NA FLÉTNIČKU** - seznámení + nácvik hry na zobcovou flétnu pomocí pohádkových postav > příznivý vliv na dechové ústrojí dětí
- ☞ **Hrátky s cizím jazykem** - seznámení + první slůvka

Záměr

- ☞ Protože přibývá stále více dětí s NKS (narušenou komunikační schopností), je zájmem učitelek spolupracovat s klinickým logopedem, aby byla dětem i rodičům nabízena kvalitní péče.
- ☞ Doplnit logopedické vzdělání učitelek.

Projekt

„Kamarádi z knížek „

Cíl:

- podporovat myšlenku číst alespoň 20 minut denně
- emoční rozvoj dítěte
- vytvářet pevné pouto mezi rodičem a dítětem
- rozvíjet jazyk, paměť, a představivost, učit se přemýšlet
- formovat čtecí návyky, podporovat získávání vědomostí po celý život
- zlepšovat soustředění, rozšiřovat znalosti
- podporovat rozvoj řečových schopností, komunikace
- rozvoj představivosti, paměti, učení a myšlení
- rozvoj psychického, myšlenkového a morálního zdraví

Očekávaný výstup:

- naučit se z paměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.),
- správně vyslovovat, ovládat dech a tempo i intonaci řeči,
- projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, divadlo,
- užívání dohodnutých pravidel,
- získání dobrovolníky pro cílenou spolupráci,

Organizace:

na úrovni školy: v zapojení se do projektu „Celé Česko čte dětem“

2. na úrovni třídy: v rámci integrovaných bloků TVP

1.

Formy vzdělávacích činností: individuální, skupinová, frontální, domácí četba s rodiči

Metody vzdělávání: poslech, vyprávění, rozhovor, dramatizace, výtvarné, pracovní a hudební činnosti

Partneři: rodiče dětí, instituce v našem městě – městská knihovna, PPP – Mgr. Svobodová

Časový rozsah: školní rok (po dobu trvání projektu)

Aktivity MŠ v rámci spolupráce s partnery

- Seznámení rodičů s projektem.
- Zveřejnění materiálů k projektu.
- Společné předčítání v rámci akcí třídy.
- Návštěvy knihovny.
- Domácí čtení s rodiči.
- Zapojení se do výtvarných soutěží projektu i mimo projekt.
- Logopedické vyšetření přímo v MŠ.
- Zřízení a rozšiřování čtenářského koutku.

Nabídka činností ve spojení s předčítáním a přečteným textem

- Poslech (předčítání textu, četba na pokračování).
- Vyprávění (vyprávět slyšené, vyjádřit svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech)
- Dramatizace (přečteného, vybraných pasáží).
- Vystupování na veřejnosti.
- Zpěv.

- ☞ Kreslení.
- ☞ Gymnastika mluvidel.
- ☞ Logo-gymnastika - spojující pohybový projev dítěte s mluveným projevem, který je zaměřen na nesprávně vyslovované hlásky.
- ☞ Dechová cvičení.
- ☞ Smyslová cvičení.
- ☞ Hry na procvičování hlásek.
- ☞ Relaxační cvičení (na karimatkách, relaxačních míčích).

Evaluační účinnosti doplňkových programů

Kritéria:	☞ naplňování záměrů ☞ úroveň spolupráce s partnery ☞ míra spolupráce a podpora ze strany rodičů ☞ míra dodržování správných společenských návyků
Časový rozvrh:	☞ míra času stráveného u televize u počítače 1x ročně (červen) ☞ analýza podmínek a situace ☞ globální hodnocení stavu
Nástroje:	☞ diagnostické záznamy dětí ☞ rozhovory s dětmi, s rodiči ☞ pozorování ☞ dotazníky pro rodiče (zájem rodičů)
Kdo:	Ředitelka školy, učitelky, rodiče, děti

8. Evaluační systém školy

Na základě §§ 10 a 12 zákona č.561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), v platném znění, a v souladu s § 7 - § 9 vyhlášky č.15/2004 Sb., kterou se stanoví náležitosti dlouhodobých záměrů, výročních zpráv, ve znění pozdějších předpisů a vlastního hodnocení školy. Cílem je, aby kritéria hodnocení byla v souladu s cíli ŠVP a s vyhláškou č. 15/2005 Sb.

8.1. Zásady autoevaluační

a) Cíle autoevaluační

- ☞ zlepšit kvalitu školy jako organizace zabezpečující výchovu a vzdělávání, soulad ŠVP s RVP PV,
- ☞ zvyšovat profesionální úroveň učitelů,
- ☞ a zkvalitňovat komplexní vývoj dítěte v mateřské škole.

b) Oblasti autoevaluační

- ☞ podmínky vzdělávání a výchovy
- ☞ výsledky (výstupy);

- ☒ koncepční záměr ŠVP (vlastní myšlenka, dlouhodobé cíle-vize, jasné a srozumitelné vzdělávací cíle a záměry)
- ☒ vhodnost vzhledem k podmínkám (vychází z analýzy podmínek a situace školy, využívání možností, které nabízí okolní prostředí)
- ☒ pojetí a zpracování vzdělávacího obsahu (konceptce vzdělávacího obsahu, obsahová i formální kvalita integrovaných bloků apod.)
- ☒ formální a obsahové zpracování (úplnost, přehlednost, „kulturní forma“)
- ☒ otevřenost ŠVP (další rozvoj školy, zkvalitňování vzdělávání, prostor pro změny, kontakty s okolním životem)

c) Způsoby autoevaluace

- ☒ pozorování a partnerské pozorování
- ☒ dotazníkové a anketní metody
- ☒ rozhovorové (dialogové) metody
- ☒ analýzy dokumentů

a) Účinnost (výstup) autoevaluace

autoevaluace *poskytuje, vypovídá, slouží, ovlivňuje, vede* zpětnou vazbu vzhledem k cílům školy o silných a slabých stránkách školy o účinnosti přijatých opatření ke korekcím ŠVP další vzdělávání pedagogických pracovníků vzdělávací a výchovné strategie školy k opatřením přijímaných ředitelkou školy zaměřených na zlepšení stavu.

b) Podrobné zásady autoevaluace s obsahem hodnocení, cíli, četností a termíny, osobní odpovědností a hlavními metodami stanovuje vnitřní směrnice ředitele, případně metodický pokyn.

f) Specifickým cílem autoevaluace v mateřské škole je zajistit efektivní vzdělávací a výchovný proces ve třídě v součinnosti s rodiči, vytvořit podnětné a laskavé prostředí a dosáhnout tak spokojenosti dětí a jejich rodičů.

8.2. Hodnotící (evaluační) kritéria a škály

Hlavní měřítko: rámcové požadavky na předškolní vzdělávání formulované RVP PV.

Za pomoci kritérií a škál lze vytvářet různé inventáře (soubory otázek či položek), které mohou mít podobu dotazníku, záznamového archu či záznamového listu, hodnotícího přehledu.

Možné nástroje hodnocení:

- ☒ Pozorování
- ☒ Hospitace
- ☒ Rozhovory, diskuse, pedagogické porady
  - ☒ Brainstorming (skupinová metoda, založená na zachycování myšlenek účastníků)
- ☒ Analýza dokumentů
- ☒ Analýza portfolia dítěte
- ☒ Dotazník
- ☒ Anketa
- ☒ Záznamové a hodnotící listy, protokoly
- ☒ SWOT analýza
- ☒ Benchmarking (srovnání dvou podobných institucí - např. dvou MŠ)

8.3. Autoevaluační systém MŠ „Jablůňka“, Liberec - orientační

Oblast hodnocení	Nástroje hodnocení	Četnost hodnocení	Kdy - měsíc	Hodnotí
1. Materiální a věcné podmínky školy				
Prostředí školy, zahrady, třídy, pomůcky	SWOT pro zaměstnance	1 x ročně	9	Všichni zaměstnanci
	Dotazník pro rodiče	1 x ročně	12	Rodiče
2. Vedení a řízení školy				
Klima školy	SWOT pro pedagogy	1 x ročně	5	Pedagogické pracovnice
	Dotazník pro zaměstnance	1 x ročně	5	Provozní zaměstnanci
	Dotazník pro pracovnice ŠJ	1 x ročně	5	ŠJ
	Dotazník pro rodiče	1 x ročně	1	Rodiče
Profesní růst zaměstnanců- DVPP	SWOT pro pedagogy	1 x ročně	11	Pedagogické pracovnice
Řízení školy	Autoevaluace ŘŠ	1 x ročně	5	Ředitelka
3. Výchovně vzdělávací činnost				
Každodenní vzdělávací práce	Zpětná vazba k vlastní činnosti	Každý den		Každý pedagog
Tematický celek	Evaluační arch MŠ „Jablůňka“	Po ukončení celku		Každý pedagog
Akce	Po ukončení akce		Po akci	Pedagog
4. Dítě				
Získané kompetence, aktivita	Sebehodnocení dětí	denně		Děti
	Hodnocení dětí	*1 x za 14 dnů – spontánní činnosti	1	Učitelka
	Záznamy o dětech	Čtvrtletně, pokroky		pedagogové, ředitel
5. Výsledky				
Změny- kam jsme došli	Hodnotící dotazník	1 x ročně		Zaměstnanci, rodiče
	Hodnotící zpráva	1 x ročně		Ředitelka

*Den, kdy děti si mohou po celý den libovolně hrát.

8.4. Pravidla evaluace

Předmět evaluace :

- ☑ práce a činnosti které jsou každodenně prováděny s dětmi, celkové chování dětí, reakce individualit i skupiny, individuální rozvoj , relativní pokrok dítěte i skupiny
- ☑ se soustředíme na vývoj kvality a celkovou úroveň pedagogické práce učitelek
- ☑ věcné podmínky
- ☑ životosprávu
- ☑ psychosociální podmínky
- ☑ organizaci řízení mateřské školy
- ☑ personální a pedagogické zajištění
- ☑ spoluúčast rodičů

Formy a metody :

- ☞ rozhovor
- ☞ diskuze
- ☞ pozorování
- ☞ hospitace
- ☞ rozbor dokumentace
- ☞ analýza dětských prací
- ☞ kontrolní činnost ředitelky
- ☞ anketa, dotazníky

Zdroje informací:

- ☞ děti – jejich reakce, postoje, gesta, verbální a neverbální projevy
- ☞ hospitace
- ☞ rozbor dětských prací
- ☞ kontrolní činnost ředitelky
- ☞ porady
- ☞ dotazníky

Časový plán :

	Evaluaace	Kdy
ŠVP MŠ „Jablůňka“ a vyhodnocení provádí učitelky ve třídách		závěr škol. roku
Podmínky a kvalita výsledků práce třídy - učitelky		průběžně
Hodnocení konkrétních každodenních činností a her		průběžně
Jedince a kolektivu – spolu s dětmi provádí učitelky		průběžně
Hodnocení individuálního rozvoje a posunu dítěte – provádí učitelky – záznamy o dětech		leden, červen
Hodnocení učitelek na základě hospitací ředitelky školy a pedagogických porad		průběžně
Kvalitu a efektivitu vzdělávacího procesu provádí učitelky na pedagogických radách		měsíčně
Evaluaace integrovaného bloku provádí učitelky		měsíčně
Kontrola školní dokumentace		průb.-metodik pro vých. čin.
Věcné a psychosociální podmínky hodnotí učitelky		průběžně
Spoluúčast rodičů, ohlasy veřejnosti – zajišťují učitelky		průběžně
Sebehodnocení provádí učitelka rozbohem své práce		průběžně

Oblasti hodnocení	Cíle a kritéria hodnocení	Nástroje evaluace	Časové rozvržení evaluačních činností/ Kde se povede záznam	
Vlastní vzdělávací proces	Podmínky	Mapování realizace ŠVP MŠ „Jablůňka“ Vhodnost pomůcek Vhodnost organizace Vhodnost témat Úroveň řízení školy	Pozorování, evidence pozorovaných jevů, ankety, hospitace, vnější evaluace Průběžně V TVP MŠ „Jablůňka“	
		Porady vedení školy, vyhodnocování pozitiv a negativ	Zápisy z porad,	
		Prostorové a materiální podmínky	Pozorování, požadavky učitelů a rodičů, dodržování zákonných norem	Listopad, květen
Průběh vzdělávání		Klima školy	Ankety, dotazníky,	
		Podpora dosahování vzdělávacích cílů	Hospitace, prezentace prací dětí	průběžně
		Rozvoj kompetencí dětí	Hospitace	Plán hospitací
Výsledky vzdělávání		Rozvoj osobnostních a sociálních znalostí	Hospitace, řízení rozhovor s učiteli	průběžně
		Rozvoj praktických návyků a dovedností	Hospitace	průběžně
		Dosahování vzdělávacích cílů	Rozhovor, hospitace	průběžně
		Projevy strategií učení	Hospitace	průběžně
Vztah rodičů ke škole		Projevy praktických návyků a dovedností	Pozorování, hospitace	průběžně
		Dotazníky	Třídní schůzky	2x do roka
Komunitní programy školy		Porady vedení školy, vyhodnocování společných projektů	průběžně	

Závěry pedagog využívá vzhledem k dítěti a k účinnosti vzdělávání. Všechny záznamy o dětech jsou důvěrné.

Shrnující závěry z prováděné autoevaluace jsou prezentovány na pedagogických poradách. Současně se stávají součástí analýzy školního roku a dalších materiálů požadovaných k vyhodnocování změn ve škole. Průběžně budeme vyvíjet další vyhodnocovací nástroje.

Mezi autoevaluační mechanismy patří pravidelné vzájemné hospitace učitelů, určení mentorů začínajícím novým a novým učitelům „stínování“ učitelů partnerských škol, náslechy studentů SpgŠ Liberec a dalších středních škol, kontrolní a hospitační činnost vedení školy.

A. Pedagogická oblast

Základní podmínky každého dílčího tematického celku:

- ☒ Vychází ze ŠVP, prožitku dětí, jejich zájmu a pedagogického záměru učitelky.
- ☒ Přispívá k rozvoji skupiny, obohacuje prožívání dětí.
- ☒ Umožňuje rozvoj každého jednotlivého dítěte a to ve všech oblastech.
- ☒ Je prostředkem ke vzdělávání dětí.
- ☒ Počítá se změnou, pružně reaguje na podněty a přání dětí, rodičů.

Tematický blok

Činnosti realizované v tematickém bloku učitelka hodnotí jak z hlediska **souladu s rámcovým i školním vzdělávacím programem**, z pohledu **přínosu pro děti**, což je nejdůležitějším aspektem a podkladem pro její další práci.

Co a jak: soulad TVP s plánovanou činností, zájem dětí o dané téma, přínos pro rozvoj skupiny, reakce a spolupráce dětí, co se nepodařilo a proč, návrhy pro příště,...

Kdo: každá učitelka.

Termín: po skončení tematického bloku.

Forma: poznámky k plánu.

Integrovaný celek

Co a jak: zájem o téma ze strany dětí, naplňování plánovaných cílů, splnění záměru pedagoga, pestrost a vyváženost činností, rozvoj osobnosti, spolupráce s rodiči, náměty na další téma, **projevená přání dětí,...**

Kdo: společně obě učitelky na třídě.

Termín: po skončení integrovaného bloku.

Forma: písemně do předtištěného formuláře.

Soulad TVP a ŠVP

Co a jak: akce školy a koordinace s akcemi třídy, zapojení rodičů do činností ve třídě, bezpečnost, zdraví, klima, podmínky, organizace,...

Kdo: všechny pedagogické pracovnice.

Termín: po skončení integrovaného celku.

Forma: ústně na pedagogické radě.

Rozvoj dětí

Co a jak: u každého dítěte posuny ve vývoji, vyhodnotit zápisy z pozorování, uspořádat portfolio, založit zápisy z konzultací s rodiči, stanovit další postup,...

Kdo: společně obě učitelky na třídě.

Termín: 3x ročně, u dětí s individuálním plánem a dětí talentovaných – měsíčně.

Forma: hodnotící arch, IP + talentované děti – připravené tiskopisy.

Vlastní pedagogická práce a klima školy

Co a jak: metody, postupy, dovednosti, znalosti, ověřování a aplikace nových poznatků, vzájemná pomoc a spolupráce pedagogických pracovníků, práce učitelek v praxi, jejich pedagogické kompetence,...

Kdo: pedagogické pracovnice, ředitelka školy.

Termín: v průběhu školního roku dle akcí školy, hospitace, hospitace na pozvání.

Forma: diskuse s vedením MŠ, konzultace na pedagogických radách, osobní pohovory, hospitace,...

Osobní rozvoj pedagogů

Co a jak: plán vzdělávání, rozvoj odborných znalostí a dovedností, vzdělávání, absolvované semináře, školení, studium, literatura,...

Kdo: všechny pedagogické pracovnice.

Termín: dle termínů pedagogických rad, vzdělávacích akcí, seminářů.

Forma: přenos informací a předávání poznatků z DVPP, samostudia, diskuse s ostatními pedagogickými pracovníky,...

B. Oblast spolupráce s rodiči

Co a jak: náměty rodičů k práci dětí, dotazníky pro rodiče a jejich vyhodnocení, sponzorství, dary, konzultace s rodiči,...

Kdo: ředitelka. **Termín:** 1x ročně.

Forma: písemně výroční zpráva.

Co a jak: zapojení rodičů do společných akcí, konkrétní akce rodičů, vstupy do tříd, zakládání fotodokumentace společných akcí, kronika, postupný adaptační proces,...

Kdo: pedagogické pracovnice. **Termín:** průběžně.

Forma: písemně /fotoalbum, kronika/, ústně.

C: Oblast podmínek MŠ pro kvalitní uskutečňování ŠVP

Organizační podmínky

Co a jak:

a/ přijímání dětí, doba provozu, režim dne

b/ stravování dětí

c/ individuální potřeby dětí

Kdo: a/ ředitelka, b/ vedoucí ŠJ, c/ IP učitelky

Termín: a/ 1x ročně, b/ měsíčně, c/ průběžně

Forma: a/ písemně, b/ ústně s vedoucí ŠJ, c/ na pedagogické radě.

Materiální podmínky

Co a jak:

a/ budova, prostory pro děti, soulad s předpisy KHS

b/ využití školní zahrady, vybavenost

c/ vybavenost metodickými a didaktickým pomůckami, modernizace

Kdo: ředitelka, pedagogické pracovnice, provozní pracovnice.

Termín: a/ 1x ročně při BOZP, ostatní průběžně.

Forma: a/ školení BOZP, b/c/ písemně - výroční zpráva.

Psychologické podmínky

Co a jak:

a/ adaptace dětí

b/ respektování potřeb dětí

c/ klima školy

Kdo: všechny pracovnice MŠ, ředitelka.

Termín: září, říjen, průběžně.

Forma: ústně, pozorování, hospitace.

Personální podmínky

Co a jak:

a/ normativní počty zaměstnanců, kvalifikovanost, zástupy, aktivita

b/ personální zajištění, vzdělávání pracovníků

c/ kvalita výkonu práce všech pracovníků MŠ

d/ autoevaluace práce

Kdo: a/b/c/ ředitelka, d/ všichni.

Termín: a/b/d/ 1x ročně – pedagogická rada, c/ hospitace, dle potřeby.

Forma: a/b/ písemně – výroční zpráva, c/d/ ústně – pedagogické pracovnice písemně.

Ekonomické podmínky

Co a jak:

a/ sledování mzdových a provozních výdajů

b/ mzdová nákladovost, čerpání rozpočtu, soulad s potřebami provozu

c/ náklady na provoz, závazky a pohledávky, FKSP, stavy účtů

d/ opravy, nákup a obnova vybavení

Kdo: ředitelka, d/ všechny pracovnice.

Termín: měsíčně.

Forma: závěrky, výkaz P1-04, výkaz zisku a ztráty, výroční zpráva, statistická hlášení,...

C. ŠVP JAKO CELEK

ŠVP bude 1x ročně hodnocen na pedagogické radě za přítomnosti pedagogických i provozních pracovníků MŠ / termín – srpen – zahajovací rada / dle potřeby i mimo tento termín.

Vlastní hodnocení školy 1x za tři – čtyři roky do 31. 10. na pedagogické radě.

9. Kritéria souladu rámcového a školního vzdělávacího programu

Přesto, že ŠVP jsou jedinečné dokumenty, „šité na míru“ každé jednotlivé škole, jsou určitá hlediska, resp. odborné nároky, které by měl splňovat každý ŠVP. ŠVP zpravidla vyhoví, jestliže: respektuje hlavní zásady tvorby ŠVP formulované v RVP PV;

- ☒ respektuje vzdělávací obsah i podmínky dané RVP PV;
- ☒ podává jasný a ucelený obraz o mateřské škole, o způsobu a formách její práce a poskytovaném vzdělávání;
- ☒ vychází z vize směřování a postupného rozvoje mateřské školy v souladu s podmínkami konkrétní mateřské školy;
- ☒ představuje konzistentní celek, nikoliv soubor izolovaných a nenavazujících skutečností, a je tak dokladem promyšlené, cílevědomé a vzájemně provázané práce;
- ☒ pomáhá učitelům rozvíjet pedagogický styl a strategie odpovídající integrovanému přístupu ke vzdělávání;
- ☒ obsahuje promyšlený systém vnitřní evaluace a pedagogické diagnostiky, včetně forem, časového plánu a zodpovědnosti, kritéria průběžného vyhodnocování jsou jeho vlastní součástí;
- ☒ obsah vzdělávání ztvárňuje do podoby umožňující dosahovat vzdělávacích cílů³⁵;
- ☒ sjednocuje to podstatné, ponechává učitelům dostatek volného prostoru k tvořivosti a individualizaci vzdělávání;
- ☒ je zpracován tak, že mu učitelé rozumějí a mohou z něho při tvorbě TVP dobře vycházet;
- ☒ obsahuje dohodnutá pravidla chování a jednání;
- ☒ je zpracován jasně, přehledně, srozumitelně, kulturní formou, obsahuje informace podstatné pro představení a hodnocení školy a jejího vzdělávacího programu;
- ☒ počítá se spoluprací s vnějšími partnery;
- ☒ je otevřeným dokumentem umožňujícím další rozvoj školy a zkvalitnění vzdělávání.

Součástí ŠVP MŠ Jablůňka jsou i přílohy.

10. Přílohy

10.1. Přílohy, které jsou určeny ke zveřejnění

- Příloha č. 1 – Absolvent MŠ Jablůňka aneb desatero předškoláka.
- Příloha č. 2 – Desatero pro rodiče dětí předškolního věku MŠMT ČR.
- Příloha č. 4 – Hodnocení jednotlivých témat – školní rok.
- Příloha č. 5 – Dvacatero vzkazů rodičům od jejich dětí.
- Příloha č. 6 – Pravidla pro dostatečné chránění a rozvíjení smyslů.
- Příloha č. 7 – Vědecká zpráva.
- Příloha č. 8 – Pravidla pro nošení vlastních hraček do MŠ Jablůňka.
- Příloha č. 9 – Úmluva o právech dítěte.
- Příloha č. 10 – Preventivní program sociálně patologických jevů.
- Příloha č. 11 – Změnový list - vzor

10.2. Přílohy, které nejsou určeny ke zveřejnění

- Příloha č. 11 - Plán činnosti mateřské školy pro příslušný školní rok.

10.3. Příloha č. 1

Absolvent Mateřské školy Jablůňka aneb Desatero předškoláka

MŠ Jablůňka bude připravovat děti pro úspěšný vstup do základní školy. (zpracováno dle materiálu z MŠMT ČR pro předškolní vzdělávání, č.j.: MŠMT-9482/2012-22)

1. Dítě by mělo být dostatečně fyzicky a pohybově vyspělé, vědomě ovládat své tělo, být samostatné v sebeobsluze

Dítě splňuje tento požadavek, jestliže:

- ☒ pohybuje se koordinovaně, je přiměřeně obratné a zdatné (např. hází a chytá míč, udrží rovnováhu na jedné noze, běhá, skáče, v běžném prostředí se pohybuje bezpečně)
- ☒ svlékne se, oblékne i obuje (zapne a rozepne zip i malé knoflíky, zaváže si tkaničky, oblékne si čepici, rukavice)
- ☒ je samostatné při jídle (používá správně příbor, nalije si nápoj, stoluje čistě, požívá ubrousek)
- ☒ zvládá samostatně osobní hygienu (používá kapesník, umí se vysmrkat, umyje a osuší si ruce, použije toaletní papír, použije splachovací zařízení, uklidí po sobě)
- ☒ zvládá drobné úklidové práce (posbírá a uklidí předměty a pomůcky na určené místo, připraví další pomůcky, srovná hračky)
- ☒ postará se o své věci (udržuje v nich pořádek)

2. Dítě by mělo být relativně citově samostatné a schopné kontrolovat a řídit své chování

Dítě splňuje tento požadavek, jestliže:

- ☒ zvládá odloučení od rodičů
- ☒ vystupuje samostatně, má svůj názor, vyjadřuje souhlas i nesouhlas
- ☒ projevuje se jako emočně stálé, bez výrazných výkyvů v náladách
- ☒ ovládá se a kontroluje (reaguje přiměřeně na drobný neúspěch, dovede odložit přání na pozdější dobu, dovede se přizpůsobit konkrétní činnosti či situaci)
- ☒ je si vědomé zodpovědnosti za své chování
- ☒ dodržuje dohodnutá pravidla

3. Dítě by mělo zvládat přiměřené jazykové, řečové a komunikativní dovednosti

Dítě splňuje tento požadavek, jestliže:

- ☒ vyslovuje správně všechny hlásky (i sykavky, rotacismy, měkčení)
- ☒ mluví ve větách, dovede vyprávět příběh, popsat situaci apod.
- ☒ mluví většinou gramaticky správně (tj. užívá správně rodu, čísla, času, tvarů, slov, předložek aj.)
- ☒ rozumí většině slov a výrazů běžně užívaných v jeho prostředí
- ☒ má přiměřenou slovní zásobu, umí pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- ☒ přirozeně a srozumitelně hovoří s dětmi i dospělými, vede rozhovor, a respektuje jeho pravidla
- ☒ pokouší se napsat hůlkovým písmem své jméno (označí si výkres značkou nebo písmenem)
- ☒ používá přirozeně neverbální komunikaci (gesta, mimiku, řeč těla, aj.)
- ☒ spolupracuje ve skupině

Dítě by mělo zvládat koordinaci ruky a oka, jemnou motoriku, pravolevou orientaci

Dítě splňuje tento požadavek, jestliže:

- ☒ je zručné při zacházení s předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami a nástroji (pracuje se stavebnicemi, modeluje, stříhá, kreslí, maluje, skládá papír, vytrhává, nalepuje, správně otáčí listy v knize apod.)
- ☒ zvládá činnosti s drobnějšími předměty (korálky, drobné stavební prvky apod.)
- ☒ tužku drží správně, tj. dvěma prsty třetí podložený, s uvolněným zápěstím
- ☒ vede stopu tužky, tahy jsou při kreslení plynulé, (obkresluje, vybarvuje, v kresbě přibývají detaily i vyjádření pohybu)
- ☒ umí napodobit základní geometrické obrazce (čtverec, kruh, trojúhelník, obdélník), různé tvary, (popř. písmena)
- ☒ rozlišuje pravou a levou stranu, pravou i levou ruku (může chybovat)
- ☒ řadí zpravidla prvky zleva doprava
- ☒ používá pravou či levou ruku při kreslení či v jiných činnostech, kde se preference ruky uplatňuje (je zpravidla zřejmé, zda je dítě pravák či levák)

5. Dítě by mělo být schopné rozlišovat zrakové a sluchové vjemy

- ☒ Dítě splňuje tento požadavek, jestliže:
- ☒ rozlišuje a porovnává podstatné znaky a vlastnosti předmětů (barvy, velikost, tvary, materiál, figuru a pozadí), nachází jejich společné a rozdílné znaky
- ☒ složí slovo z několika slyšených slabik a obrázků z několika tvarů
- ☒ rozlišuje zvuky (běžných předmětů a akustických situací i zvuky jednoduchých hudebních nástrojů)
- ☒ rozpozná rozdíly mezi hláskami (měkké a tvrdé, krátké a dlouhé)
- ☒ sluchově rozloží slovo na slabiky (vytleskává slabiky ve slově)
- ☒ najde rozdíly na dvou obrazcích, doplní detaily
- ☒ rozlišuje jednoduché obrazné symboly a značky i jednoduché symboly a znaky s abstraktní podobou (písmena, číslice, základní dopravní značky, piktogramy)
- ☒ postřehne změny ve svém okolí, na obrázku (co je nového, co chybí)
- ☒ reaguje správně na světelné a akustické signály

6. Dítě by mělo zvládat jednoduché logické a myšlenkové operace a orientovat se v elementárních matematických pojmech

Dítě splňuje tento požadavek, jestliže:

- ☒ má představu o čísle (ukazuje na prstech či předmětech počet, počítá na prstech, umí počítat po jedné, chápe, že číslovka vyjadřuje počet)
- ☒ orientuje se v elementárních počtech (vyjmenuje číselnou řadu a spočítá počet prvků minimálně v rozsahu do pěti (deseti))
- ☒ porovnává počet dvou málopočetných souborů, tj. v rozsahu do pěti prvků (pozná rozdíl a určí o kolik je jeden větší či menší)
- ☒ rozpozná základní geometrické tvary (kruh, čtverec, trojúhelník atd.)
- ☒ rozlišuje a porovnává vlastnosti předmětů
- ☒ třídí, seskupuje a přiřazuje předměty dle daného kritéria (korálky do skupin podle barvy, tvaru, velikosti)
- ☒ přemýšlí, vede jednoduché úvahy, komentuje, co dělá („přemýšlí nahlas“)
- ☒ chápe jednoduché vztahy a souvislosti, řeší jednoduché problémy a situace, slovní příklady, úlohy, hádanky, rébusy, labyrinty

- ☒ rozumí časoprostorovým pojmům (např. nad, pod, dole, nahoře, uvnitř a vně, dříve, později, včera, dnes), pojmům označujícím velikost, hmotnost (např. dlouhý, krátký, malý, velký, těžký, lehký)

7. Dítě by mělo mít dostatečně rozvinutou záměrnou pozornost a schopnost záměrně si zapamatovat a vědomě se učit

Dítě splňuje tento požadavek, jestliže:

soustředí pozornost na činnosti po určitou dobu (cca 10-15 min.)

- ☒ „nechá“ se získat pro záměrné učení (dokáže se soustředit i na ty činnosti, které nejsou pro něj aktuálně zajímavé)
- ☒ záměrně si zapamatuje, co prožilo, vidělo, slyšelo, je schopno si toto po přiměřené době vybavit a reprodukovat, částečně i zhodnotit
- ☒ pamatuje si říkadla, básničky, písničky
- ☒ přijme úkol či povinnost, zadaným činnostem se věnuje soustředěně, neodbíhá k jiným, dokáže vyvinout úsilí a dokončit je
- ☒ postupuje podle pokynů
- ☒ pracuje samostatně

8. Dítě by mělo být přiměřeně sociálně samostatné a zároveň sociálně vnímavé, schopné soužití s vrstevníky ve skupině

Dítě splňuje tento požadavek, jestliže:

- ☒ uplatňuje základní společenská pravidla (zdraví, umí požádat, poděkovat, omluvit se)
- ☒ navazuje kontakty s dítětem i dospělými, komunikuje s nimi zpravidla bez problémů, s dětmi, ke kterým pociťuje náklonnost, se kamarádí
- ☒ nebojí se odloučit na určitou dobu od svých blízkých
- ☒ je ve hře partnerem (vyhledává partnera pro hru, v zájmu hry se domlouvá, rozděluje a mění si role)
- ☒ zapojí se do práce ve skupině, při společných činnostech spolupracuje, přizpůsobuje se názorům a rozhodnutí skupiny
- ☒ vyjednává a dohodne se, vyslovuje a obhajuje svůj názor
- ☒ ve skupině (v rodině) dodržuje daná a pochopená pravidla, pokud jsou dány pokyny, je srozuměno se jimi řídit
- ☒ k ostatním dětem se chová přátelsky, citlivě a ohleduplně (dělí se o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělí si úlohy, všímá si, co si druhý přeje)
- ☒ je schopno brát ohled na druhé (dokáže se dohodnout, počkat, vystřídat se, pomoci mladším)

Dítě by mělo vnímat kulturní podněty a projevoval tvořivost

Dítě splňuje tento požadavek, jestliže:

- ☒ pozorně poslouchá či sleduje se zájmem literární, filmové, dramatické či hudební představení
- ☒ zaujme je výstava obrázků, loutek, fotografií, návštěva zoologické či botanické zahrady, statku, farmy apod.
- ☒ je schopno se zúčastnit dětských kulturních programů, zábavných akcí, slavností, sportovních akcí
- ☒ svoje zážitky komentuje, vypráví, co vidělo, slyšelo, dokáže říci, co bylo zajímavé, co jej zaujalo, co bylo správné, co ne
- ☒ zajímá se o knihy, zná mnoho pohádek a příběhů, má své oblíbené hrdiny

- ☒ zná celou řadu písní, básní a říkadel
- ☒ zpívá jednoduché písně, rozlišuje a dodržuje rytmus (např. vytleskat, na bubínku)
- ☒ vytváří, modeluje, kreslí, maluje, stříhá, lepí, vytrhává, sestavuje, vyrábí
- ☒ hraje tvořivé a námětové hry (např. na školu, na rodinu, na cestování, na lékaře), dokáže hrát krátkou divadelní roli

10. Dítě by se mělo orientovat ve svém prostředí, v okolním světě i v praktickém životě

Dítě splňuje tento požadavek, jestliže:

- ☒ vyzná se ve svém prostředí (doma, ve škole), spolehlivě se orientuje v blízkém okolí (ví, kde bydlí, kam chodí do školky, kde jsou obchody, hřiště, kam se obrátit když je v nouzi apod.)
- ☒ zvládá běžné praktické činnosti a situace, s nimiž se pravidelně setkává (např. dovede vyřídit drobný vzkaz, nakoupit a zaplatit v obchodě, říci si o to, co potřebuje, ptá se na to, čemu nerozumí, umí telefonovat, dbá o pořádek a čistotu, samostatně se obslouží, zvládá drobné úklidové práce, je schopno se starat o rostliny či drobná domácí zvířata)
- ☒ ví, jak se má chovat (např. doma, v mateřské škole, na veřejnosti, u lékaře, v divadle, v obchodě, na chodníku, na ulici, při setkání s cizími a neznámými lidmi) a snaží se to dodržovat
- ☒ má poznatky ze světa přírody živé i neživé, lidí, kultury, techniky v rozsahu jeho praktických zkušeností (např. orientuje se v tělesném schématu, umí pojmenovat jeho části i některé orgány, rozlišuje pohlaví, ví, kdo jsou členové rodiny a čím se zabývají, rozlišuje různá povolání, pomůcky, nástroje, ví,
- ☒ k čemu jsou peníze, zná jména některých rostlin, stromů, zvířat a dalších živých tvorů, orientuje se v dopravních prostředcích, zná některé technické přístroje), rozumí běžným okolnostem, dějům, jevům, situacím, s nimiž se bezprostředně setkává (např. počasí a jeho změny, proměny ročních období, látky a jejich vlastnosti, cestování, životní prostředí a jeho ochrana, nakládání s odpady)
- ☒ přiměřeným způsobem se zapojí do péče o potřebné
- ☒ má poznatky o širším prostředí, např. o naší zemi (města, hory, řeky, jazyk, kultura), o existenci jiných zemí a národů, má nahodilé a útržkovité poznatky o rozmanitosti světa jeho řádu (o světadílech, planetě Zemi, vesmíru)
- ☒ zná faktory poškozující zdraví (kouření)
- ☒ uvědomuje si rizikové a nevhodné projevy chování, např. šikana, násilí

10.4. Příloha č. 2

DESATERO PRO RODIČE DĚTÍ PŘEDŠKOLNÍHO VĚKU

V rámci příprav materiálu Konkretizované očekávané výstupy RVP PV vzešel, na základě četných dotazů rodičů, také návrh materiálu popisující základní požadavky pro děti předškolního věku, který by mohli využít.

Vstup do první třídy základní školy představuje pro dítě velkou životní změnu. Mění se role dítěte, prostředí, dospělí i vrstevníci, denní program, náplň činnosti, nároky i požadavky. Aby dítě mohlo zvládnout tuto náročnou situaci bez vážnějších problémů, mělo by být nejen dostatečně vývojové a sociálně zralé, ale také dobře připravené.

Materiál nabízí rodičům dětí předškolního věku základní informace toho, co by mělo jejich dítě zvládnout před vstupem do základní školy. Jsou zde zachyceny jak výchovné, tak vzdělávací předpoklady. Je třeba mít ale na zřeteli, že zrání dítěte je nerovnoměrné, že každé dítě nemusí všech parametrů dosáhnout, ale může se k nim přiblížit.

Přehled základních dovedností propojuje a sjednocuje cíle rodiny a školy. Proto je velmi důležitá spolupráce rodiny a školy, která se podílí na vzdělávání dítěte.

1. Dítě by mělo být dostatečně fyzicky a pohybově vyspělé, vědomě ovládat své tělo, být samostatné v sebe-obsluze

Dítě splňuje tento požadavek, jestliže:

- pohybuje se koordinovaně, je přiměřeně obratné a zdatné (např. hází a chytá míč, udrží rovnováhu na jedné noze, běhá, skáče, v běžném prostředí se pohybuje bezpečně)
- svlékne se, oblékne i obuje (zapne a rozepne zip i malé knoflíky, zaváže si tkaničky, oblékne si čepici, rukavice)
- je samostatné při jídle (používá správně příbor, nalije si nápoj, stoluje čistě, požívá ubrousek)
- zvládá samostatně osobní hygienu (používá kapesník, umí se vysmrkat, umyje a osuší si ruce, použije toaletní papír, použije splachovací zařízení, uklidí po sobě)
- zvládá drobné úklidové práce (posbírá a uklidí předměty a pomůcky na určené místo, připraví další pomůcky, srovná hračky)
- postará se o své věci (udržuje v nich pořádek)

2. Dítě by mělo být relativně citově samostatné a schopné kontrolovat a řídit své chování

Dítě splňuje tento požadavek, jestliže:

- zvládá odloučení od rodičů
- vystupuje samostatně, má svůj názor, vyjadřuje souhlas i nesouhlas
- projevuje se jako emočně stálé, bez výrazných výkyvů v náladách
- ovládá se a kontroluje (reaguje přiměřeně na drobný neúspěch, dovede odložit přání na pozdější dobu, dovede se přizpůsobit konkrétní činnosti či situaci)
- je si vědomé zodpovědnosti za své chování

- dodržuje dohodnutá pravidla

3. Dítě by mělo zvládat přiměřené jazykové, řečové a komunikativní dovednosti

Dítě splňuje tento požadavek, jestliže:

- vyslovuje správně všechny hlásky (i sykavky, rotacismy, měkčení)
- mluví ve větách, dovede vyprávět příběh, popsat situaci apod.
- mluví většinou gramaticky správně (tj. užívá správně rodu, čísla, času, tvarů, slov, předložek aj.)
- rozumí většině slov a výrazů běžně užívaných v jeho prostředí
- má přiměřenou slovní zásobu, umí pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- přirozeně a srozumitelně hovoří s dětmi i dospělými, vede rozhovor, a respektuje jeho pravidla
- pokouší se napsat hůlkovým písmem své jméno (označí si výkres značkou nebo písmenem)
- používá přirozeně neverbální komunikaci (gesta, mimiku, řeč těla, aj.)
- spolupracuje ve skupině

4. Dítě by mělo zvládat koordinaci ruky a oka, jemnou motoriku, pravolevou orientaci

Dítě splňuje tento požadavek, jestliže:

- je zručné při zacházení s předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami a nástroji (pracuje se stavebnicemi, modeluje, stříhá, kreslí, maluje, skládá papír, vytrhává, nalepuje, správně otáčí listy v knize apod.)
- zvládá činnosti s drobnějšími předměty (korálky, drobné stavební prvky apod.)
- tužku drží správně, tj. dvěma prsty třetí podložený, s uvolněným zápěstím
- vede stopu tužky, tahy jsou při kreslení plynulé, (obkresluje, vybarvuje, v kresbě přibývají detaily i vyjádření pohybu)
- umí napodobit základní geometrické obrazce (čtverec, kruh, trojúhelník, obdélník), různé tvary, (popř. písmena)
- rozlišuje pravou a levou stranu, pravou i levou ruku (může chybovat)
- řadí zpravidla prvky zleva doprava
- používá pravou či levou ruku při kreslení či v jiných činnostech, kde se preference ruky uplatňuje (je zpravidla zřejmé, zda je dítě pravák či levák)

5. Dítě by mělo být schopné rozlišovat zrakové a sluchové vjemy

Dítě splňuje tento požadavek, jestliže:

- rozlišuje a porovnává podstatné znaky a vlastnosti předmětů (barvy, velikost, tvary, materiál, figura a pozadí), nachází jejich společné a rozdílné znaky
- složí slovo z několika slyšených slabik a obrázek z několika tvarů
- rozlišuje zvuky (běžných předmětů a akustických situací i zvuky jednoduchých hudebních nástrojů)

- rozpozná rozdíly mezi hláskami (měkké a tvrdé, krátké a dlouhé)
- sluchově rozloží slovo na slabiky (vytleskává slabiky ve slově)
- najde rozdíly na dvou obrazcích, doplní detaily
- rozlišuje jednoduché obrazné symboly a značky i jednoduché symboly a znaky s abstraktní podobou (písmena, číslice, základní dopravní značky, piktogramy)
- postřehne změny ve svém okolí, na obrázku (co je nového, co chybí)
- reaguje správně na světelné a akustické signály

6. Dítě by mělo zvládat jednoduché logické a myšlenkové operace a orientovat se v elementárních matematických pojmech

Dítě splňuje tento požadavek, jestliže:

- má představu o čísle (ukazuje na prstech či předmětech počet, počítá na prstech, umí počítat po jedné, chápe, že číslovka vyjadřuje počet)
- orientuje se v elementárních počtech (vyjmenuje číselnou řadu a spočítá počet prvků minimálně v rozsahu do pěti (deseti))
- porovnává počet dvou málopočetných souborů, tj. v rozsahu do pěti prvků (pozná rozdíl a určí o kolik je jeden větší či menší)
- rozpozná základní geometrické tvary (kruh, čtverec, trojúhelník atd.)
- rozlišuje a porovnává vlastnosti předmětů
- třídí, seskupuje a přiřazuje předměty dle daného kritéria (korálky do skupin podle barvy, tvaru, velikosti)
- přemýšlí, vede jednoduché úvahy, komentuje, co dělá („přemýšlí nahlas“)
- chápe jednoduché vztahy a souvislosti, řeší jednoduché problémy a situace, slovní příklady, úlohy, hádanky, rébusy, labyrinty
- rozumí časoprostorovým pojmům (např. nad, pod, dole, nahoře, uvnitř a vně, dříve, později, včera, dnes), pojmům označujícím velikost, hmotnost (např. dlouhý, krátký, malý, velký, těžký, lehký)

7. Dítě by mělo mít dostatečně rozvinutou záměrnou pozornost a schopnost záměrně si zapamatovat a vědomě se učit

Dítě splňuje tento požadavek, jestliže:

- soustředí pozornost na činnosti po určitou dobu (cca 10-15 min.)
- „nechá“ se získat pro záměrné učení (dokáže se soustředit i na ty činnosti, které nejsou pro něj aktuálně zajímavé)
- záměrně si zapamatuje, co prožilo, vidělo, slyšelo, je schopno si toto po přiměřené době vybavit a reprodukovat, částečně i zhodnotit
- pamatuje si říkadla, básničky, písničky
- přijme úkol či povinnost, zadaným činnostem se věnuje soustředěně, neodbíhá k jiným, dokáže vyvinout úsilí a dokončit je

- postupuje podle pokynů
- pracuje samostatně

8. Dítě by mělo být přiměřeně sociálně samostatné a zároveň sociálně vnímavé, schopné soužití s vrstevníky ve skupině

Dítě splňuje tento požadavek, jestliže:

- uplatňuje základní společenská pravidla (zdraví, umí požádat, poděkovat, omluvit se)
- navazuje kontakty s dítětem i dospělými, komunikuje s nimi zpravidla bez problémů, s dětmi, ke kterým pociťuje náklonnost, se kamarádí
- nebojí se odloučit na určitou dobu od svých blízkých
- je ve hře partnerem (vyhledává partnera pro hru, v zájmu hry se domlouvá, rozděluje a mění si role)
- zapojí se do práce ve skupině, při společných činnostech spolupracuje, přizpůsobuje se názorům a rozhodnutí skupiny
- vyjednává a dohodne se, vyslovuje a obhajuje svůj názor
- ve skupině (v rodině) dodržuje daná a pochopená pravidla, pokud jsou dány pokyny, je srozuměno se jimi řídit
- k ostatním dětem se chová přátelsky, citlivě a ohleduplně (dělí se o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělí si úlohy, všímá si, co si druhý přeje)
- je schopno brát ohled na druhé (dokáže se dohodnout, počkat, vystřídat se, pomoci mladším)

9. Dítě by mělo vnímat kulturní podněty a projevoval tvořivost

Dítě splňuje tento požadavek, jestliže:

- pozorně poslouchá či sleduje se zájmem literární, filmové, dramatické či hudební představení
- zaujme je výstava obrázků, loutek, fotografií, návštěva zoologické či botanické zahrady, statku, farmy apod.
- je schopno se zúčastnit dětských kulturních programů, zábavných akcí, slavností, sportovních akcí
- svoje zážitky komentuje, vypráví, co vidělo, slyšelo, dokáže říci, co bylo zajímavé, co jej zaujalo, co bylo správné, co ne
- zajímá se o knihy, zná mnoho pohádek a příběhů, má své oblíbené hrdiny
- zná celou řadu písní, básní a říkadel
- zpívá jednoduché písně, rozlišuje a dodržuje rytmus (např. vytleskat, na bubínku)
- vytváří, modeluje, kreslí, maluje, stříhá, lepí, vytrhává, sestavuje, vyrábí
- hraje tvořivé a námětové hry (např. na školu, na rodinu, na cestování, na lékaře), dokáže hrát krátkou divadelní roli

10. Dítě by se mělo orientovat ve svém prostředí, v okolním světě i v praktickém životě

Dítě splňuje tento požadavek, jestliže:

- vyzná se ve svém prostředí (doma, ve škole), spolehlivě se orientuje v blízkém okolí (ví, kde bydlí, kam chodí do školky, kde jsou obchody, hřiště, kam se obrátit když je v nouzi apod.)
- zvládá běžné praktické činnosti a situace, s nimiž se pravidelně setkává (např. dovede vyřídit drobný vzkaz, nakoupit a zaplatit v obchodě, říci si o to, co potřebuje, ptá se na to, čemu nerozumí, umí telefonovat, dbá o pořádek a čistotu, samostatně se obslouží, zvládá drobné úklidové práce, je schopno se starat o rostliny či drobná domácí zvířata)
- ví, jak se má chovat (např. doma, v mateřské škole, na veřejnosti, u lékaře, v divadle, v obchodě, na chodníku, na ulici, při setkání s cizími a neznámými lidmi) a snaží se to dodržovat
- má poznatky ze světa přírody živé i neživé, lidí, kultury, techniky v rozsahu jeho praktických zkušeností (např. orientuje se v tělesném schématu, umí pojmenovat jeho části i některé orgány, rozlišuje pohlaví, ví, kdo jsou členové rodiny a čím se zabývají, rozlišuje různá povolání, pomůcky, nástroje, ví, k čemu jsou peníze, zná jména některých rostlin, stromů, zvířat a dalších živých tvorů, orientuje se v dopravních prostředcích, zná některé technické přístroje), rozumí běžným okolnostem, dějům, jevům, situacím, s nimiž se bezprostředně setkává (např. počasí a jeho změny, proměny ročních období, látky a jejich vlastnosti, cestování, životní prostředí a jeho ochrana, nakládání s odpady)
- přiměřeným způsobem se zapojuje do péče o potřebné
- má poznatky o širším prostředí, např. o naší zemi (města, hory, řeky, jazyk, kultura), o existenci jiných zemí a národů, má nahodilé a útržkovité poznatky o rozmanitosti světa jeho řádu (o světadílech, planetě Zemi, vesmíru)
- chová se přiměřeně a bezpečně ve školním i domácím prostředí i na veřejnosti (na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře), uvědomuje si možná nebezpečí (odhadne nebezpečnou situaci, je opatrné, neriskuje), zná a zpravidla dodržuje základní pravidla chování na ulici (dává pozor při přecházení, rozumí světelné signalizaci)
- zná faktory poškozující zdraví (kouření)
- uvědomuje si rizikové a nevhodné projevy chování, např. šikana, násilí

10.5. Příloha č. 3

Hodnocení jednotlivých témat – školní rok _____ Třída: _____

Třída: Téma:	Jablůňka se představuje a děti Jablůňce.	Jablíčko nám radí , jak máme být zdraví.	Domov, to nejcennější co máme, s jablíčkem poznáváme.	Jablíčko se kutálí, do světa nás provází.	Jablíčko nám poradí, Zemi s námi ochrání.	Doprovodné projekty:a) svátky a tradice v MŠ Jablůňka b) ostatní.
Cíle						
1						
2						
3						
4						
5						
6						
7						
8						
9						
10						
11						
12						
13						
14						
15						
16						
17						
18						
19						
20						
21						
22						
23						
24						
25						
26						
27						
28						
29						
30						
31						

Témata	Jablůňka se představuje a děti Jablůňce.	Jablíčko nám radí , jak máme být zdraví.	Domov, to nejcennější co máme, s jablíčkem poznáváme.	Jablíčko se kutálí, do světa nás provází.	Jablíčko nám poradí, Zemi s námi ochrání.	Doprovodné projekty:a) svátky a tradice v MŠ Jablůňka b) ostatní.
32						
33						
34						
35						
36						
37						
38						
39						
40						
41						
42						
43						
44						
45						
46						
47						

Poznámky:

Dílčí cíle, které učitelka u dětí podporuje dle RVP PV z jednotlivých oblastí 1 – 5.

10.6. Příloha č. 4

DVACATERO VZKAZŮ RODIČŮM OD JEJICH DĚTÍ

1. NEROZMAZLUJTE MĚ!

Vím dobře, že bych neměl dostat vše oč si řeknu, já vás jen zkouším.

2. NEBOJTE SE BÝT PŘÍSNÍ A PEVNÍ!

Mám to raději, cítím se bezpečnější.

3. NEDOVOLTE, ABYCH SI VYTVOŘIL ŠPATNÉ NÁVYKY!

Musím spoléhat na vás, že je včas odhalíte.

4. NEDĚLEJTE ZE MNE MENŠÍHO NEŽ JSEM !

Nutí mne to, abych se choval nesmyslně jako "velký".

5. NEHUBUJTE, NENADÁVEJTE A NEDOMLOUVEJTE MI NA VEŘEJNOSTI !

Daleko víc na mne zapůsobí, když si se mnou promluvíte v klidu a soukromí.

6. NEVNUCUJTE MI, ŽE MÉ CHYBY JSOU TĚŽKÉ HŘÍCHY!

Nabourává to můj smysl pro hodnoty.

7. NENECHTE SE PŘÍLIŠ VYVÉST Z MÍRY, KDYŽ ŘEKNU, ŽE VÁS NEMÁM RÁD!

Nejste to vy, koho nenávidím, ale vaše moc, která mě ohrožuje.

8. NECHRAŇTE MNE PŘED VŠEMI NÁSLEDKY MÉHO CHOVÁNÍ!

Potřebuji se někdy naučit snášet obtíže a bolest.

9. NEVĚNUJTE PŘEHNANOU POZORNOST MÝM DROBNÝM PORANĚNÍM A BOLÍSTKÁM!

Dokážu se s nimi pak lépe vyrovnat.

10. NESEKÝRUJTE MĚ!

Musel bych se bránit tím, že budu "hluchý" a neposlechnu.

11. NEDÁVEJTE MI UKVAPENÉ SLIBY!

Pamatujte si, že se cítím mizerně, když slib nedodržíte.

12. NEZAPOMÍNEJTE, ŽE SE VŽDY NEDOKÁŽU VYJÁDŘIT TAK, JAK BYCH CHTĚL!

Nejsem proto někdy zcela přesný a nebývá mi rozumět.

13. NEPOKOUŠEJTE NADMĚRNĚ MOU POCTIVOST!

Dostanu strach a pak lžu.

14. NEBUĎTE NEDŮSLEDNÍ!

To mě úplně mate.

15. NEŘÍKEJTE, ŽE MĚ NEMÁTE RÁDI!

... i když někdy dělám příšerné věci.

16. NEŘÍKEJTE, ŽE MÉ OBAVY A STRACH JSOU HLOUPOSTI!

Více mi pomůžete, když se mi budete snažit porozumět.

17. NESNAŽTE SE MI NAMLUVIT, ŽE JSTE DOKONALÍ A BEZCHYBNÍ!

Hrozně mě šokuje, když to tak není.

18. NIKDY SI NEMYSLETE, ŽE JE POD VAŠI DŮSTOJNOST SE MI OMLUVIT!

Po upřímné omluvě se můj vztah k vám stává ještě vřelejší.

19. NEZAPOMÍNEJTE, JAK RYCHLE DOSPÍVÁM!

Je to určitě těžké držet se mnou krok, ale prosím, snažte se.

20. NEZAPOMENŤTE, ŽE NEMOHU DOBRĚ VYRŮSTAT BEZ LÁSKY A SPOUSTY A SKAVÉHO POROZUMĚNÍ!

Ale to vám jistě nemusím říkat, že ne?

10.7. Příloha č. 5

Pravidla pro dostatečné chránění a rozvíjení smyslů

ZRAK	
Rizika pro zrak v mš a jak je eliminovat	Jaká pravidla naučit děti
<ul style="list-style-type: none"> • Příliš časté využívání masmédií – zavést sešit televizního a video sledování. V naší mš děti sledují média maximálně po dobu 30 minut. • Fotografování bleskem. • Úrazy oka – používat pouze vhodně upravené pomůcky, dodržovat bezpečnost práce s rizikovými pomůckami. 	<p>Nesedej si blízko televize. Omezit čas strávený u počítače. Nedívej se do sluníčka. Nesahej si do očí rukama, pokud nebyly řádně umyté. Při hře buď opatrný na vlastní oči i na oči svých kamarádů.</p>
Aktivity pro děti: Různé stezky po slepu. Vnímání textu po slepu. Hry po slepu.....apod.	

SLUCH	
Rizika pro sluch v mš a jak je eliminovat	Jaká pravidla naučit děti
<ul style="list-style-type: none"> • Omezit hluk a zvuky v mateřské škole – učit děti naslouchat určité zvuky. 	<ul style="list-style-type: none"> • Nekřič a nepouštěj hlasitou hudbu. • Nepoužívej sluchátka. • Uč se naslouchat tichým zvukům.
Aktivity pro děti: Vnímat tiché zvuky. Učit děti naslouchat. Poslouchat různé zvuky a pokusit se je uhádnout.	

HMAT	
Rizika pro hmat v mš a jak je eliminovat	Jaká pravidla naučit děti
<ul style="list-style-type: none"> • Nedostatek podnětů způsobený unifikovaným prostředím a materiály nedostatečná pozornost k hmatovým čidlům mimo ruce dítěte. • Neznalost archetypálního významu některých doteků (např: položení ruky na místo, kde čelo přechází ve vlasový porost – nepříjemné pro děti. Příjemné – doteky na zádech v oblasti lopatek, kolébání, houpání dítěte na klíně). 	<ul style="list-style-type: none"> • Nedotýkej se druhých bez dovolení. • Uč se řeči lidského těla. • Vnímej strukturu povrchů. • Když jsi smutný či unavený, zkus se pohladit – automasáž.
Aktivity pro děti: Nehmatáme jen rukama, ale i chodidly, rty, celým tělem. Hry s hmatovou krabicí...apod.	

ČICH	
Rizika pro čich v mš a jak je eliminovat	Jaká pravidla naučit děti
<ul style="list-style-type: none"> • Přílišné používání nekvalitních voňavek. • Učitelky a další zaměstnanci mateřské školy střídají voňavky (zvláště děti slabozraké, popř. S kombinovaným smyslovým postižením=potřebují vnímat učitelky konzistentně. • Dítě požije jedovatý nápoj nebo pokrm -(děti se musejí naučit kontrolovat pokrmy a nápoje čichem (i zrakem). 	<ul style="list-style-type: none"> • Nejlepším parfémem pro děti je čistota a dětské mýdlo. • Než vložíš sousto do úst, pořádně je očichej • Než se napiješ, čichni si k lahvi či hrnečku. Nikdy nepij z nádob, do kterých není vidět a ke kterým sis nečichl. • Čichej opatrně.
Aktivity pro děti: Vyrobit možné i s dětmi různé čichové krabičky=sadu.	

CHUŤ	
Rizika pro chuť v mš a jak je eliminovat	Jaká pravidla naučit děti
<ul style="list-style-type: none"> • Koření a cukr snižují u dětí schopnost rozpoznávat chuť jednotlivých ingrediencí. • Děti ochutnávají (i nejedlé nebo jedovaté) předměty, rostliny, hlínu <p>děti odmítají zdravá jídla, protože jim nechutnají.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Jez jen to, co dostaneš a co znáš. • Nejzdravější na pití je voda ! (I obyčejná voda může mít různou chuť). • Odmítej slazené nápoje.
Aktivity pro děti: Připravíme pro děti ochutnávku vody z pěti až osmi různých zdrojů. Z jednoho druhu 2 sklenice – děti pak přiřazují dvojce ze stejného zdroje.	

10.8. Příloha č. 6

Vědecká zpráva

Rodina je jediným výrobcem dobroty, která je schopna změnit svět.

Vážení rodiče,

víte, která dobrota existuje už mnoho století a dodnes je tou nejvýživnější?

Dobrota na přírodní bázi, která se konzervuje a předává z generace na generaci, která zaručuje zdravý růst a šťastný vývoj dětí. Byla oceněna skupinou dětských expertů z Centra předškolní výchovy.

Naši malí vědci zdůraznili nutriční hodnoty „rodinná dobrota“. S nejvyšším úsilím došli k závěru, že je nepostradatelnou součástí každodenní stravy celého lidstva. Jeho sladká chuť přetrvává po celý život. „Rodinná dobrota“ představuje stravu, na které si pochutnávají všichni – miminka, děti, dospělí i ti nejstarší. Dodává se do organismu v dostatečných dávkách v kterémkoli momentě života.

Co udržuje „rodinnou dobrotu“ stále čerstvou a čím tato dobrota působí na zdravý růst a vývoj?

Jakým způsobem si jeho esence uchovává svou sílu a vitalitu?

Tyto a další pochybnosti byly jednoznačně zodpovězeny našimi malými vědci. Ti zastávají názor, že šťastný růst je zaručen pouze kompletní stravou, kterou představuje tato zdravá „rodinná dobrota“.

Kouzlo speciální dobroty plně vyzařuje, pokud je dochucena láskou a konzumována celým srdcem. „Rodinná dobrota“ obsahuje vitamíny síly a bezpečí. Možná že děti, které si ho každodenně vychutnávají, nebudou mít velké svaly. Díky energetickému potenciálu se kterým vyrůstají, budou schopni měnit svět a žít spokojeně.

Děti, malí vědci, experti, specialisté ve svém oboru.....jsou schopní dosáhnout všeho, pokud vyrůstají s láskou.

Aby toto bylo možné, tak my, zodpovědní dospělí, jim musíme věnovat milující rodinu.

Recept na „rodinnou dobrotu: Obrázek

Do velkého hrnce dej lásku, spolupráci, zodpovědnost, smích, spokojené soužití a společně strávený čas.

10.9. Příloha č. 7

Pravidla pro nošení vlastních hraček do naší mateřské školy

Pravidla respektují individuální situace dítěte a kontext organizace.

- V naší mateřské škole platí, že si děti smějí do mateřské školy donést vlastní hračku vyjma zbraní.
- Děti si smějí každý den nosit jednu hračku.
- Rodiče žádáme, aby hračky nebyly příliš malé. Upozorňujeme na nebezpečí vdechnutí apod.
- Malé a tvrdé hračky nepatří do postýlky – čekají na děti na určeném místě.
- Hračky nenosí děti na toaletu.
- Při cvičení odkládáme hračky na určené místo.
- Na zahradu si hračky nenosíme, pokud nejsou určené na ven.
- Pokud děti mají hračky na školní zahradě – musejí se o ně samy starat, nikdo jim je nehlídá.
- Za hračky, které děti do mateřské školy přinesou, nenese mateřská škola zodpovědnost.
- Rodiče jsou upozorněni na možnost ztráty a poškození (jde především o dražší hračky).
- Má-li dítě ve třídě více zapomenutých hraček, domlouváme se, které si odnese do šatny, a která hračka zůstane ve třídě.

Cílem je, aby se dítě naučilo:

- nést zodpovědnost za své věci;
- pečovat o druhého;
- rozhodovat, volit (např. mezi vícero hračkami);
- respektovat majetek druhého;
- půjčovat něco ze svého.

Dítě i rodiče se učí respektovat pravidla.

Učitelky naší mateřské školy respektují, že každé dítě vnímá svoji hračku individuálně, že lze vypořádat i určité obecnější strategie, jak dítě svoji hračku prezentuje, jak s ní zachází, jak je s ní spojeno v situaci jakési veřejné prezentace před ostatními dětmi a učitelkou.

Propojení s konkrétní praktickou rovinou např.:

Vztah dítěte ke hračce v období adaptace při vstupu do mateřské školy – přináší si do mateřské školy kousek svého domova.

Potencionál pro učitelku – hračka jako prostředník k navazování vztahu s dítětem.

- Posílení jistoty dítěte.
- Dítě může prostřednictvím hračky zaujmout a upozornit na sebe, na zkušenost, která je právě zajímavá nebo, které chce sdělit.
- Podnět dané dítětem pro zařazení konkrétního aktuálního tématu do dialogu s dětmi, jako námět pro libovolnou hru, ale i řízenou činnost, pro individuální rozhovor s dítětem apod.

Učitelky naší mateřské školy respektují, že hračka dítě rovněž vnímá jako symbol sounáležitosti se skupinou těch, ke kterým chce patřit. Hračka rovněž propojuje sociální vztahy, vytváří dětské skupiny.

Potencionál pro učitelku - Hračka umožňuje učitelce v rámci evaluace vyzorovat jednání konkrétního dítěte ve skupině, jeho vztah k ostatním dětem,

- Může sledovat, zda je hračka přirozenou součástí dětské komunikace či zda právě ona pomáhá dítěti dostat se blíž k ostatním dětem.
- Vztah s hračkou může být prvním impulzem pro hlubší pedagogickou diagnostiku, případně odborné psychologické posouzení dítěte – např. dítě nosí stejnou hračku po delší dobu a nedokáže se od ní odpoutat. Nebo naopak – dítě nosí různé hračky, o které však nepečuje, neprojevuje k nim žádný vztah, často je ztrácí.

Potencionál pro učitelku - vést dítě k zodpovědnosti, emocionální formování dítěte – vztah k něčemu co je mi milé, co mne oslovuje, zajímá, zaujme; péče o hračku, soustředění se na jeden objekt příprava na vstup do základní školy s kompetencí plné samostatnosti a zodpovědnosti péče o vlastní věci, potřeby, pomůcky.

Učitelky naší mateřské školy respektují, že hračka je symbolem modernosti (ve smyslu být in) a prezentací materiálního vlastnictví – např. rodiče sbírají body, aby získali toho správného např. šmoulu, různé hrací kartičky...apod..

Potencionál pro učitelku - seznamovat rodiče i děti s kvalitními hračkami, kompenzovat konzum zážitkem a tvořivostí (např. společná hravá odpoledne pro děti a rodiče)

Vybavit třídu kvalitními a estetickými hračkami.

Hračka se stala součástí školního vzdělávacího programu:

- motivace k integrovanému bloku;
- maňásek jako prostředník komunikace;
- dětská kniha – možnost vzít si knihu či časopis během dne;
- hračka jako téma mnoha výtvarných, dramatických, hudebních, pohybových, jazykových, prosociálních a dalších činností.

Příloha č. 8

Svoboda, právo, spravedlnost mají být chráněny a bráněny kdekoliv na světě, ne-li, jsou nakonec všude na světě ohroženy. (Josef Čapek)

Úmluva o právech dítěte

Úmluva o právech dítěte je součástí našeho právního řádu a její ustanovení mají přednost před zákonem, jde o mezinárodní dokument.

<http://www.osn.cz/dokumenty-osn/soubory/umluva-o-pravech-ditete.pdf>

Již v roce 1924 byla formulována základní dětská práva. Po válce Organizace spojených národů vyhlásila Všeobecnou chartu lidských práv a v roce 1959 Deklaraci dětských práv. Úmluva o právech dítěte vstoupila v platnost v září 1990 a ratifikovalo ji 191 států.

Výběr některých dětských práv

*Nezáleží na tom, zda jsi velký nebo malý, černý nebo bílý.
Všichni jsou stejně důležití.*

*Protože i ty jsi důležitou součástí světa, měl bys vědět, co všechno smíš dělat, co všechno můžeš chtít.
Máš svá práva. Máš také své povinnosti.*

Máš právo na svou vlast. Na své státní občanství.

Máš právo na domov. Na svůj vlastní životní prostor.

Máš právo žít se svými rodiči, žít v rodině.

*Máš právo mluvit jazykem svých rodičů.
Nikdo to nesmí nakažovat.*

*Nikdo ti nesmí ubližovat.
Nikdo tě nesmí tělesně ani duševně týrat.*

Máš právo na své kamarády.

*Máš právo učit se a vzdělávat.
Nikdo ti nesmí bránit chodit do školy.*

*Máš právo říkat, co si myslíš.
Právo na svůj vlastní názor.*

*Máš právo na život bez bladu.
Právo na dostatek zdravé potravy.*

*Máš právo na pomoc v nemoci.
Právo na ochranu zdraví, nikdo ti nesmí nabízet ani nutit alkohol, drogy, nic, co ti může ublížit.*

*Máš právo na život v bezpečí. Právo na ochranu před násilím a špatným zacházením.
Tvou práci nikdo nesmí zneužívat.*

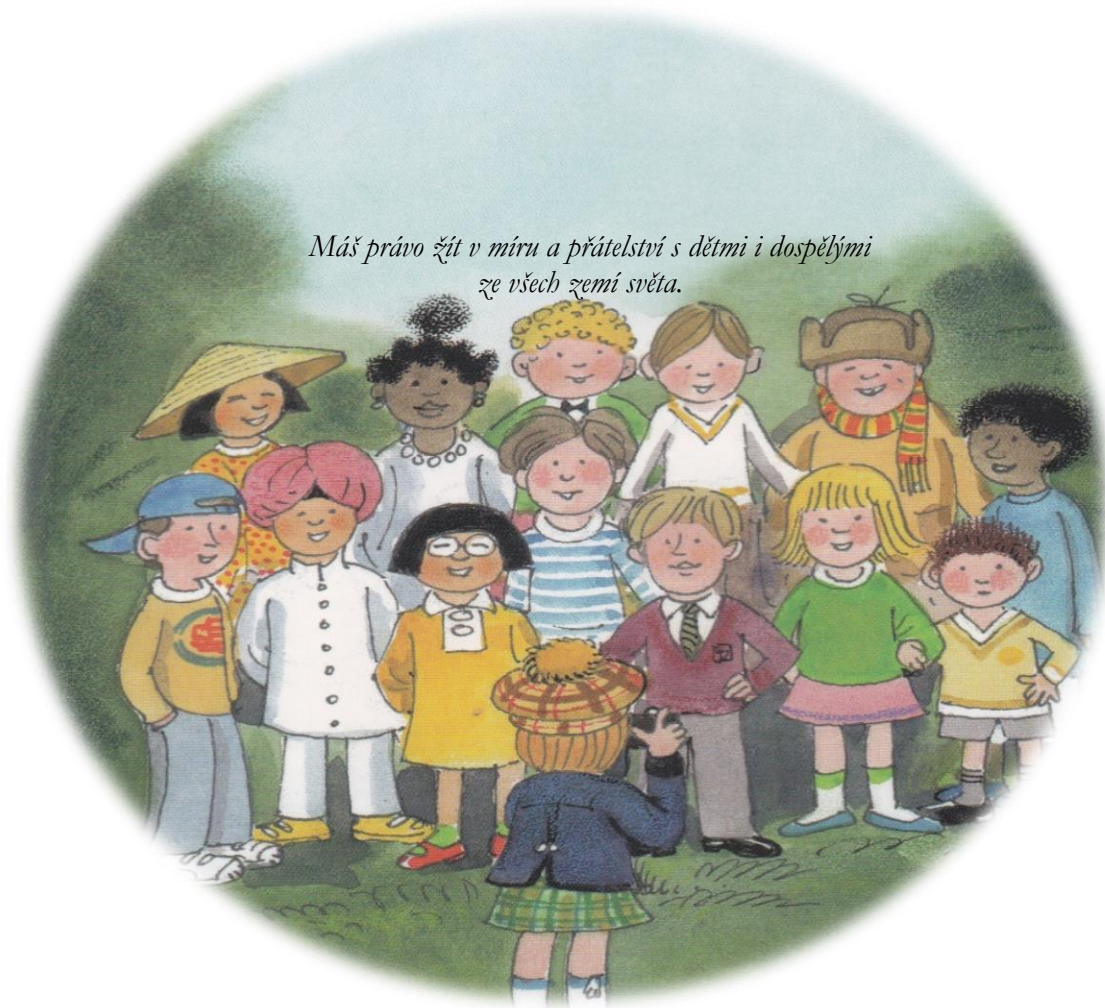
Máš právo na volný čas. Máš právo si brát.

Máš právo rozvíjet všechny svoje zájmy a nadání.

Antoine de Saint Exupéry: „ Všichni dospělí byli dětmi, ale málokdo si na to pamatuje.“

*Přání celého našeho kolektivu – **At' mají všechny děti možnost naplno prožívat své dětství,
zapojovat se do každodenního života a rozvíjet svou osobnost.***

11. Základní informační zdroje:

- **Úvod do autoevaluace školy.** VAŠŤATKOVÁ, Jana 1. vyd. Olomouc : Univerzita Palackého v Olomouci, 2006. ISBN 80-244-1422-8
- **Pedagogické hodnocení v pojetí RVP PV: Metodika pro podporu individualizace vzdělávání v podmínkách mateřské školy.** Praha : Výzkumný ústav pedagogický v Praze, 2007. ISBN 978-80-87000-10-6
- **Manuál k přípravě školního (třídního) vzdělávacího programu mateřské školy.** Zprac. Kateřina Smolíková. Praha : Výzkumný ústav pedagogický v Praze, 2005. ISBN 80-87000-01-3
- **Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání.** Praha : Výzkumný ústav pedagogický v Praze, 2004 [i.e. 2005]. ISBN 80-239-5940-9
- **Praktický průvodce třídním vzdělávacím programem mateřské školy.** Zprac. Kateřina Smolíková. 1. vyd. Praha : Výzkumný ústav pedagogický v Praze, 2006. ISBN 80-87000-04-8
- **Kurikulum podpory zdraví v mateřské škole.** M. Havlínová a kol. Praha : Portál, 2006. ISBN 80-7367-061-5
- **Současná mateřská škola a její řízení.** BEČVÁŘOVÁ, Zuzana 1. vyd. Praha : Portál, 2003. ISBN 80-7178-537-7
- **Výzkumné metody v pedagogice.** GAVORA, Peter. Brno : Paido, 1996. ISBN – 8 - 5931-15-X
- **Evaluace v mateřské škole (vzdělávací program NIDV).** Praha, 2007.
- **Barevné kamínky - Duhový strom,** M. Příkrylová PLUS s.r.o. – autor: Marie Čermáková, ISBN 978-8087165-26-3, rok vydání: 2009

Další použité materiály:

- **Zpracování návrhu systému autoevaluace v ŠVP (pracovní materiály).** KROPÁČKOVÁ, Jana.
- **Jak vytvořit školní vzdělávací program pro svoji mateřskou školu :** KARGEROVÁ, Jana, KREJČOVÁ, Věra. část 1–6. *Inspiromat Učitelských listů.* Roč. 10, č. 5 (2002–03).
- Z časopisu Poradce ředitelky mateřské školy – ročníky 2011-2013.
- Z praktických zkušeností ze seminářů a kurzů a v neposlední řadě od kolegyně.
- Příspěvky na téma ŠVP PV a autoevaluace na stránkách Metodického portálu www.rvp.cz
- Otevřená encyklopedie WIKIPEDIE. www.cs.wikipedia.org
-
- **Použití výrazů**
- *(Komunitní vzdělávání = otevřenost spolupráci).*
- kooperativní (=spolupracující) styl práce,